

Srečno 1966

Da bi se izpolnile želje vseh delovnih ljudi. Da bi bili srečni, zadovoljni zdravi — in sploh ljudje. Tudi delovni in preuradni! Kajti brez dela ni jela, brez pameti pa napredka. Sreče nam ne bo nihče prinesel. Pridelati jo bomo morali sami. So vsi pogoji, da bomo v novem letu to tudi dosegli, če že dosegli ne, pa stopili vsaj krepak korak v tej smeri.

Srečno vsem na tej poti, ki ni lahka, a edina pelje k uspehu!

LETTO XVIII. — Številka 1

Ustanovitelj: občinski odbor SZDL Je
senice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka
in Tržič. — Izdaja Časopisno pod
letto »Gorenjski tisk« — Glavni in
odgovorni urednik SLAVKO BEZNICK

GLAS

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

27. DECEMBRA 1965 JE BILA USTANOVLJENA

Gorenjska kreditna banka

98 ustanoviteljev je okrepilo kreditni sklad banke za 602 milijona dinarjev

Ob skoraj polno številni udeležbi ustanoviteljev je bil pretekl ponedeljek, 27. decembra v Kranju ustanovni zbor Gorenjske kreditne banke. Dosedanja medobčinska komunalna banka, Kranj se je tako prilagodila novim zahtevam ter okrepila, da bo sposobna odigrati še pomembnejšo vlogo pri kratkoročnem in dolgoročnem kreditiranju gospodarstva in negospodarstva. Z Novim letom bo Gorenjska kreditna banka začela opravljati tudi devizne posle.

Gradivo za odbor je bilo skrbno pripravljeno in razposlano vsem delovnim organizacijam že precej pred zborom. Pred zborom so imeli bančni delavci tudi veliko osebnih stikov z gospodarstveniki. Pričo tega je zbor potekel

delovno in hitro. Sprejeli so statut banke, smernice za poslovno politiko za leto 1966, izvolili izvršni odbor itd. Na

zboru so posebej poudarili potrbo po še tesnejšem sodelovanju z drugimi poslovnimi partnerji.

ZDRAVSTVENO VARSTVO V PRIHODNJEM LETU

Nič več kot letos

Na razpolago bo samo 4 milijarde in 100 milijonov dinarjev

Skupčina komunalnega zavoda socialnega zavarovanja Kranj, ki zajema tudi območje Škofje Loke in Tržiča, je v soboto sprejela načrt dohodkov in izdatkov za prihodnje leto. Največ razprave je bilo o tem, kako zadostiti izdatkom, ki so kazali tendenco

poviševanja. Po mnogih diskusijah so sklenili, da ne smejo delovne organizacije obremenjevati z višjimi zahlevami kot letos in so sprejele. Načrt, ki predvideva 4,100 milijonov dohodkov in seveda prav toliko izdatkov, kot je to predvideno za letošnje leto. Sprejeli pa so nekatere spremembe o dodatnem prispevku. Nekateri kolektivi, ki so v letošnjem letu z večjo skrbjo za zdravstveno in tehnično zaščito zaposlenih uspeli zmanjšati povprečni stalež (Peko, BPT v Tržiču in druge) so oprostili teh dajatev, drugim so jih sorazmerno zmanjšali, nekaterim (sem sodi tudi kranjska Iskra), kjer pa je število bolezni naraslo, pa

so skladno s tem povečali odstotek dodatnega prispevka.
K. M.

V JESENIŠKI OBČINI (IN POVSOD)

Več potreb - kot denarja

Kadar se mudi, je najbolje malo počakati

V jeseniški občini bi bilo potrebno za vsa urbanistična dela nad 100 milijonov, za najnajnejša pa 52 milijonov dinarjev. Izdelati je namreč

treba načrte za ureditev zgornjega Playža, okolice sedmih stolpičev, starega centra na Jesenicah, načrt za kanalizacijo na Blejski Dobravi in v Mojstrani ter opraviti še nekatera druga dela. Ker v proračunu občine ni bilo sredstev za te potrebe, stanovanjski sklad pa jih prav tako ni mogel zagotoviti, bo treba ta denar predvideti v proračunu za prihodnje leto. Kar ni najnajnejše pa bo treba odložiti. Tako na Jesenicah kot po vsod!

BOHINJ IN ZIMSKA SEZONA

Hotel na Voglu po novem letu

Predstavniki gostinskih gospodarskih organizacij, Turističnega društva Bohinj in GTZ so pred kratkim razpravljali o tem, kako so opravili naloge za solidnejšo zimsko sezono in hkrati že tudi o pripravah za prihodnjo letno sezono. Čeprav so si izredno prizadevali, zlasti kolektiv Zlatoroga, da bi za novoletne praznike sprejel prve goste tudi nov impozantan hotel na Voglu, se napovedi niso uresničile. Morda je tako tudi bolje? Hotel bo sicer skoraj popolnoma usposobljen vendar z nepreizkušenimi napravami in popolnoma novim osobjem. Zato se je delavski svet podjetja odločil, da ga bo izročil svojemu namenu nekaj dni kasneje in se tako izognil morebitnim težavam, ki bi lahko pokvarile vtis za dalj časa.

V Bohinju, v hotel Zlatorog, je dopotovala že tudi prva skupina tujih turistov, do sobote pride še več skupin in bodo tako hotelske zmogljivosti ob jezeru in brunarice na Voglu za novoletne praznike polne. Povsod bodo poskrbeli za silvo strovanje in druge zabavne ter športne prireditve.

ZADOVOLJNC, USPEŠNO IN ZDRAVO 1966. LETO ŽELIMO VSEM NAROČNIKOM IN BRALCEM »GLASA« TER VSEM POSLOVNIM PARTNERJEM.

ČASOPISNO PODJETJE GORENJSKI TISK

Gorenjske zdrahe

Mnogo hrupa za nič

V dneh pred Novim letom so točkovali domala vsa stanovanja na Gorenjskem. To je povzročilo med ljudmi precej govorice in nejevolje. Največ zato, ker so bili slabo informirani o pravem namenu točkovanja.

Krožile so govorice, da bo že z Novim letom najemna dvakrat in celo večkrat dražja kot doslej. Seveda to ni res. Res je, da se bodo najemnine po-

višale, ker bo le tako močne dobiti sredstva za vzdrževanja stanovanj in deloma za novogradnje. Toda v prihodnjem letu bo najvišja možna cena stanovanja le za polovico višja kot letos. V večini primerov niti toliko ne. Polne stanarine bomo plačevali leta 1970. Torej čez 5 let. Dotlej pa bodo predvidoma narasli tudi osebni dohodki za 100 %. Seveda, če bomo pametno gospodarili in dobro delali.

VAŠKE ŠOLE NA ŠKOFJELOŠKI KONFERENCI SZDL

Tega si ne moremo privoščiti

52 odstotkov otrok z nedokončano osemletko — z zdravimi naporji k cilju

Občinska konferenca SZDL Škofja Loka, ki je bila v nedeljo, v splošnem ni »odskočila« od ostalih podobnih konferenc po naših občinah, saj so vse imele močan pečat časa.

Nekaj pa je bilo vendarle značilnega. Zelo jasno so spregovorili o nekaterih problemih osnovnega šolstva. Zarčelo se je s težavami v Leskovci. Otroci se vozijo v Srednjo vas, kar je zelo naporan. Toda še huje je to, da pozimi ne preorajo ceste do vasi, otroci morajo zato čakati na mrazu, vetru ali dežju. Lani so širje tako zboleli.

Podobnih je bilo več pri pomb. Nakazane težave in tudi stališča za reševanje teh, so bila različna. Toda ob koncu so le dobila zaokroženo vsebino.

V KAMNIŠKI OBČINI Novi mladinski aktivni

Na javnih tribunah, ki jih organizira občinski odbor SZDL kamniške občine, je bila že večkrat izražena zahteva, predvsem s strani mladih, po ustanovitvi novih mladinskih aktivov. Ta težava se pojavlja predvsem na podeželu, kjer mladina tesno sodeluje s krajevnimi organizacijami socialistične zveze in kulturno-prosvetnimi organizacijami. Vendar pa bi se mladina rada osamosvojila, saj ima predvsem na terenu veliko možnosti za delovanje.

Tako je občinski komite Zveze mladine pred kratkim že ustanovil dva terenska aktivita v Črni in Godiču pri Kamniku. Nameravajo pa še ustanoviti aktive v Podgorju, Tunjicah in v Vranji peči.

Razsežna področja obeh dolin povzročajo zadnja leta loški občini vse več težav. Okroglo polovico izdatkov iz občinske blagajne gre samo za šolstvo. Potrebne bi bile nove šole v Selški in v Poljanski dolini ter v Škofji Loki, a tu prav tako tudi Posebna osnovna šola. Ob sedanji organizaciji — preusmer-

janju šolstva v večja središča in prevoz otrok z avtobusi iz vasi — pa so še vedno močne težnje, da bi imela vsaka vas svojo šolo. To pa bi povzročilo še večje izdatke, ki si jih nikakor ni moč privoščiti.

Hkrati ob tem pa se ponavlja problem učnih uspehov. Današnja industrija sploh ne bi smela več zaposlovati nedošolanih, nekvalificiranih delavcev. Toda

med zaposlenimi je nad polovico (52 %) takih, ki niso končali osnovne šole. To hudo zadržuje napredne težnje v proizvodnji. Prav tako je to okola samouprave.

Zaključek je bil, da občini s svojimi sredstvi v današnjih pogojih sama ne more smotorno reševati te težave in da je treba širšega sodelovanja vseh sil in sredstev, da bi šolstvo postopoma usmerili k današnjim potrebam — razvoja. — K. M.

V KAMNIŠKI OBČINI

Pol stoletja zbiralci za novo šolo

Tunjice, znani sadjarski okoliš v kamniški občini, so ta teden doobile novo šolsko poslopje. Tunjiška šola je pred tremi leti praznovala 100-letnico, šolsko poslopje pa je bilo že pred prvo svetovno vojno pretesno in neprimereno. Z marljivim zbiranjem sredstev so požrtvovalni prebivalci Tunjic vložili v hranilnico 20.000 krom za zidavo nove šole. Vojna je vzela denar, med obema vojnama pa so dozidali še eno učilnico. Vendar s tem problem še ni bil rešen in Tunjičani so spet imeli nabranih 40.000 za nakup zemljišča za novo šolo. Tudi to pot jim je denar propadel in še zdaj so se jim uresničile želje.

Šolsko poslopje so začeli zidati že leta 1961, ker pa so sredstva le počasi pritekala, so ga dogradili še letos, ko je novoustanovljeni sklad za razvoj družbenih služb zagotovil potreben kredit.

Za vsa dela in opremo je občina prispevala skoraj 60 milijonov, vaščani pa so pri-

spevali v vrednosti 1.800.000 din.

V zgradbi sta dve učilnici, poleg ostalih prostorov pa še soba za družbene organizacije in kuhinja za pripravljanje tople malice. V kletnih prostorih so tudi prhe in kopalnica za vso srečo, v prvem nadstropju pa dve stanovanji za učitelje.

Ob svečanem začetku dela pod novo streho, je v sredo (22. decembra) popoldne ob veliki udeležbi vaščanov in zastopnikov političnih in družbenih organizacij predsednik občinskega sklada za šolstvo Štefko Rot prerazil trak, pionirji in cicibani pa so pripravili lep program recitacij in pesmi.

PROBLEMI TRŽIŠKEGA TURIZMA

Dejavnost v ilegalu

Na nedavnem posvetovanju na Ljubljani so se predstavniki prometnih in drugih organizacij tržiške občine ter Gorenjske turistične zveze, zelo jedrnato pomenili o nekaterih težavah za hitrejše uveljavljanje tega zimskošportnega središča.

Kot prvi odločilen korak naj bi napravili ustrezni prospekt, kajti, kot so nekateri hudomušno toda upravičeno dejali, je turistični kraj še malo znan, je še v »ilegalu«.

Nov dom vrh Zelenice bo morda odprt še za novolet-

ne praznike ali pa celo pozneje. V njem bo 70 ležišč. Trenutno pa so obiskovalci vezani na dom oziroma gostišče ob cesti. Omenjali so tudi, da bi morali ob žičnici napeljati električno razsvetljavo in tako omogočiti obratovanje

tudi zvečer, ko dostikrat prihajo gostje. Zlasti jih predvidevajo veliko iz avstrijske strani, kjer, kot ugotavljajo, imajo prevoze na podobnih žičnicah celo dvakrat ali trikrat dražje kot na Zelenici.

Hkrati so se pogovorili o označevanju prog za smučanje, o varnosti pred morebitnimi plazovi, o reklamah tablah ter sprejeli ustrezne zaključke, da bi to smučišče čim bolj približali ljubiteljem, belega športa in razvedrili sploh. — K. M.

Kolikšna bo najemnina?

(nadaljevanje in konec)
OBLIKE UPRAVLJANJA S STANOVANJIM IN STANOVANJSKIMI ZGRADBAMI

Po Temeljnem zakonu o gospodarskem poslovanju s stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini upravljajo te posebne organizacije — stanovanjska podjetja. Podjetje za gospodarjenje s stanovanjskimi hišami v občini Kranj bo začelo poslovati s 1. januarjem 1966, nastalo pa bo z reorganizacijo prejšnjega Zavoda za izgradnjo Kranja v Podjetje za stanovanjsko in komunalno gospodar-

stvo v Kranju. Občinska skupščina je že potrdila akt o tej organizaciji.

V razpravah o gospodarjenju s stanovanjskimi hišami v novih razmerah smo ugotovili, da je zaradi racionalnega in enotnega gospodarjenja najbolj smotrno, da v vsemi stanovanji v družbeni lastnini gospodari eno podjetje. O prenosu stanovanj v sklad stanovanjskega podjetja bodo sklenili posebne pogodbe, s katerimi bodo urejene pravice in obveznosti pogodbene strank. Podjetja in druge organizacije — lastniki stanovanj bodo lahko še naprej razpolagali s stanova-

njem, pogodbeno pa bo določen način uporabe amortizacije, pravica do novih stanovanj, ki bodo zgrajena s sredstvi amortizacije, dalje pravice pri upravljanju stanovanjskega podjetja itd. Poščen republiški zakon pa bo določil pravice in dolžnosti stanovalcev pri upravljanju stanovanjskih hiš.

Oblike upravljanja stanovanjskih hiš bodo telle: zbor stanovalcev, hišni svet, skupščina stanovalcev in sodelovanje predstavnikov stanovalcev in ustanoviteljev v delavskem svetu stanovanjskega podjetja — bo z zakonom in statutom zagotovljeno sodelovanje v delavskem svetu tako stanovalcem kot investitorjem. — Ivo Miklavčič

čene pristojnosti, za svoje delo pa tudi materialno osnovo. Hišni sveti bodo imeli predvsem sredstva za tekoče vzdrževanje hiš, njihova mandatna doba bo dve leti. Hišni svet voli zbor stanovalcev. Skupščino stanovalcev bodo sestavljali delegirani predstavniki zobra stanovalcev, tako formirana skupščina pa bo volila predstavnike stanovalcev v delavski svet stanovanjskega podjetja. Zaradi velikega družbenega pomena gospodarjenja s stanovanji — v kranjski občini gre za okrog 14 milijard družbenega premoženja, s katerimi bo gospodarilo stanovanjsko podjetje — bo z zakonom in statutom zagotovljeno sodelovanje v delavskem svetu tako stanovalcem kot investitorjem.

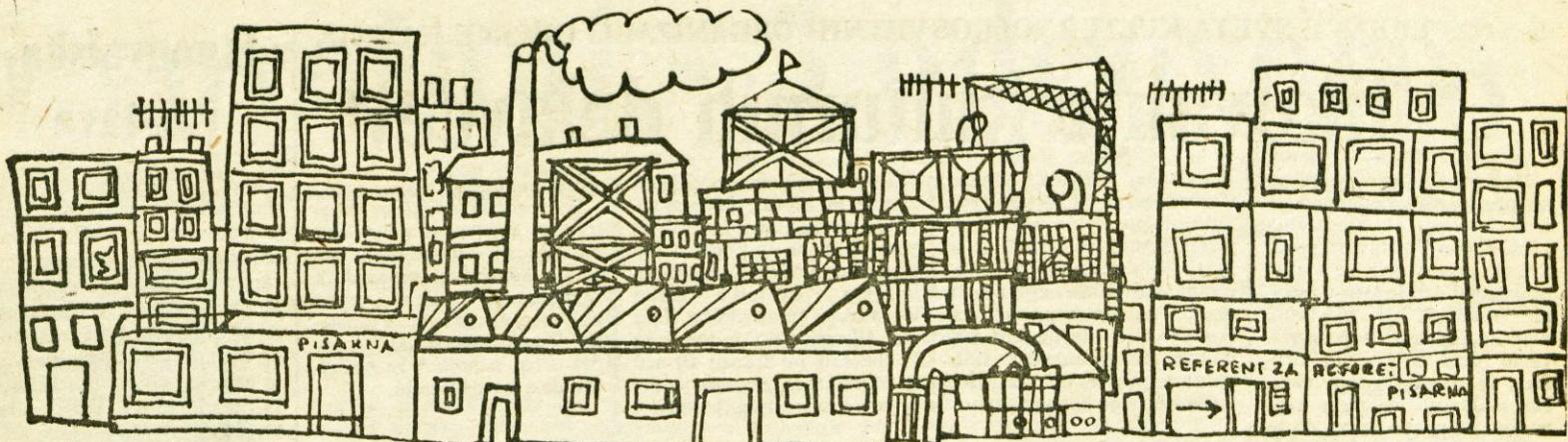
Kaže, da je eden izmed naju notranja rezerval

V Kamniku o stanovanjih

Polna nova stanarina, ki bi jo stanovalci v celoti plačevali šele z letom 1970, naj bi bila od 67,86 dinarjev do 479,47 dinarjev po kvadratnem metro. To pomeni, da bi najemnina za stanovanje s 60 kvadratnimi metri znesla od 4.800, pa lahko tudi do 28.000 dinarjev mesečno.

To je samo nekaj podatkov iz obširnega gradiva, ki so ga pripravile ustrezne službe skupščine občine Kamnik za sejo skupščine, ki bo v sredo, 29. decembra. Ta bo v glavnem posvečena stanovanjskim problemom. Tako je med drugim pripravljen predlog o ustanovitvi stanovanjskega podjetja, o vrednosti stanovanjskih hiš, o dobi amortizacije stanovanjskih hiš, ki je predvidena na 100 let, o minimalnih tehničnih normativih za vzdrževanje hiš, o najvišji mejni stanarini, o subvencioniranju stanarine in drugo.

Ker urejevanje teh problemov živo zanima občane predvidevajo, da bo tudi razprava o izdelanih predlogih precej živahn.

Z NOVIM LETOM NOV DENAR

Razlika je pri papirnatem denarju samo v številki — Nov dinar (100 starih) je kovan — Star denar še naprej zakonito plačilno sredstvo

S 1. januarjem bo postal naš dinar stokrat več vreden. S tem želimo še posebej poudariti cilj reforme, ki je, stabilizirati gospodarstvo in povečati vrednost dinarja. Novi dinar bo vreden toliko kot 71.09368 miligramov čistega zlata (stari dinar 0,7109368), kar ustreza kurzu 12,5 dinarjev za ameriški dolar.

Narodna banka Jugoslavije jev, kar bo ustrezalo sedanjim 10.000, 5.000, 1.000 in 500 dinarjem. Razen tega bo izdala nov papirnati denar po 100, 50, 10 in 5 dinar-

kovce in kovance pa postopoma naslednje leto. Novi bankovci se razlikujejo od sedanjih samo po številki, ki označuje vrednost, medtem ko so po barvi, velikosti in sploh zunanjem izgledu povsem enaki. Tako jih dejansko ne bo mogoče zamenjevati in ne bo prihajalo do prevelikih pomot, zlasti zato, ker bodo stari bankovci in kovanci še naprej zakonito plačilno sredstvo. Nekoliko bolj bodo morali lju-

dje paziti samo pri kovancih. Pa tudi tu je zamenjava skoraj izključena.

Ker bosta z Novim letom zakoniti plačilni sredstvi stare in novi dinar, bodo morale biti vse cene za blago in storitve označene v obeh vrednostih. Ker bo hkrati v veljavi star denar, predvsem kovanci, ne bo nobene potrebe po zaokroževanju cen. Zato torej ni razloga za bojanjenje, da bi z novim denarjem prišlo tudi do novih, višjih cen.

Poštne znamke in kolekti ter drugi vrednostni papirji, ki bodo v prometu 31. decembra 1965, bodo veljali tudi vnaprej, s tem, da bo njihova vrednost preračunana na nove dinarje v odnosu na 100 starih dinarjev 1 nov dinar.

Od Novega leta bodo vsi dohodki in izdatki, proračuni in osebni dohodki izračunani že v novih dinarjih (čeprav bodo lahko izplačani ali pa vplačani tudi v starih).

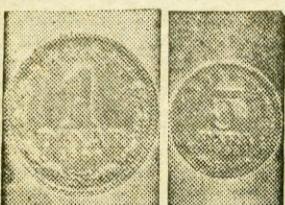
Večji izvoz kot lani

Do konca novembra so industrijska podjetja v kranjskih občini izvozila za 7,315.244 dolarjev svojih izdelkov, kar je 90,9 % letošnjih planskih zadolžitev in za 12,3 % več kot v enajstih mesecih lani. Plan so že presegli v Tekstilindusu, in sicer za 2,2 % (vrednost izvoza do konca novembra 1.840.212 dolarjev), dalje v IBI za 19,1 % (563.860 dolarjev), v Planiki za 35,2 % (2.432.901 dolarjev) in v Konfekciji Triglav za 21 % (36.296 dolarjev).

Predvidevajo, da iz bolj ali manj znanih razlogov do konca leta plana izvoza ne bodo dosegli v Kovinarju (do konca novembra so realizirali le 51,8 % letnih zadolžitev), v Iskri (68,9 % plana), v Standardu (le 17,2 % plana) in v Oljarici (58,6 % plana), medtem ko bodo ostala podjetja, ki še izvajajo, v decembri izvozila še toliko, da bodo izpolnila planske zadolžitve.

V primerjavi z enajstimi meseci lani so letos do konca novembra najbolj povečali izvoz v Konfekciji Triglav (za 180,1 %), v Iskri — Elektromehaniki (za 33 %), v Tekstilindusu (za 25,6 %), v IBI (za 24,2 %), najbolj pa je nazadoval izvoz v Standardu, kjer so izvozili le za dobro polovico lanske vrednosti.

-4-

izdala nove kovance po 1 dinar ter 50, 20, 10 in 5 para, kar bo ustrezalo današnjim 100, 50, 20, 10 in 5 dinarjev. Narodna banka bo že 31. decembra letos dala v promet bankovce po 50, 10 in 5 dinarjev ter kovanca po 1 dinar in 5 para. Ostale ban-

V novem letu se bomo vso borili za obratno sorazmerje!

Hranilne vloge in dinar

Hkrati z revalorizacijo dinarja, ki je zadnja leta hudo izgubil na nominalni vrednosti, so mnogi ljudi spraševali, če bodo upoštevali njihove prihranke preko hranilnega odseka kmetijske zadruge. To so omenjali na nekaterih sestankih in zborih in zato se je zavzela poslanca Valentina Tomlje, ki je na občinski skonferenci SZDL o tem tudi javno govorila. Zadevo proučuje v zveznem merilu in pričakujejo, da bodo izdali poseben zakon, ki bo vse prihranke na hranilnih vlogah nominalno povišal za ustrezen odstotek tako, da ljudje ne bodo prizadeti.

CENE IN TRG V KRAJSKI OBČINI

Večji promet v novembru

Spet više cene za skoraj 3 odstotke — V novembru smo pojedli za 11,4 odstotka manj kruha kot v oktobru

V primerjavi z oktobrom so cene na drobno v kranjski občini v novembri spet porasle za 2,7 %; če novembirske cene primerjamo s povprečnimi lani, so večje za 47,9 %, in sicer cene industrijskih izdelkov za 46,8 %, cene kmetijskih izdelkov pa za 64,2 %. Porast živiljenskih stroškov pa je najbolj viden pri kurjavi in razsvetljavi: cene za kurjavo so se v primerjavi z lanskim povprečjem, zvišale za 143,3 %, cene za razsvetljavo za 193,2 % in prehrana za 54,1 %.

Za primerjavo poglejmo rast osebnih dohodkov. V gospodarstvu je bil povprečni osebni dohodek v letu 1964 46.015 din, za obdobje od januarja do oktobra letos pa 55.305 din, torej je za 20,5 % večji. V gospodarstvu pa so povprečni osebni dohodki porasli za 22,4 % (od 55.009 din lani na 67.330 din letos do konca oktobra).

Mesa smo v desetih mesecih letos pojedli za 20,7 % manj kot lani v enakem času, in sicer govejega za 12 % manj, telečjega kar za 56 %. Mesnih izdelkov pa za 20,7 % manj.

Kruha smo v novembri pojedli za 6,1 % manj kot v juliju letos ali za 11,4 % manj kot v oktobru (38.468 kg manj). Na zmanjšanje je vplivala predvsem manjša prodaja v praznikih in tudi večji nakup moke v trgovinah, torej delno verjetno peka kruha doma.

V živilskih trgovinah je v novembri porastel promet v primerjavi z oktobrom za okrog 30 %; največ so prodali sladkorja in moke.

S KONFERENCE SVETA KULTURNOPROSVETNIH ORGANIZACIJ OBČINE KAMNIK

Odlikovanje kulturnih delavcev

Na konferenci sveta kulturno prosvetnih organizacij občine Kamnik je predsednik prof. Zvone Verstovšek podal kratek rezultat dela in stanja prosvetne dejavnosti v občini. Analiziral je glasbeno, klubsko, odrsko in izobraževalno delo prosvetnih društev, ki so ob znatno manjših podporah delovala tudi naprej. Če ugotavljamo, da se je dejavnost ponekod zmanjšala, ne smemo prezreti dejstva, da so mnoga dela preuzele od prosvetnih društev druge institucije v občini: glasbena šola, knjižnica, delavska univerza in muzej. Potrebno bi bilo več vzpodbud za dograditev domov, ki so pod streho in čakajo, da postanejo središče prosvetnega dela. Samo Stranjani so dom

popolnoma dokončali. Mnogo smo si obetali od povezave kulturno-prosvetne dejavnosti z Domžalami, vendar je ostalo to le v načrtih. Pogrešamo plodno sodelovanje z nekdanjim okrajinom prosvetnim svetom. Svet deluje kot poslovnik in povezovalec vseh kulturno-prosvetnih društev. Ob koncu je Zvone Verstov-

šek v imenu sveta podelil priznanja in zahvale pevcem Lire za uspehe doma in v tujini, prav tako pa tudi povodnji prof. Samu Vremšaku, dolgoletnemu povodnji Cirilu Vremšaku, predsedniku Liring Albertu Čebulju ter Ladu Podbevšku in Francu Drolcu iz Motnika za dosedanje požrtvovalno in uspešno delo v

prosvetnih društivih. Po poročilu delegatov posameznih društev o dejavnosti na njihovih območjih je pozdravil konferenco predsednik republiškega odbora zveze kulturno prosvetnih organizacij Branko Babič, ki je podal nekaj napotkov za pozivitev dela na podeželju.

i. z.

Svoboda, Tone Čufar v letu 1966

Okvirni program dela Svobode »Tone Čufar« na Jesenicih za leto 1966, ki so ga že sprejeli, predvideva 38 filmskih, glasbenih, literarnih in likovnih večerov, 16 slikarskih razstav, 23 nastopov z narodnimi pesmi in plesi doma in 4 v zamejstvu, 38 nastopov pihalnega orkestra, 14 nastopov komornega zboru doma in 2 v zamejstvu itd. Skupaj namenavajo prirediti v letu 1966 140 nastopov, kar je zelo veliko. V dobrih petih letih, kolikor aktivno društvo že deluje, se je močno uveljavilo, pozna ga pri nas in v tujini, njegova dejavnost je iz leta v leto večja. Če načrt za delo v letu 1966 primerjamo z delom v zadnjih letih, lahko ugotovimo, da ni prevelik in da ga bodo, če bodo tako delovni kot doslej, lahko celo presegli.

-a-

V prazničnih dneh v kinodvoranah

V dneh, ko se bomo poslavljali od starega leta, bomo lahko na platu gorenjskih kinematografov gledali kar pet premierskih filmov.

OSEM IN POL: Režiser Federico Fellini je pred nekaj leti posnel film, ki je na številnih festivalih pobral prenaktero nagrada. Italijani so ga proglašili za najboljši film leta. Film je bil pred mesecem dni prikazan že v Ljubljani, kjer si ga je ogledalo veliko ljudi. Vsekakor je vreden ogleda.

V naše kinematografe vse bolj in bolj poredko zahajajo filmi, v katerih nastopajo cowboji in lepa dekleta. Distributerji so pač ugotovili, da si gledalci teh filmov ne žele preveč. Ne moremo pa reči, da so v Ameriki prenehali snemati filme, ki posegajo v obdobje osvajanja »Divjega zapada«. Letos smo pri nas zopet kupili nekaj takih filmov. Tako bomo v prihodnjih dneh lahko gledali filma »GOSPODAR HAVAJEV« in »GERONIMO«. Oba sta v barvah in cinemascopu. Ogledali pa si bomo lahko tudi zanimivo francosko filmsko komedijo, prav tako posneto v barvah in cinemascopu.

Zal kaže, da brez Sarite Montiel ne gre. Vsaj med prazničnimi dnevi ne. Zopet nas bo zahavala s svojim petjem In igranjem v filmu SAMBA. Ne gre zanikati dejstva, da ima veliko število

oboževalcev med gledaleci (tega se španski filmski producenti dobro zavedajo). Ne mine leto, da bi prav zaradi ne posneli kakega filma.

Gotovo pa si bo tudi ta film ogledalo precejšnje število ljudi, saj kaže, da našim gledalcem še vedno ugajajo melodrame. — B. Š.

GOSTOVANJE MGL V KRANJU

Inventura 65

Prejšnji teden je v Kranju zopet gostovalo Mestno gledališče ljubljansko, ki je v okviru svojega sodelovanja v abonmaju pri Prešernovem gledališču prikazalo Mikelno »Inventura 65«.

Zlaha se odločimo, da je »Inventura 65« kabaret. Brez dvoma boljši in bolj dognan kot pa vsi doseđanji kabreti, ki jih je uprizorilo Mestno gledališče. Ni toliko teaterski

kot prejšnji. V sebi združuje vse tisto, kar je značilno za kabarete: glasbo, zanimivo in funkcionalno oceno, preprosto odrsko kompozicijo in seveda dober tekst, ki je osnova celotni uprizoritvi in od katerega je uspešnost uprizoritve ovisna veliko bolj kot pa pri ostalih dramskih tekstitih.

B. Sprajc

FILMI, KI JIH GLEDAMO

Amerika, Amerika

Elia Kazan nas je to pot presenečil. Lahko bi rekli, da filma, kot je »AMERIKA, AMERIKA«, nismo pričakovali. Ostal sem v dilemi: je film obtožba novega sveta, ali pa je rayno obratno. Film nosi to dilemo že v samem naslovu. In iz tega izhaja ideja, ki nosi v sebi obtožbo in hvalnico novemu svetu, Ame-

riki! Deželi ki je veljala in za nekatere velja še danes, za sinonim razkošja, visokega življenjskega standarda, možnosti za napredovanja, skratka boljšega življenja.

Režiser je napisal tudi roman z istim naslovom, ki je še danes bestseller. Z vsemi izkušnjami, ki si jih je pridobil v številnih posnetih filmih, mu je uspelo narediti film, ki ga kaže v popolnoma drugačni luči.

»Amerika, Amerika« je film, ki nam pove iskreno resnico. Je film, ki vodi k razmišljaju. Je film, ki s svojo iskrenostjo presenetí gledalcev.

Elia Kazan ne zamolči ničesar, s prefinenim čutom podaja svoje like, ki so postavljeni v ambient, ki še danes nosi težo preteklosti.

»Najboljši ameriški film leta«, so zapisali največji ameriški časopisi.

B. Sprajc

IZ PRAKSE NAŠIH DELOVNIH ORGANIZACIJ

POLITIČNI STATUTI

Pred dvema letoma so nekatere delovne organizacije bolj, druge manj vestno izdelale in končno sprejele svoje statute. V tem času je bilo tudi neštetokrat poudarjeno, naj statutarne komisije v delovnih organizacijah postanejo stalne komisije delovskega sveta z dvoletno mandatno dobo. Kljub temu, da je bilo takrat to mišljenje v večini tudi osvojeno, je vendarle praksa pokazala drugačne rezultate.

Ko je aprila lani potekel zadnji rok za sprejem statutov, je večina delovnih organizacij imela sprejet lastni ali pa več ali manj prepisani statut in s tem zadovoljila takratni akciji. Ko pa so se v jesenskih mesecih lanskega leta, pa tudi v letošnjem letu, razni predstavniki političnih organizacij, občine in drugih organov, včasih pozanimali za delo teh komisij in za uveljavljanje načel statuta v praksi, so bili pogosto razočarani. Ne samo to, da od-

govorni ljudje v podjetjih niti niso več vedeli za člane statutarnih komisij, da se te komisije po sprejetju statuta sploh niso več sestajale, ampak tudi niso bili redki primeri, ko so ljudje, ki bi morali imeti statut stalno pred seboj, le-tega dolgo časa iskalni in končno ugotovili, da ga sploh nimajo ali pa so dobili posamezen zaprašen primerek tam, kamor ni sodil.

Ob teh ugotovitvah pa se nam vsiljuje vprašanje: »Ali smo s takim odno-

- som do sprejetega statuta
- opravičili ves zamujeni čas
- in ostale stroške, ki smo jih imeli pri sprejemanju statuta? Ali ne bi bilo boljše že takoj v začetku izjaviti, da statuta sploh ne potrebujemo in ga zato tudi ne bomo delali, kot pa po nepotrebnem zapravljati ne samo svoj, ampak tudi družbeni čas in sredstva?« In danes, ko so nam ta dejstva znana ni nikogar, ki bi se za to čutil vsaj družbeno-moralno odgovornega.

Reševanje posameznih vprašanj z akcijskim delom in edinim ciljem, da se zadovolji političnemu pritisku in zakonom, postaja iz dneva v

dan bolj aktualno. Vse pogosteje se nam namreč vsiljuje vprašanje, ali res lahko tako pomembna vprašanja kot je npr. statut podjetja, pravilniki in drugi akti, rešimo že samo z enkratno akcijo. To pa je še bolj aktualno prav sedaj, ko je z zakonom ponovno predpisano, da morajo delovne organizacije najkasneje do konca leta vključiti svoje statute z novimi zakoni, ki so izšli v zadnjih mesecih, oziroma morajo najkasneje do 8. aprila prihodnjega leta sprejeti svoj načrt o prehodu na 42 urni delovni teden.

Ko so bili konec novembra v škofjeloški občini zbrani podatki o tem, kako se pod-

Etnografska razstava

Moravče, 29. decembra — V prostorih Partizanskega doma v Moravčah je Muzej Kamnik odprl danes etnografsko razstavo »Ljudska kultura v Moravski dolini«. Odprta bo do 10. januarja, potem pa bodo bogato materialno gradivo in zapiske, ki so jih v Moravski dolini zbrali letos sodelavci kamniškega muzeja, prenesli v muzej. Pri zbirjanju gradiva o ljudski kulturi v Moravčah in okolici je s finančno pomočjo sodelovala tudi skupščina občine Domžale.

-e-

Pevci iz Doberdoba na Javorniku

Pred dnevi je obiskal Gorenjsko pevski zbor iz Doberdoba. Po sprejemu in ogledu obrata jeseniške Železarne na Javorniku so zamejski gostje v prostorih osnovne šole na Javorniku priredili koncert, ki so ga poslušalci toplo pozdravili, zlasti pa sta jim bili »več pesmi »Oj, Doberdoba« in »Zdravica«. S tem so pevci iz Doberdoba vrnili obisk pevskemu zboru in goði na pihala Svobode Javornik-Koroška Bela, ki sta poleti letos gostovala v kraju Jemlje pri Doberdoru.

»Amerika, Amerika« je film, ki nam pove iskreno resnico. Je film, ki vodi k razmišljaju. Je film, ki s svojo iskrenostjo presenetí gledalcev.

Elia Kazan ne zamolči ničesar, s prefinenim čutom podaja svoje like, ki so postavljeni v ambient, ki še danes nosi težo preteklosti.

»Najboljši ameriški film leta«, so zapisali največji ameriški časopisi.

B. Sprajc

5 vprašanj - 5 odgovorov

Zanimiva vprašanja za našo rubriko nam je tokrat postavil Marijan Lampič, predsednik delavskega sveta tovarne LTH iz Škofje Loke

Prometni davek in hladilno pohištvo

Vprašanje: Zakaj je predpisana za komercialno hladilno pohištvo po zveznih določilih 20 percentni prometni davek? Ali smatrajo tisti, ki so se za to odločili, da je hladilno pohištvo lukšunski proizvod in ali so pri tem pozabili na sodobno prehrano in na naš turizem?

Odgovor: Na postavljeno vprašanje smo dobili od Sekretariata za gospodarstvo SRS naslednji odgovor: Večne spremembe v sistemu obračunavanja prometnega daveka, po katerih se obremenitev in plačevanje prometnega davka prenese iz proizvodnje na potrošnjo, odpira vrsto vprašanj in pro-

jetja že pripravljajo na določitev statuta in sprejetje svojega programa o prehodu na skrajšani delovni čas, so bili rezultati porazni. Razen nekaj večjih podjetij, ki so že pripravila nove osnutke statutov oziroma popravila sedanje ali jih celo že dala v razpravo, je ostalih 30 delovnih organizacij kratko odgovorilo: »To bomo uredili decembra in januarja«. Verjetno pa je podoben položaj tudi drugje.

Prav zato bo tudi akcija za dopolnitve statutov in sprejetje programa za prehod na skrajšani delovni čas, prav tako kot pred dvema letoma, samo akcijskega značaja. Razen redkih izjem bodo opravljeni popravki ali izdelani sta-

blemov. Med temi je gotovo najpomembnejša opredelitev, kaj vse se šteje za reproduktijski material, za katerega se ne plačuje zvezni prometni davek.

Pravilno je stališče, da se v osnovi oprema šteje kot reproduktijski material, saj se v času svoje amortizacije neposredno porabi v proizvodnem ali delovnem procesu posamezne gospodarske dejavnosti. Določila 11. člena Zakona o zveznem prometnem davku pa istočasno predvidevajo takšno opremo in inventar, ki se ne smatra za reproduktijski material ter je treba zato ob njegovem nabavi plačati zvezni prometni davek v višini 12 %. (V vprašanju navedeni 20 percentni prometni davek ni pravilen, ker se ob nabavi komercialnega hladilnega pohištva ne plačata republiški in občinski prometni davek, če se nabava ne izvrši v prodaji na drobno).

Pri razmejitvi opreme na tisto, za katero se ne plača zvezni prometni davek in na tisto, za katero se plača, je bilo več predlogov n. pr. ali naj upravne ustanove, šole, bolnišnice in podobno plačajo zvezni prometni davek, ali naj se razmejitev naredi med tisto opremo, ki je direktno vezana na proizvodnjo od neposlovne opreme. Ne more se seveda zanikati, da pri tem ni prišel do izrazita fiskalni moment za čim večjo maso prometnega davka in pa tudi določeni restriktivni momenti za investiranje. Seveda je vse to pri nekaterih panogah povzročilo večje probleme, med temi najbolj v gostinstvu in trgovini na drobno, pri katerih se za vso nabavljeno opremo, od pohištva za hotelske sobe in trgovine, do specjalnih in hladilnih naprav za pripravo jedil in pi-

tuti predvsem z namenom, da se zadovolji zunanjemu pritisku in zakonu.

Kakšno je dejansko zamjanje med delovnimi organizacijami za ureditev teh nalog nam lahko delno ilustrira tudi primer, ko so se posvetovanja v okviru Delavske univerze za dopolnitve statutov, udeležili samo predstavniki ene petine vabiljenih delovnih organizacij.

Ob koncu se nam vsiljuje samo še eno vprašanje: »Kakšno pa je v zvezi s tem delo političnih organizacij in občinske skupščine, ki so za uspešno izvedbo teh nalog posredno tudi odgovorne? — V. P.

jač, plača prometni davek.
● O teh problemih so že razpravljali zvezni organi in je že pripravljen predlog sprememb Zakona o zveznem prometnem davku po katerem se tudi za hladilne naprave, stroje, aparate in drugo opremo za pripravo jedil in piča, ne bi plačal zvezni prometni davek. Če bo ta sprememba prihodnje komercialno hladilno pohištvo ne bi bilo obremenjeno s prometnim davkom, kolikor ga nabavlja družbeni sektor.

Delovni čas v zimskih mesecih

Vprašanje: Zakaj se pri nas v SFRJ ne pomakne v zimskem času ura za eno uro nazaj kot se to dogaja v industrijsko bolj razvithih deželah kot je naša? Ker imamo v Jugoslaviji premalo električne energije, bi s to prestavljivo prihranili mnogo kilovatnih ur pri sami razsvetljavi, istočasno pa poncenili lastno proizvodnjo.

Odgovor: Pri nas za sedaj še ne obstaja podrobna analiza, ki bi obravnavala potrošnjo električne energije, če bi spremenili delovni čas v zimskih mesecih podobno kot v nekaterih drugih državah. V prejšnjih letih se je o tem več razpravljalo tako v zvezi z možnimi prihranki pri porabi električne energije in za odstranjevanje tako imenovanih konic v lokalnem prometu. Ker je ob tem potrebeno vsklajevati delovni čas nekaterih sorodnih dejavnosti, ki tesno sodelujejo, so poizkusili, kjer so bili izvršeni, pokazali celo vrsto težav. Verjetno bi ob sedanjem položaju v prekrbi z električno energijo kazalo ponovno proučiti tudi to možnost za prihranke pri porabi električne energije.

Osebni dohodki družbeno političnih služb

Vprašanje: Zakaj niso osebni dohodki administrativnih in družbeno političnih služb izven podjetij odvisni od rezultatov na utrezenem področju v primerjavi s komuno oz. republiko?

Odgovor: Skupna sredstva za osebne dohodke administrativnih in družbeno političnih služb zunaj gospodarstva so odvisna od dosenih gospodarskih rezultatov na ustrezem območju (komuna oz. republika). Ta sredstva se oblikujejo iz dohodkov, ki v proračune politično-teritorialnih skupnosti dotečajo iz gospodarstva.

Glavni vir je prispevek od osebnega dohodka zaposlenih, ki živijo na določenem območju.

Od ostalih dohodkov je posebno važen dohodek prometni davek od prodanega blaga. Torej so sredstva za opravljanje dejavnosti zunaj gospodarstva povsem odvisni od gospodarskih uspehov območja, njihova delitev pa je predmet notranje delitve na posameznih območjih.

Zakaj pri likvidaciji terjatev prednost proračunom?

Vprašanje: Nelikvidnost podjetij je pri nas že splošen pojav. Izterjave preko sodišč stanejo naše gospodarstvo ogromne denarje. Pri tem pa se težave ne osredotočijo pri podjetjih, ki so finančno zavožena, temveč nosijo posledice zaradi neplačanih računov dobavitelji blaga, razen če ne gre za izrazite monopoliste, ki si lahko privožijo zahtevo po garancijah. Izterjave preko sodišč ne pomagajo, ker po naših predpisih dobavitelj blaga pride zadnji na vrsto. Zakaj imajo pri likvidaciji terjatev prednost proračuni, torej sfera potrošnje, ne pa dobavitelji blaga?

Odgovor: Pri likvidaciji terjatev nasproti gospodarskim organizacijam imajo prednost obveznosti nasproti proračunom zato, ker se tako predvsem zagotovijo sredstva za financiranje družbenih služb (šolstvo, zdravstvo in drugo) in uprave družbeno politične skupnosti, brez katerih tudi funkcioniranje gospodarstva ne bi bilo mogočno. Prednost pri izterjavi davkov ima družba oz. država povsod v svetu in to tako v državah s kapitalistično kot tudi socialistično ureditvijo. Pri tem velja primoriti, da gre v večini le za prispevke na osebni dohodek in čedalje manj za družbenih dajatev.

Odgovor: Na vsa tri vprašanja so nam odgovorili tovariši iz

sektorja za analize tekočih gospodarskih gibanj pri Sekretariatu za gospodarstvo SRS.

Stanovanjski bloki in urejenost okolice

Vprašanje: Vsak, ki hodí skozi Škofjo Loko lahko takoj opazi velik napredek v izgradnji stanovanj v mestu in okolici. Stanovanjski bloki, ki so bili zgrajeni v zadnjih letih imajo lepo urejeno okolico (igrisča, asfaltirane poti itd.) ne morem pa razumeti zakaj je okolica pri blokih poleg doma zvezza borcev še vedno neurejena, saj je od vselitve prvih stanovalcev poteklo že več kot deset let?

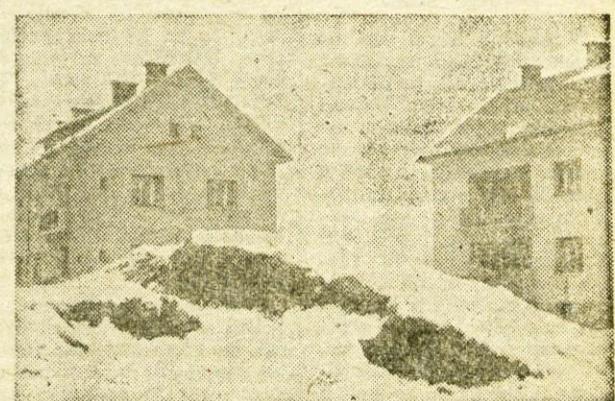
Odgovor: S komunalnim prispevkom, ki so ga podjetja ali posamezniki plačali ob nakupu stanovanj se je v naselju Novi svet zbralokrog 50, v OtAMPLU pa 40 milijonov dinarjev. S temi sredstvi smo ti dve naselji lahko tudi komunalno uredili. Za naselje v Stari Loki je bil uveden komunalni prispevki v višini 10 % od vrednosti stanovanja, tako da bo v prihodnjem letu tudi nova okolica urejena.

Bloki ob domu ZB so bili zgrajeni brez komunalnega prispevka, občina sama pa razen sredstev za asfaltiranje Partizanske ceste ni imela možnosti, da uredi ostalo okolico. Za predlog, da bi prostor uredili s prostovoljnimi delom, občina pa bi prispevala določena finančna sredstva, med tamkajšnjimi prebivalci ni bilo razumevanja.

Z uvedbo prispevka za uporabo mestnega zemljišča se bodo lahko v prihodnjih letih zbrala potrebna sredstva tudi za ureditev naselja pri domu ZB.

Na vprašanje nam je odgovoril predsednik skupščine občine Škofja Loka Milan OSOVNIKAR.

Priredila:
Sonja Solar

Slika prikazuje neurejeno okolico blokov

Gorenjski kraji in ljudje • Gorenjski kraji in ljudje • Gorenjski

Osavskih jezovih in čolnih

Svojstveno življenje so imeli ljudje ob Savi pod Kranjem nekdaj, ko so bili bolj povezani z njenim tokom, šumenjem in nihanjem. To so bili časi, ko so se še s polnim tempom vrtela kolesa savskih mlinov in ko so se brodники in čolnarji spoprijemali z vodnim tokom in prevažali ljudi čez Savo ali pa hodili vasovati v sosednjo vas onstran reke.

Voznja s čolnom po Savi zahteva posebno večino in spretnost, posebej še v večjem čolnu, v pravem savskem brodu, ki so ga navadno porivali z velikim okovanim drogom. Pravi savski čoln je narejen iz hrastovega ali macesnovega lesa. Dolg je tudi do osem metrov, širok pa do meter in dvajset centimetrov. Oblika je okorna, štiroglata, s širokim in masivnim dnem, z ostrim in počevnim rilcem ali »špico« in s približno 60 do 70 cm visokimi stranicami. Takšne čolne so imeli navadno privezane za močno drevo v bližini mlinov. Uporabljali pa so jih za prevoze ljudi ali pa za karkoli drugega. Najpogosteje pa so jih koristili za prevažanje materiala, ko so gradili ali popravljali jezove.

Gradnja jezov za mline je bila posebno težka naloga za graditelje, posebno še nekdaj, ko niso poznavali mehanizacije. Za jez so potrebovali zelo veliko lesa, ki so ga zbili na poseben način v nekakšne kašte, ki so jih zgradili na opornike ter jih potem spuščali v globino ter jih obtežili s skalami. To so opravljali posebej izurjeni tesarji ob pomoci krepkih in pogumnih mož.

Savski jezovi so bili veliko delo požrtvovalnih in sprotnih graditeljev. Vodni tok so navadno usmerjali k bregu, zato so jezove gradili prečno od enega brega proti drugemu, tako da je bil jez navadno vsaj še enkrat daljši kot pa je znašala širina struge. Višina jezu je morala biti

nekaj večja kot pa je bila globina reke. Jez je moral biti dovolj trden, da je lahko vzdržal tudi naraščajočo Savo in močan vodni tok. Pogosto se je dogajalo, da jez ni zdržal, pritiska vodne sile. Narasla voda je včasih odtrgal kar celo kašto ali pa po dve skupaj. V takem primeru je skozi odtrgnani del jezu uhajal veliko vode, tako da se je tok v rakah pod mlinškimi kolesi toliko zmanjšal, da so se komaj vrtela. Seveda so morali tak jez kaj hitro popraviti. Pri takšnem opravlju je bilo treba veliko ljudi, da so zvezili les s čolni do jezu in ga tamkaj zibili v velike kašte, ga obtežili s skalami ter spustili v močan tok.

Ljudje ob Savi so doživljali zelo različne težave in sladkosti: hrabro so se spoprijemali z vsem, kar jim je prisnila narava. To je krojilo tudi njihov značaj: ostali so žlavi, vztrajni in v svojem boju nepustljivi.

Jože Bohinc

Ljudje odhajajo iz Hobovš

Hobovše so raztresena vas v zgornjem delu Poljanske doline. Večna hiš je ob cesti, ki povezuje Primorsko s Škofjo Loko, nekaj prav ob potoku Hobovščici, druge hiše pa so raztresene po hribih okrog. Vas je danes pol delavska in pol kmečka, še po zadnji vojni pa je bila kmečka. Predvsem mladi od-

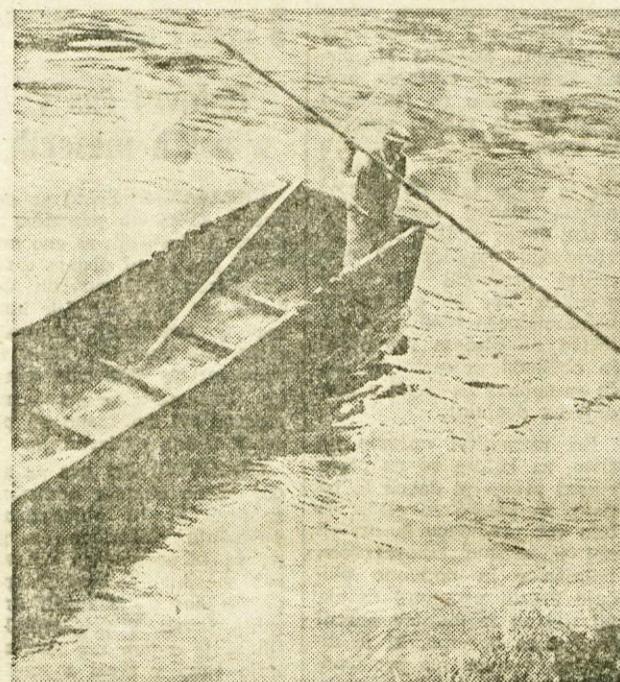
hajajo zdaj v večje kraje, kjer se v industrijskih podjetjih in drugje boljše zasluzi. Nekateri so se po vojni že za stalno izselili, drugi pa hodijo na delo drugam vsak dan. Na Sovodnju ima svoj obrat loška Jelovica, kjer je zaposlenih 8 ljudi iz Hobovščice. 3 so zaposleni v Termopolu na Sovodnju, dva pa se vo-

zita dlje: eden v Poljane, kjer ima svoj obrat LTH, drugi pa v Zminec v Termitiku.

Sest ljudi iz Hobovščice je zaposlenih v domači vasi, v kovački delavnici. V Hobovščici sta bili včasih dve žagi, mlin in orodni kovač. Do danes se je ohranila samo še kovačka obrt, ki je danes združena v podjetju »Obrtno kovaštvo Hobovščice«. Tu je zaposlenih le enajst ljudi, od tega tri ženske. Glavni nujnik izdelek so plesarske lopatice; izdelajo jih do 4000 na mesec. Zaposleni se pritožujejo nad zelo nizkimi osebnimi dohodki. V zadnjem času so ustavili tudi brusilnico, kjer so zaposlili novo delovno moč.

Približno tako kot druge v odročnih vasesh je v Hobovščici: nekaj se jih je za stalno odselilo (20), šli so po svetu za boljšim zasluzkom, drugi pa so doma, popoldne hodijo v službo, popoldne pa se vračajo domov, da podelajo na vrtu še to in ono in pomagajo staršem. Za večje praznike pa pridejo domov tudi tisti, ki jih je pot za boljšim zasluzkom popeljala v mesta. Jurij Rihtaršič, ki ima že 54 let, ima tri isbove, pa so vsi v službah: najstarejši je poročen na Fužinah in dela v Obrtnem kovaštvu v Hobovščici, druga dva pa sta že doma in hodita v službo v obrat Jelovice na Sovodnju.

Jelko Kristan

Čoln, kakršni so bili včasih na Savi pod Kranjem, ima še milinar na Okroglem — Foto Franc Perdan

Za škopnike le ržena slama

Rodil sem se pred 70 leti na Zgornjem Brniku, kot najblžji sosed krovec slamnatih streh Janeza Jelarja (po domače Zimnov Janče). On si je tega dela naučil od svojega očeta, ki je bil daleč okoli znani kot izvrsten krovec za slamnate strehe. Janez Jelar, o katerem ste v vaši rubriki že pisali, morda ne ve, da je bil njegov oče poklican svoj čas v graščino Brdo nad Kranjem, kjer je imel knez Pavle Karadjordjević svojo letno rezidenco. To je bilo v času, ko je bil knez Pavle član Kronskega sveta, po smrti kralja Aleksandra. V parku na Brdu so imeli tedaj vikend hišico, za katero je kneginja Olga hotela, da bi bila v gorenjskem stilu, s slamo krita. Poslali so po krovca Jelarja kot strokovnjaka. Menda je bil tudi njegov ded krovec, torej prehaja obrt iz roda v rod.

Zdaj pa nekaj o škopnikih. Nikoli še nisem videl ali slišal, da bi za slamnate strehe uporabljali tudi pšenično slamo, saj je prekratka za to. Naš oče (umrl je leta 1917) je bil specialist za škopnike.

Ržena slama zanje ni smela biti omlatena s cepci, kajti taka slama bi bila zlomljena in za škopnike neuporabna. Rž za škopnike se je »košala«. To se je delalo takole: na pod so postavili nekaj tesarskih stolov, nato se je vezelo v roke snop rži in se z njim (s klasjem) udrihalo po stolu tako dolgo, da se je odstranilo vse zrnje, pri tem pa je bilo treba paziti, da je slama ostala nepoškodovana. To delo ni bilo lahko, vršilo se je navadno konec julija ali v avgustu, ko je bila največja vročina, da se je obleka oprijemala telesa, prah pa se je mešal z znojem.

Ko je bilo rženo snopje »okošano«, so začeli s škopanjem. Na steno v skedenjnu so pritrtili tako imenovane »rifle«, ki so bili podobni današnjim grabljam, le da so bili zobje na »riflu« bolj močni, debeli in dolgi tudi do 30 cm. Okošani snop je bilo treba vzeti v roke pri klasju in ga tako dolgo vleči skozi »rifljeve« zobje, da se je ločil plevel od slame in vsa krafka slama.

Za škopnik je bilo potreb-

no več snopov; to je bilo odvisno od vrste slame. Slama je morala biti lepo zložena, kakor vžigalice v škatlici. Ko je bilo slame dovolj, so škopnik trdo povezali s tankimi prevesli, narejenimi iz odpadne slame. Škopnik je bil povezan najmanj trikrat, če pa je bila rž visoka, tudi štiri-

krat. Če je bil škopnik lepo narejen, je bil na debelejšem koncu ravno zložen (temu so rekli »riteng«), raven, kakor s karjami obrezan, moral je stati kot sveča, če si ga postavil na tla.

Anton Zorman,
Rodica 3
pri Domžalah

Čipkarstvo na Trebiji

Ker je čipkarstvo v Poljanski dolini zelo razvito, je podjetje DOM, ki čipke od kupuje in zalaže čipkarice tudi s sukancem in vzorcem, odprlo poslovalnici za odkup na Trebiji in na Sovodnju. Ti dve odkupni postaji odkupuju čipke od okrog 370 čipkaric. Neža Kacim iz Podgorje 31, ki ima že 59 let in že 16 let odkupuje čipke na Trebiji, nam je takole povedoval:

V naši poslovalnici odkupujem čipke iz tehle vasi: Stara Oselica, Fužine, Kladje, Hobovše, Podgorje in Trebija. Plan za leto 1963 (in

milionov din) smo že dosegli, saj so čipkarice zelo delavne, njihovi izdelki pa lepi in kvalitetni, zato je zadovoljno tudi podjetje. DOM organizira vsako leto tudi tečaje, kjer čipkarice izpolnjujejo svoje znanje. Čipkarstvo je za naše kraje, kjer ni pravega zasluzka, velikega pomena, za številne družine glavni dohodek; pridna delavka priklikla tudi do 25.000 din na mesec. Na čipkarskem festivalu v Ljubljani je ena od naših najboljših čipkaric dobila nagrado kot najhitrejša.

Jelko Kristan

Lesena hiša v Stiški vasi

V sosednji Stiški vasi sta dve kmetiji, ki sta še s slamo kriti in zelo starci: pri Uknaruju in pri Bridežu. Najbolj starinski je pri Uknaruju; vse je pod eno samo streho, vse leseno, iz kuhinje je vhod v hlev. V njej stanuje gospodinja sama, redi le eno kramo. Hiša je nizka, ima še črno kuhinjo, kakršne so bile včasih povsod po kmetijah. Posebne ježe ni, kuhinja in veža sta en prostor, vanj se pride neposredno skozi glavna vrata. Brideževa hiša je sicer zidana, krita pa je še tudi s slamo. Mici Grilc, Ambrož pod Krvavcem 3

kraji in ljudje • Gorenjski kraji in ljudje • Gorenjski kraji in ljudje

Kako je bilo včasih

Napisal bom, kako so žive li ljudje v zahodnem delu Poljanske doline v starih časih; to mi je pripovedoval stric mojega očeta, njemu pa njegova stara mati.

Posle so najemali le bolj premožni kmetje od svojih gostačev; to so bili podnajemniki in jim je bilo dovoljeno, da so se poročili in imeli družino. Od gostača je kmet najel hlapca, deklo ali pastirja, če so bili pridni. Boljši kmetje so zelo izbrali. Navadno so bili skoraj vsi gostači dolžni z delom odslužiti najemnino. Posli so se navadno menjavali ob letu. Na sv. Marka dan je bil poselski sejem; tisti kmet, ki do tega časa ni dobil posla, je bil bolj na slabem glasu. Kmetje so na ta dan prinesli s seboj potice in meso, da so se povalnilili, kako dobra hrana je pri njih, v resnici pa ni bilo tako, s tem so jih le zvabili. Kjer je bil ječmenov sok, krompir in repa v oblakah, dovolj ovsenega kruha in posnetega mleka, je bilo kar dobro. Pšenični kruh so jedli le na redke čase, ker je pšenica slabo obrodila. Ko so bili npr. Francozi pri nas, belega kruha sploh niso poznali; ko so šla dekleta k maši v farno cerkev, so jih francoski vojaki vabili k sebi tako; da so jim kazali in ponujali bel kruh. Le nekatere dni v letu je bila na kmetih boljša hrana, in sicer v cerkevih praznikih in v Pustu. V pustnem času pa do velike noči ni bilo ne mesa in nobene živalske maščobe, le posneto mleko, krompir in repa v oblicah itn.

Obleko so imeli le iz domače proizvodnje, iz platna. Doma so sejali lan, pozimi pa predli in tkali. Industrijskega blaga niso poznali. Hlapec je imel letno novi dve plateni obleki. Kdor se še spominja tistih časov, dobro ve, kako se nosi platnena obleka, zlasti kadar je mokra. Ženske niso imele spodnjega perila, razen hodnicne srajce iz boljšega platna. Pozimi so nosili kožuhove iz ovčjih kož in irhaste hlače.

Predli so pri slabih svetlobi; svetli so s trskami. Jeseni so pripavili bukove hlode, jih razzagali na klade, dolge približno en meter, te potem razzagali na deske in pripavili za oblanje. Za oblanje je moral biti poseben stol, na katerega so pritrtili deske; oblala sta dva ali tudi štirje moški, eden pa je sproti pobiral treske, da se niso lomile, potem pa so jih dali sušiti pod ped ali nanjo. Ko so bile suhe, so jih takoj rabili, in sicer v kuhinji in pri preji, le pri statvah je imel tkalec luč iz loja; to je bila majhna skledica, v njej pa loj in laneni stenj. Pri preji je imel pastir malogo, da je svetil; trsko, ki jo je držal, je moral večkrat utriniti, ker se je pri gorenju naredilo oglje. Večkrat se je zgodilo, da je pastir zadremal in se zvrnil po sobi. Seden je na čelešniku, to je na klopi na voglu peči. Da ni prehitro zadremal, je moral prepevati ali pa poslušati pravljice o strahovih in hudi vojskah.

Polje je slabo rodilo, zato za kmete ni bilo posebno dobro. Razen hlevskega gno-

ja (pa še tega malo) drugega gnojila ni bilo. Živino so pasli od zgodnje pomlad do pozne jeseni, zato tudi ni bilo gnoja, krme pa je bilo tudi malo. Poleti so napravili vejnice iz jesenovih ali leskovih vej. Ker je bila slaba krma, ni bilo gnoja in žito je slabo rodilo. Pravili so, da je oves tako slabo obrodil, da se je moral zajec priklopiti, če je hotel zobati oves. Zgodilo se je tudi, da je kmet njivo zoral in pripravil za setev, semena pa ni imel, da bi vsjal. Klub slabemu pridelku so morali kmetje grofu dajati še desetino.

Veliko mi je pripovedoval stric mojega očeta, kako slab so včasih živelj. Kljub temu pa je dočakal visoko starost, prebolel je vse nadloge in bolezni. Smrt je takrat bolj gosto kosila, posebno pri mladih ljudeh. Zlasti grlovke niso znali preprečiti, v nekaterih družinah je pomrlo v nekaj dneh po 6 do 8 otrok. Tudi na porodu je umrlo veliko žena.

Franc Pagon, Sovodenj v Poljanski dolini

Vernar in Štefan

Čeprav smo na začetku »atomske dobe«, čeprav traktorji pridajo v gozdove in orjejo, čeprav so ceste polne brenčičnih vozil in namesto čarovnic z metlami letajo po nebuh vesoljci z raketami, pa je konj pri nas še vedno potreben. Za kmeta Franca Dolharja v Predosljah pa so vedno bili konji posebno veselje. Tudi njegova žrebc Vernar in Štefan sta, kot pravon, bolj »hobi« kot korist. Zelo ju imajo rad on, njegova žena in vsi pri hiši. Sta poslušna, bistra in — če je treba — z veseljem tečeta do Kamnika in nazaj. Kmetje sicer pravijo, da so konji te »arabske« pasme prelahki za delo in Vernar in Štefan imata vse manj obiskov nežnega spola, toda njun gospodar Dolhar pravi, da si ne more zamisliti hleva in domačije brez njiju. — K. M.

V Mavčičah dva krovca

V Mavčičah sta dva krovca za slamnate strehe: Štefan Draksler, ki še dela, pa jaz, ki sem prekrivanje streh že opustil. Poklicno sem se začel s tem tikvarjati leta 1920, ko je bil še zagotovljen zasluzek vse leto. V naši družini je ta obrt prehajala iz roda v rod, učne dobe ni bilo.

Kako sem pokrival? To je bilo odvisno od gospodarja, koliko slame je imel; če jo je bilo dovolj, sem pokrival na eno leto, drugače pa na dve. Letve so bile med seboj oddaljene kakih 30 cm. Slamo sem dal na letve, jo poravnal najprej z rokama, nato pa z desko na en ročaj. Potem sem slamo pritrdil s palico, ki je bila lahko jelševa, leskova ali smrekova; palico sem pritrdil na vsakega pol metra z dvema vrbovima šibama; dolžina palic je bila različna, od 2 do 4 m.

Pri tem delu sem uporabljal tole orodje: deska z ročajem, kol, pa še klešče in žico za privezovanje palic oz. slame na vrhu, na slemenu. Deska z ročajem je bila postavljena iz deske pravokotne oblike, dolge 45 in široke 16 cm. V sredini deske je pričvrščen držaj, dolg 60 cm, lesen; na mestu, kjer je držaj pritrjen na desko, pa je še želesen kavelj, ki preprečuje, da deska ne zdrsi s strehe, kadar se z njo slama ne ravna. To desko smo namreč uporabljali za ravnanje slame, zato ima na spodnji strani polno globokih zarez.

Kol je dolg 1 m in nekoliko izbočen. Na vsakem koncu ima eno zarezo. Na izbočenih strani kola je zareza oddaljena od konca kakih 20 cm, na vbočeni strani pa 3 cm. Ta zadnja zareza prime palico in

jo dvigne (ker je palica že privezana), da krovec lahko podloži slamo pod njo.

S tem delom sem se ukvarjal prve dve leti skozi vse leto, potem pa sem do leta 1930 prekrival slamnate strehe samo spomladini in jeseni. Na dan sem prekril približno 20 kvadratnih metrov strehe.

Danes skoraj ni več videti lepe rumenozlate ali z mahom porasle slamnate strehe, ki se blešči v opoldanskem soncu. Edina v Mavčičah je še hiša krovca Štefana Drakslerja.

Franc Jenkole,
Mavčiče 33

Dopisuj!

Gorenjski kraji in ljudje
DOPISUJTE!

Danes objavljamo dve strani dopisov, ki so nam jih poslali bralci za rubriko »Gorenjski kraji in ljudje«.

Posebno pa prosimo vse naše bralice, da nam v prihodnjih dneh pišete o gospodarskih poslopljih kmečkih domov na Gorenjskem, posebno o podnih, hlevih, svislih, kozolcih, shrambah za krmo na odrlih itd. Pišite tudi o vseh hišah, za katere veste, da imajo vhod v hlev neposredno iz bivalnih prostorov (veže, kuhinje).

Uredništvo

To in ono iz Vogelj

Pri mlatvi s cepci so včasih imeli v Vogljah navado, da so mlatiči drug drugemu nagašali. Če so pri sosedovih istočasno mlatili, so mlatiči pazili, kdaj jih bo gospodinja poklicala k malici ali h kosi. Ko so odšli, je hitro eden naskrivaj stekel k njim na pod in jim zasukal bat na cepcu tako, da jermen ni bil v zarezi. Ko so se mlatiči vrnili in spet začeli mlatiti, so jim bati — če cepci prej niso pregledali — začeli izpadati.

Včasih so nesli sosedovim mlatičem tudi zelo obrabilo brezovo metlo klepat. Kdor je nesel metlo klepat, je moral biti zelo urenen, da je lahko ušel. Navadno je bil to pastir. Moral je namreč vreči metlo v nasad, kjer so cepci udarjali po snopih

(mlatili), in hitro zgrabiti njihovo dobro metlo ter pobegniti. To je bilo navadno zelo težko, ker so imeli metlo znotraj na podu, ne tako pri vratih. Gorje pa, če so ga ujeli, ker se jih je potem nabral ali pa je moral bežati praznih rok. Izraz »klepat« metlo pride od tega, ker so namesto slabe dobili dobro metlo, če se je seveda obneslo. Paziti pa so morali, da jim metle sosedovi potem niso vzeli.

Na sv. Štefana dan (26. decembra) smo v Vogljah včasih koledovali. Danes tega običaja ne poznamo več, povsem o ga opustili po vojni.

Zbrali smo se pod vaško lipo sredi vasi. Za vodjo je bil navadno izbran urenen in gibčen fant, ki je moral imeti

enega ali več zvoncov, karkne so imeli včasih pozimi konji obešene okrog vratu. Vsi drugi pa so morali imeti predpasnike ali torbe, v katerih smo nabirali darove. Ko smo videli, da je najbližji gospodar ali gospodinja doma, smo se otroci zapodili pred hišo, začeli zvončkat in vptiti: »Koledjemo, koledjemo...« — toliko časa, da smo kaj dobili. Navadno so nam vrgli po tleh pred hišo polovico peharja ali tudi več svežega ali posušenega sadja. Biti pa smo morali pazljivi, kajti pri nekaterih hišah so vrgli na nas tudi vodo. Potem smo šli naprej k sosedu, od hiše do hiše, dokler nismo obrali vse vasi. Obiskovali pa smo seveda samo kmečke hiše.

Janko Oselj,
Voglie

JUGOSLOVANSKO-AVSTRIJSKI ZIMSKI CENTER
NA ZELENICI

Zelenica je oživelala

Kdo bi si mislil, da je zaživila zaradi tega, ker so odpravili vizume med Avstrijo in Jugoslavijo. Ne, ni zaživila Zelenica zaradi tega, pa čeprav pričakujejo sedaj večji prehod na Ljubelju. Pravijo, da zaradi tega ne bo nič več avstrijskih gostov, ker so oni že do sedaj lahko prihajali v našo državo s pomočjo najrazličnejših olajšav. Zelenica je oživila zaradi tega, ker je v nedeljo, 19. decembra, uradno stekla 2100 metrov dolga žičnica.

INTERVJU Z ŽIČNICO

Povedali so mi že, da je tvorja dolžina 2100 metrov. Kaj pa hitrost? Tudi to je včasih lahko odlika.

Le štirinajst minut potrebujem za dva tisoč sto metrov. To je približno 9 km na uro. Mislim, da je to prizetna hitrost. Hitreje bi bilo prenevarno, počasneje pa dolgočasno.

In kako visoko nas lahko popelješ?

Spodnja postaja Ljubelj ima 1082 m nadmorske višine, srednja postaja na Vrtači 1291 m in končno najvišja postaja na Zelenici 1566 m. Kot vidite se lahko z menoj v štirinajstih minutah povzpmete 484 metrov visoko.

Kaj bi z žičnico. Zmanjka električne in je po tebi.

Vedela sem, da se poštena žičnica v današnjih časih ne more zanestti na varljivo in nezanesljivo električno. Grajeni sem na bencinski pogon. Bencinski pogon? Ali ti je to lahko v ponos? Kaj ne veš, da se je bencin že zopet podražil?

Ze vem, namigujete na to, da sem draga. Vožnja na eni sekcijski stane 150, na obeh pa 300 dinarjev, povratna vožnja 250 oziroma 500, pri petih vožnjah je popust. Za eno sekcijsko je cena 650, za obe pa 1300 dinarjev. Pri skupinah je na 10 oseb ena vozovnica prosta.

Ze vidim, da delaš v stilu propagande. Slišal sem, da si v nedeljo dražja?

Saj veste, obratovanje ob praznikih! No, malo dražje je že. Ena sekcijska 200, obe pa 400 din. Kaj bi govorili — v nedeljah in sobotah so vse cene malo višje. Kaj pa naj sicer delim dobilek ob koncu meseca! Se vedno sem posen.

Poceni? Slišal sem, da so nekatere žičnice v Sloveniji cenejše.

V Sloveniji da. Ali ne razumete, da sem mednarodna žičnica, da sem najboljša žičnica za prebivalce Celovca? Če primerjam svojo ceno z njihovimi mi je kar nerodno,

saj znaša le petino njihovih cen.

V nedeljo si imela rojstni dan. Kako je bilo v nedeljo?

To je bilo veselo! Samo v nedeljo sem orpavila okoli 1700 voženj. Prepričana sem, da me ne bodo nikoli pozabili.

KAJ MENIJO KOZOROGI?

V domovanje kozorogov je prodri vrišč razposażenih turistov. Resnobno prikimavašo s svojimi bradami. Kaže, da niso preveč zadovoljni z novimi prišleci.

Kaj menite na vse to?

Ljudje ste neumni. Sele sedaj ste spoznali kako lepo je v našem domovju. Tako ste neumni, da bi bilo bolje, če tega sploh ne bi spregledali. Nazadnje boste hoteli še spati tu goril!

Res je. Rekli so mi, da bo za Novo leto odprt »Dom na Zelenici«. Pravijo, da bo imel 70 pranočišč.

Rekli so že, a ne bo res. Dom bo urejen le provizorično, tako da bo odprt le neuradno. Kaj vse si obetate od Zelenice! Kaj pa boste govorili potem, ko bo prišlo do nesreč.

Pravijo, da so mislili tudi na to. Pri žičnici bo organizirana stalna reševalna služba. Da ne pozabim! Podjetje »Kompas«, ki moči tu gori vaš svet tišine s svojimi načrti, namerava graditi na Ljubelju tudi manjši hotelček.

Ze vidimo, da vas bo vedno več in več. Samo na nekaj ste pozabili. Kdo bo teptal sneg za vaše nadobudne smučarje? Ali ne veste, da na teh terenih ne bo uporaben noben stroj?

Res so dobili strokovnjaki nasvet, da se stroje ne izplača kupiti. Toda, all se ne spominjate kako so terene lanskoto leto lepo uredile šole? Učenci bodo tudi letos dobili nekaj voženj zastonj in bodo vse lepo uredili.

Oni so res kot pravi kozorogi. Kar precej se trudite na te strani meje. Za nas meja ni bila nikoli zaprta. Ali ste kaž pomislili na slabo vzdrževano cesto na avstrijski strani?

Pomislili že, pomislili. Avstriji kažejo za Zelenico precej zanimanja. Dejali so celo, da se bo tu pripravljala njihova smučarska reprezentanca. Obljubili so tudi, da bodo imeli stalne dežurne ekipe, ki bodo skrbeli za cesto.

Načrti, načrti. Vedno so vas polni načrti.

Načrtov je še veliko. Pravijo, da bodo preuredili »Dom Staneta Žagarja«, da je veliko zanimanja za stalnejše aranžmane, da bodo zgradili moderno sankaska progo. Naredili so že menjalnico, restavracijo, žičnico. Le zakaj ne bi še ostalo uspelo?

Ce vam bo res šlo vse tako po načrtih, bomo imeli mir le poleti.

Pravijo, da bo tu živahno tudi poleti. V vsaki sezoni bodo organizirali dve večji

prireditvi. Poleti bo to motocross, pozimi pa vsako leto veliko mednarodno smučarsko tekmovanje. Žal mi je, a kaže, da ne boste imeli nikoli miru.

TRŽIČ GLEDA IN POSLUŠA

Pravijo, da v Tržiču avto le težko spremeni smer. Ce se hoče vrniti iz mesta, ga moraš obrniti tako, kot bi obratal novagico. Tega sicer nisem storil, ker mi je uspelo spodbnejše manevriranje.

Opozval sem staro mesto in Ijudi, ki so hiteli po ulici

Po naravi veseli se sicer neradi pritojujejo, vendar pa nikoli ne pozabijo povedati, da so izgubili precej gostov, ko so dobili novo cesto na Ljubelj. Pravijo, da

tudi le neradi zavijejo na stransko cesto.

Ko sem se vračal domov sem premisljeval: zakaj se turisti izogibajo Tržiča? Ko sem pripeljal čez železniški progo, se mi je utrnila misel. Na klancu, ki pelje h glavni cesti sem zagledal ka ko porivajo majhnega fičota tri konjske moči v človeški osebah. Tudi sam sem le težavo speljal klanec, za katerega pravijo, da ni pozimil nikoli posut.

Morda želijo na ta način Tržičani gosta zadržati čim dlje v svojem mestu? Kaj pa če zaradi tega, ker se je težko vrniti, gostje nočejo zavijati v to simpatično mesto? Morda pa je to res?

P. Colnar

L'ALSACE

GRAND QUOTIDIEN REGIONAL D'INFORMATION

TRŽIČ NA STRANEH FRANCOSKEGA TISKA

Tople, prijateljske besede

Bratskemu sodelovanju naših mest s tujimi mesti se je letos pridružil tudi Tržič (Jugoslavija) iz »dežele gora« — V Alzaciji poznajo Tržič in Gorenje, ki so baje veseli ljudje in radi pojejo

V novemburu, točneje: 18. in 23. novembra, je L'Alsace, veliki informativni dnevnik pokrajine z istim imenom, objavil obširno reportažo o bratskem mestu Tržiču. Objavil jo je pod naslovom: Tržič (Jugoslavija) iz »dežele gora«. Bralce — predvsem seveda Tržičane — bo gotovo zanimalo, kako je francoski župan mesta Sainte-Marie-aux-Mines, manjšega mesta v Alzaciji, ki je po poklicu novinar, dejivel Tržič, ko se je jeseni letos mudil tod na prijateljskem obisku. Toploti, ki veje iz celotnega sestavka kaže, da ima bratsko sodelovanje med posameznimi mesti izreden pomen za medsebojno spoznavanje Ijudi in krajev in po svoje močno prispeva k zblževanju dežel in k sožitju med narodi. Tudi mi bomo ob prvi priložnosti pobliže spoznali bralce z Ijudmi in krajem, s katerimi Tržič tako prijateljsko sodeluje.

»Ideje za sodelovanje,« pliše v članku, »smo sprožili, ko nas je v maju mesecu pre-

teklega leta obiskala skupina ljubljancov, ki so prišli pogledat kraje, kjer so bili

med drugo svetovno vojno internirani in se zahvalili prebivalstvu za vso pomoč, ki jim jo je tedaj nudilo.« Tedaj so mislili, da se bodo pobrali z Ljubljano. Toda kmalu so zvedeli, da je Ljubljana preveliko mesto, da bi lahko postala »brat« Ste Marie. Ker pa so na vsak način hoteli navezati stike z enim izmed slovenskih mest, so se odločili za Tržič, ki je njihovemu mestu na moč podoben tako po strukturi gospodarstva, približno tudi po številu prebivalstva, najbolj pa zato, ker je bilo blizu Tržiča, v Podljubelju, za časa vojne koncentracijsko taborišče, podružnica prosulega Mauthausena, v katerem je bilo interniranih precej Francozov.

Potem opisuje Tržič, njegov zemljepisni in gospodarski položaj ter njegovo komunalno ureditev in prav:

»Občino upravlja skupščina, ki jo sestavlja 56 članov. Polovico odbornikov volijo

Šenturškogorska nedelja

Bilo je pustega zimskega jutra, ki v dolini nikakor ni kazala nedelje. Skozi okna je siliha megla in na cesti ni bilo srečati niti črne mačke. To je bilo v Kranju, v Cerkijah in v Gradu, toda zgoraj na Šenturški gori je bilo sonce. Ljudje so hodili od hiše do hiše otroci so se igrali, toda nihče ni obstrmeli nad lepoto doline, nad katero je gosta, valovita megla izgledala kot belo morje, kot velika zasnežena ravnina iz katere je močel samo vrh Jošta. Jamnik z Jelovico in na drugi strani Rašica in Velika planina.

Voda, voda

Sest, sedem možakov je sedela ob mizi pri Grilcu. Bil je to sestanek sveta njihove krajevne skupnosti. Na vrsti je bil spet vodovod. »Veliko dela smo že imeli, da smo našli in uredili zajetje vode, zdaj je treba nadaljevati z delom, da bodo ljudje nekaj od tega imeli,« je dejal eden. »Mnogo hiš niti vodnjakov nima. Kadarkje je suša zmanjška celo slabe vode in voziti jo zdaleč, kot se vsako leto ponavljajo, tega se moramo rešiti,« je pripomnil drugi. Govorili so in ugibali. Glavna ugotovitev je bila, da bi sa-

mi veliko napravili in sodelovali, ljudje so na to pripravljeni, le pomoč bi potrebovali za cevi in drugo. Potem se je razgovor zavrel okrog gozdov, ceste, oskrbe in drugih problemov vasi, ki tarejo občane.

Niti za sladkor

Pri Baronu v vasi Apno je bila doma sama slabotna starejša ženica Antonija. Počela zgodovinskega imena za to hišo ni vedela, toda pravila je, da je to ena izmed najstarejših hiš in trdila, da je na tramu pod stropom menda zapisana neka staro letnica, ki pa je ni bilo moč prebrati, kajti z beljenjem so številke izginile. Potem pa je pravila svoje težave. Polnih deset let je že ležala. Zdaj je nekaj boljša. Hči se je poročila in šla. Sim dela v Planiki. Zjutraj ob širih mora zdoma in pride nazaj popoldne enkrat po četrti uri. Tako je doma sama, kaj hoče! Mož je postal v Dachau. Ona dobi mesечно 1.200 dinarjev kar ni dosti niti za sladkor. Seveda ji pomaga sin, toda ona ima vedno neprijeten občutek. Ce bi bil mož živ, bi bilo vse drugače.

Franc pri Antonovi na Šenturški gori je pravkar delal klobase. »V nedeljo je čas,« je dejal in se v velikem bellem predpasniku vrtel okrog škafu z mesno zmesjo. »Ne splača se danes, pitati prašiče. Zato smo ga kar hitro vrigli na stol,« je dejal. Cena koruze, krompirja in drugega, kar je treba prašičem je tako visoka, da je bolje, če kupi mast v trgovini. Seveda pa že zaradi navade, zaradi sorodnikov in hišnih potreb, čez leto je le treba kaj za pod zob ob vsakem času.

Potem je še pravil o njihovem pevske zboru, kjer on poje. Že dve leti imajo zbor. Nekateri so odšli k vojakom, drugi odpadli, toda kakih osem jih je še vnetih in učitelj jih lepo vadi.

Samo za nekaj dni smo zamudili sedemdesetletnico Pavle pri Fricu, sicer smo ji vseeno čestitali. Sama je ostala, čeprav je vzgojila 6 otrok. Samo na obiske prihaja iz Križ pri Tržiču, iz Mengša... Toda cele tedne je sama v hiši. »Prav nič me ni strah, včasih mi je dolgač,« je rekla s ponosom na domači hiši. Ostala je pač sama, tako kot mnogi stari ljudje o oddaljenih hribovskih vaseh. Toda nikdar, kot

Domačija pri Baronu na Apnu je tudi po svoji zunanjosti privlačna, arhitektonsko je zanimiva in stara, čeprav na tramu v hiši letnice niso več vidne

je povedala, ji ni prišlo na misel, da bi se sella v dolino. »Ljubo doma, kdor ga ima!« je rekla vsa pripravljena, da vztraja do zadnjih moči pod svojo streho.

Na 37.

vzporedniku

Nova, še slabo urejena cesta iz Šenturške gore proti Kamniku na drugo stran do Sidraža je vzela kar dobre pol ure hoje. Pri Slatnerju so bili pravkar pokosili in na veliki kmečki mizi so bili samo še vabljeni debeli krofi. »Novinar, pišite, pišite o cesti!« so začeli v neki veri, da pisana beseda v časopisu lahko pomaga. Oni, kot so hudo mušno dejali, so na sporni meji 37. vozoprednika med Kamnikom in Kranjem in začeli se nihče dosti ne zavzame za njihove težave. Do Stahovce imajo dobro uro hoda, skoraj toliko do Kamnika. Razen šole na Šenturški gori in »uradne« zadeve, jih bolj privlači Kamnik. Na isto stran hodijo v trgovino, mladi v kino itd. Letos so delali cesto iz obeh strani. Toda le dober kilometr še manjka na kamniško stran in dobili bi prvo povezavo s svetom. Kdor potrebuje deske, da bi si popravil hlev, mora z veliko težavo prepeljati hlad v breg preko Šenturške gore in naprej v dolino do Grada pri Cerkijah. Se teže pa je potem spraviti deske nazaj.

Hvala za lepe želje in topel zapis o koščku slovenske zemlje!

Tudi sicer, brez pripovedovanja domačinov, je bilo slušati, da je Sidraž morda bolj kot druga naselja okrog Šenturške gore zapostavljen, da je tam originalno ohranjen star čas. To dokazujejo urejene hiše, povešeni kozolci, polomljene ograje, gnojnica, ki leže preko »glavne« ceste in ne nazadnje tudi radio, ki ga je bilo komaj slišati ob slabem toku.

Preko sole!

V takih razmerah netih, šestih naselj okrog Šenturške

gore vodijo domala vse veze prko učitelja in šole, čeprav niti tu ni telefona. Tu je knjižnica, tu se zbira pevski zbor, tu je največji proza sestajanje. Toda preko šole gre tudi trgovina! Ustalil se je običaj, da otroci do določenega dne v tednu prinesejo v solo spisek potreb, ki jih učitelj zbere in pošlje v trgovino v Cerkije. Z malim tornjakom takoj, enkrat na teden pripeljejo »fasungo« v vrečah, košarah in zaboljih za vsako družino in jo puščajo dostikrat kar nekje ob cestni ograji. Poštenost je tu že znak starega časa.

Nemirne noči

Mnogi, zlasti mlajši, so se pritoževali, da ni tu niti primernega razvedrila in mnogi so obujali prijetne spomine, kako je bilo pred leti, ko je bil novinarski večer. Zdaj so menda zmenili, da bi v sobi gostišča pri Grilcu omogočili predvajanje kratkometržnih filmov. To naj bi bil prvi začetek zabavnega življenja. Toda pravijo, da so zlasti sedaj pozimi tako dolgočasni večeri. Ze ob osmih skoraj ni videti nikjer razsvetljenega okna. Teda neči so klub temu nemirne. Ze kmalu po tretji uri se luči prizigajo, iz raznih naselij po slabih poteh v polni temi začno odhajati tisti, ki hodijo na delo. Kakih 30 jih je. Največ jih je zaposlenih v Kranju. Do Grada pri Cerkijah morajo paš, nekateri po uro in pol daleč.

Belo morje nad kranjsko ravnino je v popoldanskih urah postalo še bolj gladko, brez valov, toda ni se dvignilo niti poglibilo. Preden smo se spustili v dolino, smo še zadnjič občudovali nepozaben pogled, misli pa so uhajale znova nazaj med prijazne ljudi po Šenturški gori, na njihova nedeljska kramljanja o težavah in življenju, ki ima mnogo lepega in mnogo neprijetnega. Kakor pač pov sod. — Karel Makuc

Tržičani v mestni hiši Ste-Marie-aux-Mines

DECEMBRSKI DAN V BOHINJSKEM KOTU KMETJE IN TURIZEM (namesto gozdov)

Bohinj, konec decembra — Dolgas. Sneži. Vsi okoljski hribi so v megli, zgoraj sneži še bolj. Dan je siv in umazan, nebo nizko, da te duši v grlu, ceste temne in mokre, vijugaste, spolzke, nevarne. V Bistrici so snežinke le redke, v Zgornji dolini pa je sneg že prekril prejšnje sledove. Hotel Jezero kot da je izumrl: natakarica, direktor, trije, ki čakajo na posvetovanje o zimskem turizmu v Bohinju, in jaz. V Zlatorogu nekaj več strežnega osebja, nekaj delavcev, šofer in sprevodnik avtobusa, Ukc iz Studorja. Ljudi zunaj skoraj ni, snega ni, jezerska gladina je mirna, skalni vršaci so v oblakih.

Letošnji Bohinj pred prazniki je v znamenju Vogla, kjer smo se spet ušteli v načrtih. O Voglu govorijo povsod in vsi: ne, ne bo hotela za letošnje božične in novoletne praznike, kakor je bilo rečeno; šele spomladi bo ta mogočna stavba sprejela pod svojo streho prve smučarje. Obrtniška in instalacijska dela menda zavlačujejo vso stvar. Sicer pa je bolje, pravijo, narediti do konca, da bo vse kompletno, kot pa za vsako ceno odpreti že na Novo leto, ko še ni vse urejeno.

Ti (ne)srečni Vogel, up in biser našega zimskega turizma in smučarje! Ne samo prvo, vse črke v tej besedi bi morali pisati z veliko, toliko je besed o njem, toliko si Bohinjci obetajo od njega! Bohinj, v osrčju Julijcev, pod Triglavom, najvišjim vrhom v Jugoslaviji, s prekrasnim jezerom in od sile razvitim poletnim turizmom, pa ja mora imeti tudi zimsko smučarsko središče, ki bo vredno tega imena, ki bo enako ali boljše od tujih v Alpah, od italijanskih, avstrijskih, švicarskih! Vogel bo postal (če že ni) kriterij našega standarda, mednarodna modna revija, kjer bodo naši smučarji (tudi taki, ki jim pravimo »nedeljski«) primerjali svoje znanje (in svojo opremo, kamor pa ne sodijo le smuči in palice!) s tujimi, kjer bo kljub dragim tarifam za prevoz z žičnico stalen živživ (kdo pa danes, lepo vas prosim, še smuči tam, kjer ni žičnice!?!), kjer rastejo in bodo še rasle vikend hišice, ki jim podnebje v nadmorski višini tam okrog 1500 m prav prija, medtem ko iz leta v leto bolj propadajo planšarski stanovi na planinah.

Na Voglu ni vode, snega pa menda, že okrog dva metra. Projektant je pozabil na vodovod; oprostite: planiral je kapnico. Hotel in brunarice bodo oskrbovali z vodo iz Bohinja, saj jo je spodaj dosti. V posebni posodi s pro-

ske kulture in planšarstvo sta vzel v zakup prireditvi Kmečka ohjet in Kravji bal, sem se je povsem enakopravno vključil kič pa barvasti trakov in pijača in avtomobili, planšarska idila je zamenjala trdo življenje bohinjskih kmetov. Vendar samo od tega turizma še ni, predvsem ne sodobnega turizma, ko vse bolj zgubljamo smisel za lepote vsakdanjega življenja in kulturnih ter zgodovinskih spomenikov, ko tudi na dopustu hitimo, da vidimo več (pa čeprav površno), da doživimo več. Ker se nam mudri, ker je počitek planiran, ker ne znamo počivati, ker estetske vrednote zreduciramo na pogled skalnatih vrhov skozi objektiv fotoaparata z barynim filmom in na popevko iz tranzistorja — je za sodobni turizem potrebno več: nočni lokalni, glasba, množična modna revija na smučih in žičnicah, prireditve...

Poleti je Bohinj mravljišče šotorov, turistov, avtomobilov, vikendov — pozimi dolgas. Tak pa ne bo ostal.

»Treba se je preorientirati na turizem!« pravi Franc Cvetek iz Studorja. »Novi zakon o gozdovih nas je zelo prizadel; razen od živinoreje smo bohinjski kmetje imeli doslej glavne dohodke prav iz gozdov, pa tudi delo na polju, v planinah in v gozdovih se je lepo določevalo. Zdaj pa je z gozdovi tako, kot bi nam rekli: tvoja je njiva, kmet, kar imej jo, ampak krompir, ki ga pridelas, je-

naš, državen. Nadomestilo za dohodke iz gozdov bomo morali poiskati v turizmu, nič ne pomaga! Kaže, da je v turizmu tudi prihodnost bohinjskih kmetov, kdor se bo znašel, seveda. Jaz sem že pred leti hlev v Ukancu preuredil v počitniško hišico, zdaj pa preurejam še pastirske hišice v Ukancu. Zanimanja je dovolj, vse leto je zasedeno, imam že kar stalne goste, pozimi pa je seveda prazno, razen za novolete praznike. Vendar je draga tako preurejanje, na vsak dinar je treba gledati, da se v roku odplača posojilo in da je kaj dohodka. Pa še nekaj je, kar zdaj, ko sem že v letih, posebno čutim: manjka mi znanja jezika! Malo že lomim, vsega se pa ne morem pogovoriti s tujci. Sin Jože, ki ima veselje do študija in ki je zdaj v tretji gimnaziji na Jesenicah, mi poleti že precej pomaga. Naročil sem mu, naj se posebno jezike pridno uči; to bo nujno potrebno za vse Bohinje, če se bodo hoteli kolikaj vključiti v turizem, ki nas je povsem okupiral. Jože ima sicer veselje za študij, a pravim si, naj se kar kaj nauči, saj bo potem še vedno čas, da bo prikel na kmetiji.«

V Bohinju pa bo le treba nekoliko razmejiti prostor, kje naj bi bili vikendi in kje ne. Ribčev laz je pozidan, Ukanc tudi; v tem rovtu, kjer so kmetje imeli včasih hišice za pastirja, hleva in svilni za seno, je ostalo urejeno po starem samo še pri Andrejevih, vse ostalo pa so vikendi. Uskovnica je tudi že skoraj povsem turistična — prav, tu ni več pomoči. Prav pa bi bilo, da bi zaščitili planino Zajamniki, kjer v zadnjih letih tudi že kar na veliko spremnijo pastirske stanove v počitniške hišice, in rovte v dolini Voje, kamor — čudno — ta povojna naša bolezen še ni našla poti.

Kaže, da tam, kjer ni pogoj za smučanje in kjer je jezero malo dlje, ni tako zelo velike nevarnosti. Da, rekel sem nevarnosti, kajti če ne bomo ob razvijajočem se turizmu ohranili tudi še kmetijstva (kar je v tem predelu skoraj izključno živinoreja), bomo turizmu naredili medvedjo uslugo: zaradi poskrbe in zaradi izgleda pokrajine. Prava mera, ki je še nismo povsem našli, bo potreba, pa bo volk sit in koza cela, če bomo hoteli.

Planšarstvo je v Bohinju po zadnji vojni precej naz-

ovalo, bohinjski sir ne dobiva v svetu več priznanj, kakovšna je dobival včasih, kvaliteta je slabša, vendar živinoreja v Bohinju še vedno veliko pomeni. Samo mleka so v zadruži odkupili lani vse leto 1.039.603 kg, letos pa v novembru 16.523 kg, v oktobru 12.963 kg, v septembru 43.126 kg, v avgustu 89.927 kg, junija celo 149.570 kg, maja 174.079 kg, aprila 152.094 kg itd. Zdaj, jeseni in pozimi, je čas odkupa telet in drugih živine, kajti telitev urejajo tako, da imajo krave potem še dovolj časa, da se spet pripravijo za planine. Vsako sredo imajo v Bohinjski Bistrici odkupni dan. Lani je zadruža odkupila 722 telet v teži 45.983 kg, 253 glav govedi v teži 99.790 kg, 63 prasičev itd. Vrednost vsega lanskega odkupa zadruge (z lesom vred) je bila skoraj 247 milijonov din. V sredo prejšnji teden so na odkupnem mestu v Bohinjski Bistrici prodali 36 telet, enega vola, enega bikha in enega prasiča. Telet je v tem času največ, letos pa jih je izredno veliko.

Slabo se je naseklo letos, primanjkovalo bo krme, zato kmetje bolj prodajajo. Včasih smo jeseni manj prodali, telice pa smo v glavnem redili, zdaj pa jih prodajo, ko še štiri tedne niso stare. Precej se zdaj pozna tudi spremenjen odnos med ceno živine in mleka. Ker ima mleko boljšo ceno, vsak gleda, da teleta čimprej odstavi, da ima prej mleko.«

Tako mi je pripovedoval Alojz Siljer iz Bohinjske Bistrike, ko sva gledala tehtanje telet. Od zadruge jih odkupi podjetje Klavnica mesarija iz Bistrike, ki jih prodaja drugam, če jih je preveč za doma. Take do 50 kg plačujejo po 610 din, od 50 do 55 kg po 620 din, od 55 do 65 kg po 630 din in več kot 65 kg težke po 640 din. Pravijo, da je povprečna teža 60 kg. Zadruga zaračuna pri ceni 6% marže.

- Sneži. Na mlade teličke,
- ki so se prezgodaj srečali
- z mesarjem, na razpadajoče
- joče stanove v planinah,
- na nove počitniške hišice
- v Ribčevem lazu, kjer gledajo televizijo, da pregrajajo dolgas in ker so stanovalci tako navajeni,
- na hotel na Voglu, iz katerega se vedno kadi, ker v niem kurijo, da bi se prei osušil in ogrel. Potreba sneži.
- Začnezeni Vogel pa bo prinesel novo življenje Bohinju. A. Triler

Tehtanje telet v Bohinjski Bistrici — Foto Triler

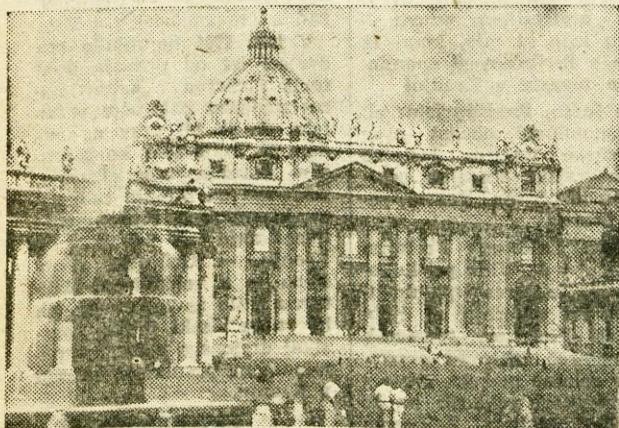
Ciril
Vister

O obisku pri papežu

Vatikan je najbolj razkošna palača na svetu — Katedrala sv. Petra v Rimu sprejme istočasno 80.000 ljudi — Papež Pavel VI. je govoril v petih jezikih.

Ta mesec so kar tri novice iz Vatikana obkrožile свет. V začetku meseca je zvonjenje zvonov po vseh cerkvah označilo, da je po triletnem zasedanju končal svoje delo Koncil, na katerem je okoli 2.500 najvišjih predstavnikov cerkve razpravljalo o raznih verskih vprašanjih. Potem je sledila novica, da je papež Pavel VI. poklonil za vojne žrtve severnega in južnega Vietnama 100.000 dolarjev pomoci in tretja novica je papeževa božična poslanica, v kateri je pozval vse narode k ohranitvi miru na svetu in se zavzel za miroljubna pogajanja o vseh spornih zadevah. Papež je v tej poslanici dejal, da je mir največja dobrina sleherne družbe, in da je ta dobrina zdaj v nevarnosti. »Potrebno je odpreti novo stran zgodovine, kjer odnosi med ljudmi ne bodo sloneli na nasilju niti gospodarski prevladi in na stopnji družbenega razvoja, temveč na enakopravnosti in solidarnosti!« je dejal papež v tej poslanici.

Ob teh novicah sem se spomnil, da mi je režiser Ciril Vister z Jesenic večkrat

Vatikan — Cerkev Sv. Petra

pripovedoval, da je bil letos septembra v Rimu, in da je ob tej priložnosti obiskal tudi Vatikan, kjer je videl tudi papeža. Zato sem Cirila zaprosil, naj za bralce »Glasa« pove nekaj svojih vtipov iz Vatikana.

Jesenški ansambel narodnih plesov DPD »Tone Čufar« je letos koncem septembra na povabilo »ITALSIDER« tj. železarne v obmorskom mestu Piombino odšlo v Italijo s svojim programom,« je začel pripovedovati tovarš Vister. »V tem mestu smo nastopili v veliki mestni dvorani teatra ODEON. Izvedbo programa Jugoslovenskih narodnih plesov je občinstvo v nabito pol-

ni dvorani toplo pozdravilo. Sploh pa moram reči, da so nas zelo lepo sprejeli, saj je bil samo za nas rezerviran lep hotel tik ob morju. Iz Piombina smo se odpeljali na izlet na otok Elbo, kjer smo ogledali prostore, v katerih je živel Napoleon takrat, ko je bil na Elbi v izgnanstvu.

Tako po prihodu v Rim, pa smo bili od znanca obveščeni, da bo papež Pavel VI. sprejel drugi dan tuje turiste. Uspelo nam je dobiti 32 vabil, katerih smo bili zelo veseli, saj smo vsi želeli prestopiti prag Vatikana. Za tiste, ki ne vedo, naj še povem, da je Vatikan dobil svoje ime po enem izmed sedmih griečev na katerih je bil sezidan stari Rim. Na grigu Vatikan je že v IV. stoletju bila sezidana bazilika sv. Petra. Od leta 1378. pa je Vatikan sedež pogačarja katoliške cerkve. Skozi stoletja je papeževa rezidenca stalno širila svoj obseg in na njenem okraševanju je delalo veliko svetovno znanih umetnikov, tako da je Vatikan danes največja in najrazkošnejša palača na svetu (okoli 55.000 m²) z več tisoč sobami, dvoranami, 20 dvorišči, 20 stopnišči in večjim številom lepih vrtov. Suvere-

od koder se nam je nudil krasen razgled po Rimu in okolici. Na samem vrhu katedrale je kupola, v kateri je prostora za osem ljudi. Sledil je ogled katedrale. Da bi bralcem »Glasa« dočaral veličino cerkve sv. Petra naj povem, da ona lahko sprejme 80.000 ljudi in da v njej istočasno lahko pridiga 8 govornikov, a da pri tem drug drugega ne motijo. Organizacija dohodka ob sprejemu je bila izvrstna. Moram povedati, da vsi turisti nismo imeli vabilne barve. Barva vabila pa je točno določala, na kateri strani ima kdo vhod v katedralo. Ob tistem vhodu, kjer smo Jeseničani imel vstop je bila ob stranskem oltarju grobnica in skozi steklo smo videli balzamiranega papeža Pija X. (umrl ob začetku prve svetovne vojne), ki je bil ves razsvetljen. Od grobnice naprej je sledil ponovni pregled vabil, vendar so tokrat vabil pregledovali švicarski vojaki, oziroma oficirji, ker se v njihove čine ne razumem. Tako smo prispevali v glavnem del cerkve, ki je bil določen za sprejem in kjer je že čakala ogromna množica ljudi.

Papeža je v dvorano prineslo na nosilo deset njegovih vojakov. Ob strani vse do prestola pa je bila postavljena častna straža z helebardami. Papežev prestol je bil sredi dvorane. Pred stopnicami je izstopil in se povzel na podest, tako da ga je bilo videti z vseh strani. Papež je bil oblečen v beli plašč obrobilen z zlatimi trakovi in z belo čepico (solideo) na glavi. Izgledal mi je zelo mladosten v obraz. Ko je sedel na prestolu, je začel govoriti v mikrofon. Pozdravljal je in govoril turistom v petih jezikih. Najprej je pozdravil in govoril v italijanščini, potem pa je iste misli povedal še po angleško, francosko, špansko in nemško. Govoril je ljudem različnih narodnosti, verskega prepršanja in politične priladnosti. Govoril je o potrebi, da se človeštvo strne v borbi za mir in nam je takrat tudi povedal, da samo zaradi te važne naloge človeške družbe odhaja na zasedanje OZN, kjer bo kot poglavnik katoliške cerkve apeliral na vse človeštvo, da se ohrami mir. Znano je, da so vsi papeži od ustanovitve italijanske države 1870 leta, ko je papežu bila odvzeta svetna posesti, ostajali strogo v mejah Vatikana. To dolgoletno tradicijo je prekinil Janez XXIII., a njegov naslednik, oz. sedanji papež Pavel IV. pa je šel tudi izven meja Italije in to najprej v »sveto deželo« Palestino in je sploh prvi papež v zgodovini cerkve, ki

je stopil na tla Indije in Amerike.

V dvorani je bilo na stotine in stotine fotoaparatorov in neprestano se je poblikovalo po dvorani, kajti vsak turist je hotel ta dogodek ohraniti za svoj album.

Za razliko od stoletne tradicije Vatikana (po kateri je vsak moral pokleniti in papežu poljubiti čevalj, vladarji pa papežev prstan), sedaj nihče od prisotnih poklenil, niti se prekrižal in vse skupaj ni imelo nobenega povsem verskega obreda, ampak je bilo bolj podobno kakšni množični mednarodni slovesnosti v katedrali.

Po eni uri je papež končal s svojimi govorji v petih jezikih ter se ponovno vsebel na nosilo in deset vojakov ga je zopet odneslo iz katedrale.

V današnji dilemi človeštva: nadaljevanje tekme v oborožitvi ali razorožitvi, vojna ali mir, obstoj ali uničenje človeštva, ni nobene alternative, oziroma je samo ena izbira in to je mir. Mir, ki je človeštvu tako potreben in nujen. In ker smo Jugoslovani trdno na strani vseh, ki se za mir borijo, toplo pozdravljamo vsako akcijo, ki pelje k temu cilju. Tudi akcijo 263. poglavjarja katolske cerkve.

Jože Vidic

ANTICAMERA PONTIFICIA

Permesso personale per partecipare all'udienza Pontificia che avrà luogo il giorno 29 settembre 1965, alle ore 17.

MARIO NASALI ROCCA DI CORTELLA
MAGISTRO DI CAMERA DI SUA PONTICITÀ

Faksimile povabila za sprejem pri papežu

LJUDJE IN DOGODKI

Je šlo upanje po vodi?

Po božičnem premirju, ki je trajalo borih 12 ur, so se boji v Južnem Vietnamu spet razplameli. Tako je šlo po vodi upanje, ki so ga mnogi gojili, da se bo namreč samo nekajurno premirje podaljšalo in da bodo tako ustvarjeni ugodni pogoji za mirovna pogajanja.

Ameriško letalstvo pa kljub temu niti v nedeljo, niti v ponedeljek ni vzletelo nad Severni Vietnam, kar morda kaže, vsaj kanec dobre volje, da bi se našla miroljubna rešitev za skrajno nevaren položaj v jugovzhodni Aziji.

Da na tem področju položaj ni ustaljen, kažejo tudi dogodki v Indoneziji. Že četrto leto je tega, kar je prišlo v tej deželi do poskusa državnega udara. Vendar se vse do sile položaj ni normaliziral. Kaže, da so obdobje po poskusu udara izkoristili desničarji, da bi čim temeljitejše obračunali s komunisti. Predsed-

nik Sukarno si že dalj časa prizadeva urediti položaj, vendar s kaj malo sreče. Prav te dni je ponovno zahteval, naj krivce za neuspehl poskus državnega udara čimprej kaznujejo, hkrati pa naj ne istovetijo vseh komunistov s tem gibanjem.

Ugodnejše vesti prihajo z Indijskega podkontinenta. Čeprav je zaradi neurejenega kašmirskega problema prišlo leto do oboroženega sopada med Pakistanom in Indijo, obe strani čedalje bolj javno izražata pripravljenost za miroljubno ureditev medsebojnih sporov. Na predlog Sovjetske zveze se bosta prve dni januarja sešla v Taškentu (v Sovjetski zvezzi) predsednik indijske vlade Šastri in pakistanski predsednik Ajub Kan. Vsi pričakujejo, da bo ta sestanek ugodno vplival na odnos med obema deželama.

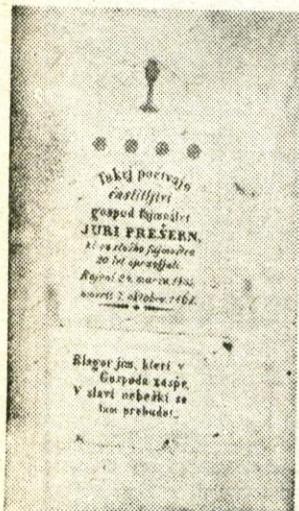
Prihodnje leto pričakujemo tako ugodne vesti tudi iz Vietnama, Indonezije, skratka od povsod.

Po Prešernovih stopinjah

V »Glasu« od 22. decembra sem za to leto zaključil kramljanje o Prešernovih poteh — zato se spodobi, da se poslovim in zahvalim vsem onim številnim bralcem, ki so me ustmeno ali pismeno vzpodbjali. Sama zahvala tem prijateljem pa bi bila morda le premalo: naj ji sledi še dar! Prešernoljubom gotovo najdražji: nekaj zanimivih sporočil:

Nov faksimile rokopisa »Poezij«

Za 120-letnico natiska Prešernovih »Poezij«, ki jih je cenzura odobrila 22. julija 1. 1846 in so bile 15. decembra istega leta že natisnjene, bo založba ljubljanske »Mladinske knjige« izdala izjemno dragoceno delo: faksimiliran cenzurno-revizijski rokopis »Poezij«. Na knjižni trgu bo ta bibliofilска poslastica prišla že za Prešernov praznik v februarju prihodnjega leta.

Nagrobnik pesnikovega brata v Ovčji vasi

Tako moram povedati, da ne gre za drugo izdajo že znane faksimilirane cenzurno tiskarskega rokopisa »Poezij«, ki je izšel 8. junija 1909.

Zgolj srečnemu naključju se moramo zahvaliti, da sta oba rokopisa danes v javni lasti: cenzurno-tiskarskega hrani Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani, cenzurno-revizijskega pa Narodni muzej v Ljubljani.

Ceravno sta bila oba rokopisa predložena avstrijski cenzuri v gotovo istovetnem obsegu, je med njima vendarle velika razlika. Cenzurno-tiskarskemu manjkata kar dva razdelka, peti in šesti. Vsebovala sta Krst pri Savici in »Nameki nemških in pomembnih poezij«. Cenzurno-revizijski rokopis pa vsebuje tudi ta dva dela. Zato

bo nova faksimilirana izdaja Prešernovega rokopisa njenovih »Poezij« popolnejša in zares pomemben kulturni doodek, ki bo razveselil vse Slovence.

Gotovo se tej ediciji ne bo tako žalostno godilo, kot se je prvi. Nameč, od 300 izvodov faksimiliranih »Poezij«, ki so izšle pred 57. leti, je bilo v subskripciji prodanih le 80 odtisov, nekaj se jih je še prodalo v knjigarnah — vse ostalo pa je čakalo kot neodkrit bibliofilski zaklad na redke kupce še več desetletij. — Ne bo napak, če še to povem, da je Prešernov cenzurno-tiskarski rokopis našel l. 1900 v nekem zaborju na podstrešju Blasnikove tiskarne slovenski pesnik Rudolf Maister, pozneje slaven kot prvi slovenski general in osvoboditelj Maribora.

Cenzurno-revizijski rokopis, po katerem je izdelana nova faksimilirana izdaja, je prišel od Jurija Pavška (1784-1835), knjižnega cenzorja in nekdanjega pesnikovega profesorja filozofije, v Metelkovu zapuščino. S to pa v zakladnico Narodnega muzeja v Ljubljani.

Obsežen esej z izčrpnnimi podatki o usodi obeh rokopisov, je za novo faksimilirano izdajo napisal prof. Alfonz Gspan, ki pa v uvodu omenja, da je bila misel za to delo spočeta ob urejanju Prešernovega spominskega muzeja v Kranju.

Pesnikov pečatnik

Prav nenavaden primer uglašenosti misli: medtem ko smo v Kranju, v krogu pripravljevcev Prešernovih pravslav v l. 1966, sklenili, da bodo to pot pot nekak enoten znak na vseh lepkah, letakih, sporedih, vstopnicah, odtis pesnikovega pečatnika. »Dr. P.« sem prav po naključju zvezdel, da bo nova faksimilirana izdaja rokopisa »Poezij« tudi opremljena s tem pečatom!

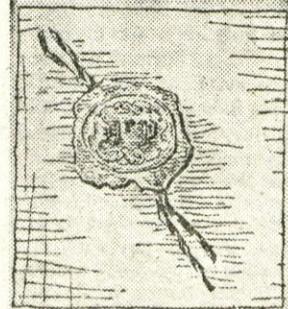
Navada je namreč včasih bila taka: kdor je imel opravka s pisanjem, je imel tudi svoj pečatnik. S tem je pečatil pisma, ki jih je odpošiljal, svoje poslovne knjige, svoje listine in podobno. Prešeren je s svojim pečatnikom zapečatil tudi svoja rokopisa, poslana v cenzuro.

Na cenzurno-revizijskem izvodu je odtis pečatnika še prav dobro ohranjen, zato bo tudi faksimilirana izdaja tega rokopisa nosila ta pečat.

Seveda so črke na pesnikovem pečatniku vrezane v gothic — pač v duhu in slogu onega časa. Dekorativnost pečata pa je s tem le potencirana. Na njem je skoro 150-letna starinska patina...
po Prešernovem posodju za kavo — zdaj pa zvem, da živi v Ljubljani sorodnik in dedič Andreja Einspielerja. Kako lepa naloga, poiskati tega človeka in pogledati, če res ima pesnikovo posodje!

JURIJEV NAGROBNIK

Pred meseci sem pisal o življenjski poti Prešernovega mlajšega brata Jurija, ki je

Prešernov pečat

župnikoval po koroških fahrach. Zadnja njegova duhovska postaja je bila v Ovčji vasi pod Višarjam, Raziskovalci pesnikovega življenja so sicer vedeli, da je imel Jurij na svojem nagrobniku slovenski napis. Kake slikovne dokumentacije pa nismo imeli.

Tem bolj smo bili v skrbah če nagrobnik pesnikovega brata še obstaja. Saj se je v teku let v teh krajih marsikaj spremenilo. Po l. 1918 so Kanalsko dolino Italijani odtrgali od Koroške in jo priključili svoji videnski provinci. Ovčjo vas (nemško Wolfsbach) so Lahi preimenovali v Valbruno in tako smo bili kar odrezani od teh krajev, saj nas z njimi danes ne vežeta niti železnica, niti avtobus — pa čeprav je Trbiž z Višarjam takorekoč le nekaj korakov od naših Reteč...

Radoveden sem se pred dnevi obrnil na farnega oskrbnika v Valbruni, župnika Ivana Guyona, beneško-slovenskega rojaka, s prošnjo, da bi mi sporočil, kako je z Jurijevim nagrobnikom. Pa še za sliko sem pisal.

In res! Pred dnevi dobim dve slike, film in pojasnilo, da je bilo treba črke napisa znova prebarvati, ker bi se sicer na sliki ne videle. Zdaj tudi sliko nagrobnika pesnikovega brata Jurija lahko končno uvrstimo v prešernovski slikovni arhiv.

In še in še...

S tolikerimi novicami, najdbami in mislimi bi rad obdaroval svoje zveste bralce! Naj zato kar hitro povem nekaj srečnih novic:

Posodje za kavo, ki ga je po pesnikovi smrti odnesla na Koroško njegova sestra Katarina, je bilo še l. 1889 v lastništvu naborjetcvega župnika Lobeta. L. 1916 pa ga je že posedoval prost Andrej Einspieler, zelo znan slovenski politik v Tinjah na Koroškem. Mislili smo že, da ne bomo nikoli več našli sledi

ljubljanskega spomenika, ki jo je kipar predložil žiriji, že imamo v Kranju. Vsekakor pa moramo dobiti še glavo, ki dela kljub svoji nadnaravnosti velikosti vti poduhovljnosti. Povedati pa moram, da je kipar Ivan Zajec modeliral glavo izredno študiozno in se pri tem opiral na številna ustrena in pismena izročila o pesnikovi zunanjosti. Cankarjeva sodba o Zajcu in zajčevstvu je bila pač pretrda.

Viktor Vest (1819-1886), eden najbolj iskrenih Prešernovih prijateljev v Kranju, ni postal brez potomev! Kot plemeč je bil lastnik šemperškega građa pod Šmarjetno goro. Služboval je pri sodiščih v Osijeku in v Celovcu. Grob njegov je še dobro videti nagrobnik pa je v Šmartnem pri Kranju. Vse je tako kazalo, da je bil poslednji potomec tega rodu mladi Viktor Vest (1919-1942), ki je padel v tej vojni. No, zdaj pa zvem, da se je tuk pred odhodom v vojsko, poročil in da sinko njegov živi... Spet naloge, poiskati tega poslednjega Vesta!

Citre, na katere je igral oskrbnik gradu Turna v Preddvoru Valentim Levičnik, se nahajajo sedaj v Zagrebu pri Valentinovem vnučku univ. prof. Tous-Saint Levičniku. Za nas so te citre zanimive zato, ker je Primčeva Julija, že kot poročena žena na počitnicah pri Urbančevih na Turnu, tako rada poslušala z njih zvoke Prešernove pesmi »Luna sije, kladivo bije...« znova in znova je zahtevala od oskrbnika, da pride s citrami v grajski park in ji igra pretresljivo pesem... Kako lepo bi bilo, imeti te citre v Prešernovem spominskem muzeju v Kranju!

In še to, Preddvorjani: ali je spominski obelisk prve slovenske pesnice Josipine Turnograjske dostojno oskrbovan in očuvan? Tokrat, petič, prosim...

Glava Zajčevega Prešerena je sedaj v Št. Vidu pri Lukovici. To je zares lepa umetnina! Pri natečaju za ljubljanski Prešernov spomenik so namreč zahtevali predložitev celotne makete, glave v spomenikovi velikosti pa še posebej Maketo Zajčevega

Vatroslav Jagić (1838-1923), slovenski filolog, vseučiliški profesor v Petrogradu, Odesi, Berlinu in na Dunaju, ima svoj grob v Varaždinu. Vsak dan, poleti in pozimi, je na gomili svež šopek rož. Kdo jih prinaša tako zvesto, nihče ne ve... Sveže cvetje so sleherni dan tudi na Chopinovem grobu v Parizu. Prešernov grob pa nima več take častilke, kot je bila l. 1858 Majerjeva Nežica s Stare pošte.

Nagelj s pesnikovega groba pa noveli Avgusta Šenoe, »Karanfil s pjesnikova groba«, bo uprizorjen za Prešernov praznik v kranjskem gledališču. V dramatizirani noveli nastopa deklica, ki zvesto skrbi za cvetje na pesnikovem grobu. Ali bo idealna Nežica, ganila kako sodobno Kranjčanko, ki bi za grob Prešernov tako skrbela, kot Varaždinka za Jagićevaga?

V letu 1966 bo minilo sto dvajset let od prihoda dokторja Prešerena v Kranj. Zares prijazno naključje je hotelo, da je bil prav na isti dan, 22. julija 1846, ko je cenzura dovolila natis »Poezij«, podpisani na Dunaju tudi cesarski odlok o Prešernovem imenovanju za advokata v Kranju. — Občinska skupščina je z velikodušno kulturno gesto že zagotovila, da bo za ta visoki jubilej marsikaj urejenega v zvezi s spominom na pesnikovo bivanje v Kranju.

ČRTOMIR ZOREC

PODGETJE ZA PTT PROMET KRAJN

razpisuje za dne 4. januarja 1966

javno dražbo

za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. osebni avto ZASTAVA 750

— karamboliran, prevoženih cca 5.000 km, leto izdelave 1965, izklicna cena din 750.000.

2. dostavni autofurgon DKW

— nosilnost 1 tona, v voznom stanju, leto izdelave 1958, generalno popravljen v letu 1965, izklicna cena din 550.000.

Javna dražba bo navedenega dne v Kranju na Sejmlišču št. 2 s pričetkom ob 9. uri.

Na javni dražbi ne morejo sodelovati kot kupci delavci Podjetja za ptt promet v Kranju.

Podjetje za PTT promet KRAJN

GLAS pionirjev

Lijin medo

Vrata so tiho zaškripala, ko je vstopila v sobo mama. Njen obraz je bil prestrašen in rdeče oči so pričale, da ponocni ni zatisnila oči. V roki pa je držala skodelico čaja. Njene oči so se ustavile na spečem deklecetu, ki je sunkovito dihalo v spanju. Skrita bojazen se vgnezdi materi v srce. Bolna je hčerkica. Kaj, če mi umre? Ne, ne sploh ne, ne sme mi umreti. Materino srce se je začelo bojevati s smrtnjo, ki je stala ob življenu njenega otroka.

Zdjaci se deklece zdrami in zakrili z rokami po zraku. »Mama, kje si mama?« dahne. Mati pristopi k posteljici in se skloni nad ljubezni svojega srca. »Tu sem draga. Kaj želiš?«

»Veš mama v sanjah se mi je prikazala lepa, bela žena, ki je držala v roki ljubkega medvedka. Mami — daj, kupi mi takega medvedka. Veš, če ga mi kupiš, gotovo ne bom umrla.«

»Ljubi otrok, kaj govorиш. Ti sploh ne smeš umreti. Da, jutri ti bo ta tvoja bela žena gotovo prinesla medvedka.«

Deklece se tiho nasmegne, prime s prozornimi ročicami čašo in začne srkati čaj. Po

»Sneguljčica ne vzemi hruške«

Sneguljčica je res najpeše darilo dramske sekcije KPD Svobode »Franceta Prešerna« na Breznici otrokom ob Novem letu. »Sneguljčica, ne odpri vrata, starda te bo zastrupila!«, »Sneguljčica, ne vzemi hruške, ki je zastrupljena!«, so kričali otroci, ko so gledali to igrico, ki nas je posnela v čudežen svet bajk, in ki je ugajala vsem, starim in mladim. Ob mrtvi Sneguljčici niso jokali samo palčki, ampak tudi vsa dvorana. Sneguljčico je interpretirala 19-letna Marija Noč, ki je svoji vlogi popolnoma dorasla. Hudobno kraljico je mojstrsko zaigrala Francka Dolžan in poznalo se ji je, da izhaja iz družine igralcev-amaterjev. Dvornega lovca je igral Janez Kerzan zelo prepričljivo in splošna ocena publike se glasi: zelo lepo.

Režiser Vister pa je zopet dokazal, da ima tenki posluh pri izbiri igralcev, kostumov in scene.

nekaj trenutnih odrine čašo in glavica ji omahne na blazino. Zatisne oči in ko jo mama gleda v rdeča žareča lica se dete v spanju nasmegne.

»Gotovo sanja o medvedku,« si misli mama in obsedi na stolu zraven postelje.

Drugi dan pride zdravnik. Mati se trese zraven njega, kajti neizrečeni strah ji zaide v srce, ko ta pregleduje hčerkico. Napogled doktor odmaže v glavo in krafko reče materi: »V bolnišnico, pljučnica!« Mati okrene glavo in sole ji stopijo v oči.

Uro nato že brni rešilni avto proti bolnišnici. Malo bolnišnico so pripeljali v sobo, v kateri je bilo še veliko njej enakih.

Mati je hčerkko obiskala zelo pogosto. Nekoč ji prinese medvedka. Lepega rumenega medvedka. Ko ga hčerkica zagleda ji preleti čez obraz žalosteni nasmejh.

»Mati, oh mati, kako si dobra, Medo, da Medo te bom klicala moj mali medvedek.« Neizmerna sreča se naseli v materino srce. »Moja hčerkka je vesela, da in kmalu bo ozdravela!« Deklica pritska Meda na srce. »Ti moj ljubi Medo. Zdaj bom kmalu zdrava. »Materi solza sreče privre v oči in ji spolzi na lice hčerkice, na katerem obrazu je sijal »kros« radosten nasmejh.

Milena Čadež,
Stara vas
osn. šola Žiri

Tomica Kos iz Žirovnice

Vsek se izven šole z nečim ukvarja. Osemletna Tomica si je izbrala za svojo izvenšolsko dejavnost — gledališče.

Ne, ne smete misliti, da rada hodi gledati igre. Prav gotovo jih rada tudi gleda, a ona je prava igralka.

Spoznali smo jo v igri »Sneguljčica«, ki jo je uprizorila dramska sekcija DPJ Svoboda Žirovnica-Zabreznica. Igrala je palčka.

— Tomica, pravijo, da te imajo ljudje zelo radi.

Ali boš še nastopala v gledališču?

— Zelo imam rada vse igralce in se posebno režiserja. V gledališču bom nastopala vedno.

— Gledališče ti vzame precej časa. Ali te to ne moti v šoli?

— Niti najmanj. Sem v drugem razredu in sem kar dobra učenka. Lansko leto sem naredila razred z edlimenim.

— Se to nam povej, v katero šolo hodiš?

— Hodiš v drugi razred osnovne šole v Žirovnici.

Ko smo se poslavljali od malega palčka iz Žirovnice, nam je povedal režiser Vister na uho, da je Tomica zelo pridna in talentirana igralka.

DRAGI PIONIRJI!

ZVRHAN KOS DOBROT OD DEDKA MRAZA IN MNOGO SREČE V LETU 1966 VAM ZELI

UREDNIK

Moj domači kraj

Tudi jaz se vam oglašam z željo, da vsem mladim-bralcem tega Glasa opišem moj domači kraj.

Doma sem na Jezerskem, kjer prelepa dolinka leži prav pod visokimi gorami in

Iz »Matijevega rodu«

Izšla je prva številka literarnega glasila preddvorških pionirjev

LEPO JE V GORAH

Najlepši čas za gore sta poletje in jesen. Gozdovi se barvajo, ptice žvrgole in planinci ukajo v strmih skalah. Trgajo planike, čeprav so zaščitene. Letos sem šel večkrat z mamico na Storžič. Pa tudi sam. Strmi vrhovi nas vabijo. Še gorski veter je vabljen. Kmalu bo sneg prekril gore. Narava bo legla k počitku. Vzel bom smuči in se šel v Dolgo njivo smučat. Pozimi poti po gorah niso prehodene. Spomladi nasvidejne na vrhovih!

Drago Križnar, 6. razred

BOJ V RAZREDU

Bilo je med glavnim odmorom. Dečki so se nekaj časa pred tablo pogovarjali, nato pa so drug drugem začeli nagajati. Vnel se je boj. Trije dečki so se tepli. Nekdo je zraven vpljal: »Janez, daj! Janez, daj! Janez, daj!« V tem trenutku pa je prišla v razred tovarišica. Pretepači je niso opazili. Vmešala se je v boj. Začela jih je lasati. Zbežali so v klopi. Vnel se je spošteni smeh.

Jernej Polajnar, 6. razred

V ČEŠKI KOČI

Hodili smo že dve uri. Ob poti so našli polena, da jih vsak planinec pomaga znositi v kočo. S sestrično sva zagrabili vsaka po eno poleno. V koči sva najprej naročili čaj. Potem smo se pogovorili z oskrbnikom to in ono. Popoldne smo se drsali in sončili. Pri Češki koči je zelo lepo. S sestrično sva obe navdušeni planiki. Ze sedaj misliva na transverzalo.

Blaženka Štular, 7. razred

USODNO NEDELJSKO POPOLDNE

Bilo je neke lepe nedelje. Z očetom sva šla v Kranj. Komaj kilometer od doma se je zgodila nesreča. Peljala sva se na motorju s precej veliko hitrostjo. Na ovinku nama je nasproti pripeljal avtomobil. Oče je zavil močno v desno. Zapeljal je v jarek in padla sva. Jaz sem si zlomil nogo, očetu pa ni bilo nič. Kmalu je pripeljal rešilni in že sem se znašel v Ljubljani. Odpeljali so me na polikliniko. Tam so mi na nogo dali mavec. Nato so me peljali na kirurško kliniku. Ko sem zvedel, da bom ostal tam, sem bil zelo potrt. Drugi dan sem se znašel na ope-

Zima

Zima. Poljane, travnike, gozdove je odela v belo. Legla je na vrhove smrek in legla je na planine. Zdaj so najbolj uboge gozdove živali. Smilis se mi, malaverica. Smilis se mi, lepa srna.

Zima je obtežila samotna drevesa. Obtežila jih je s snegom. Zima je pregnala ptice. Zima ne pozna usmiljenja.

Usmilila se bom gozdovih živali in premrljih ptic. Nosila jim bom hrano. Potem bodo sponili ptice peče pod mojim oknom. In verica se bo veselo igrala kje blizu naše hiše.

Zima. Jaz se je veselim. Rada hodiš po snegu. Sneg je tako bel in lep.

Skuber Mateja 8.r.

Preddvor

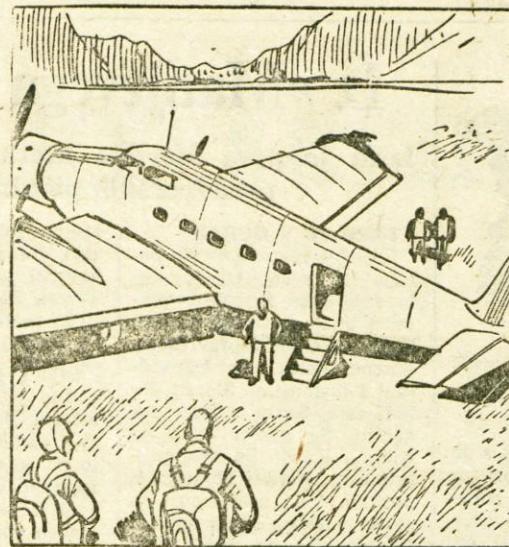
planinami. Res lep je ta kraj, gotovo eden najlepših na Gorjanskem. Na Jezerskem imamo kar dve trgovini, ambulanto, bolničko za očesno tuberkulozo, restavracijo »Dom na Jezerskem« in seveda tudi lepo šolo. Pozimi pa prihajajo k nam smučarji, ker so tu

di ugodna smučišča. Tako nam na Jezerskem ni nikdar dolgočas. Prav zato sem na domači kraj tudi ponosna.

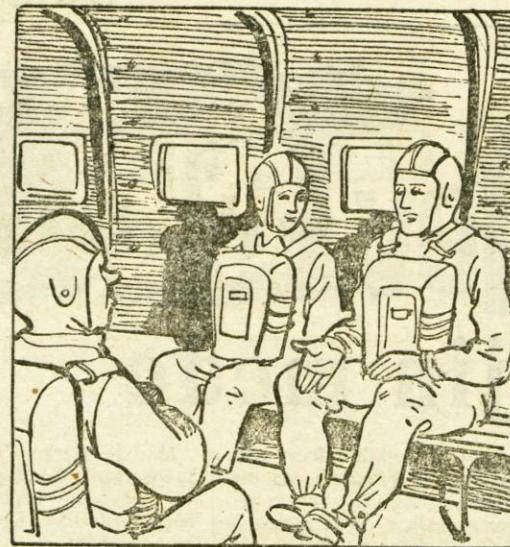
Obiščite ga tudi vi vsi, kateri čitate našo stran Glas pionirjev.

Marjanca Zadnikar,
osn. šola Jezersko

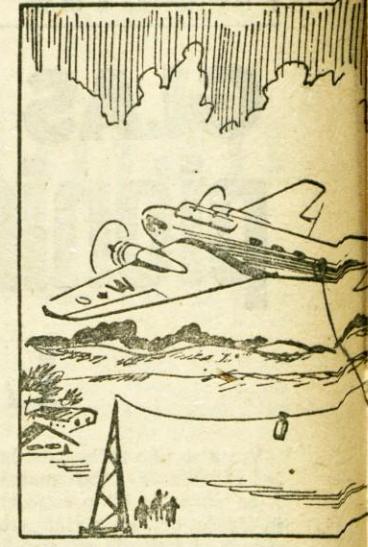

145. Transporter je stal pripravljen na startu. »Fant, pojdi z nama!« je učitelj poklical Janeza. »S Petrom bova še enkrat poletela v zrak. Sedaj, ko ti ne bo treba skočiti, boš mirnejši. Videl boš, kako smešno enostaven je takle skok. Peter ti bo nazorno pokazal, kako se to napravi. Potem boš do jutri premisil in se odločil. Velja?« — »Prav,« se je namrdnil Janez, zraven pa si jo mislil: »Če menita, da me bosta pretentala, se presneto motital!«

146. Letalo se je mrmrajoče dvigalo in učitelj je nedolžno kramljal, da bi se Janez povsem pomiril. Pričoval je, kako važno vlogo imajo padala tudi v vojni. Z njim se spuste padalec sovražniku za hrbel, kjerko bi bilo potrebno. Prav zato pa je velikega pomena, da zna padalec leteti proti zemlji z zaprtim padalom in ga odpreti šele zadnji trenutek. Ce bi se predolgo motovili po zraku, bi postal živa tarča sovražnikovih strojnic, ki bi ga neusmiljeno prerezetale.

147. Pa tudi civilni službi nudijo usluge. Poplavljence, ponesrečenje, dieje oskrbujejo padala z vseh pošto spušča letalo v nekateri kraj kar s padalom. »Kako pa če ne pristane?« je zanimalo Peter mislili. Pošto vrečo obesijo med gova, letalo v nizkem poletu spusti ta zgrabi vrv z vrečo in posadko.«

PANORAMA

Najhitrejši jezik na svetu

Bruha besede kot iz mitraljeza — sestavlja univerzalno stenografijsko

Po navadi menijo ljudje, da imajo ženske najhitrejše jezike na svetu. Toda 62-letni Peter Spiegel iz Zahodne Nemčije se to trditvijo ni strinjal. Izuril se je v umetnosti hitrega govorjenja, da bi pred njim tudi največja klepetulja pozelenela od zavisti. Iz ust sipa zlage s tako hitrostjo, da poslušalcem kar zveni v ušesih. Spiegel je po poklicu stenograf in je letos z 908 zlogi v minutu porušil svetovni rekord. Poznavalci te umetnosti menijo, da je dosegel skrajno možno mejo.

Na neki prireditvi se je srečal s komičarko Giselo Schütter, ki velja pri Nemcih za simbol jezične ženske z nenevadno ostrim in hitrim jezikom. Peter Spiegel je vsem navzočim možem pripravil redko zadoščenje: jezičnica skorajda ni prišla do besede, saj je komaj zmogla 440 zlogov na minuto.

Hiro izgovarjavo se je Spiegel naučil z vztrajnim vežbanjem, redno pa se je izpopolnjeval s pomočjo magnetofona. Čeprav bruha besede kot iz mitraljeza, mora biti vsaka povsem pravilno govorjena. Pred vsakim temovanjem v hitrem govorjenju si Spiegel z rumenjakom

namaže jezik in ustno nebo. 62-letni mojster pa klubu temu še vedno ni zadovoljen s svojim rekordom. Spiegel se ukvarja tudi s sestavljanjem univerzalne stenografije.

Zamenjala naj bi stari stenografski sistem: namesto dosedanjih 200 pravil jih ima le še 13.

Z avtom na smetišče, namesto k mehaniku?

Inženir John West, ki je svojcas vzbudil precej pozornosti, ko je prispeval temeljne zamisli za gradnjo potniške ladje Canberra, se je sedaj lotil v Londonu gradnje petsedmognega avtomobila za mestni promet, ki naj bi dosegel 60 km/h. Novi avtomobilček, ki naj bi stal nekako 750.000 dinarjev, svojemu lastniku ne bo delal sivih las s popravili. Zgrajen bo namreč tako, da bo mogoče vsak sestavni del, ki bo poškodovan ali pokvarjen, v najkrajšem času zamenjati in zavrsti. To bo menda veljalo tudi

za motor, ki ga bo mogoče demontirati, zavrsti in zamenjati z novim v pičih desetih minutah. Karoserija avtomobilčka bo iz umetne smole.

Le koliko bo stalo vzdrževanje?

Odlikanje za kirurga

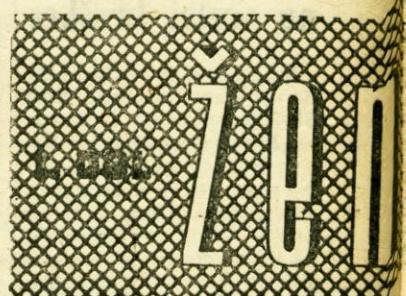
15-letni Philip Williams iz Birminghama v Veliki Britaniji je poslal angleški kraljici prošnjo, naj odlikuje kirurga iz mestne bolnišnice, ki ga je, polnega nevarnih opeklin, operiral in mu tako rešil življenje. V svoji prošnji je napisal, da tako odlikovanje lahko prejme zdravnik, ki je nekomu rešil življenje, če ga zaslужijo tudi Beatlesi.

V imenu kraljice je angleško notranje ministarstvo dečku odgovorilo, da bo resno proučilo njegov predlog. V birminghamski bolnišnici pa so veseli, da so pomagali takoj hvaležnemu pacientu.

Anekdot iz do... logov

NECENJENA VREDNOST

V banki na Jesenicah se je zemci oglasil tudi neki Šved, da valuto za dinarje. Medtem ko je čakal v ročni računski strojček (mislil vrtela uslužbenka. Zaprošil je, če predstojnikom in mu zaupal svoj »Veste, sem zbiratelj starinskih grad mojo zbirko dopolnil s takim pri nas že precejšnjo muzejsko mu niso mogli ugoditi, ker strojček

tudi tajni policijski agenti, ki ogleduje slehernega gosta.

Francu je žal, da so se tu ustavili. skih agentov veljajo že dolgo za zarot.

Cuden hrup ju vrže iz spanja. Ne Slavko se prebudi. Strah ga je. Zajoka postelji ne vzdrži. Vstane in se zateče k Stefi je vznemirjena. Ne zmeni se k njej.

Kdo neki razbijajo po vratih ob tej niti polnoči.

Franc molči. Stefi molči. Ne upa preneha. Kdo neki bi mogel biti?

Razbojniki niso. Pri njima nimajo v vrata zabiolik kak pijanc? Franc bi pogledat. A čuti, da bi ne ravnal moški prstih stopi v kuhihino. Prisluškuje, dokler je zunaj.

»Odprite! Zandarmerija!«

ŽIVELA LE OD TRAVE IN SUHEGA KRUHA

44 let v hlevu

V malem mestecu nedaleč od mesta Carami v Italiji, so te dni odkrili nekaj neverjetnega: 64-letna Giuseppa Giordano je preživel polnih 44 let v hlevu. Miličniki so prišli do neobičajnega odkritja po anonimni prijavi. Prepeljali so jo v bolnišnico, kjer so jo zdravniki pazljivo pregledali. Njeno zdravstveno stanje je bilo, glede na nenormalne pogoje v katerih je živila od dvajsetega leta naprej, ko je bila kot deklica zaprti v hlev, precej težko.

Ko so miličniki vdrli v osamljen hlev, ki je bil deset

kilometrov daleč od naseljenega mesta Carami, so našli ženo poleg ognjišča, ko si je kurila s slamo in posušenim gnojem. V hlevu je bilo nekaj krav, osel in več kokoši.

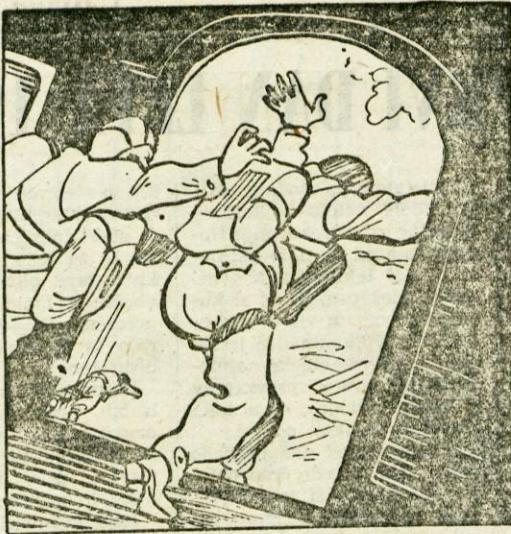
V takih razmerah je bila Giuseppa prisiljena živeti od dvajsetega leta. Ostala je med živalmi in ni videla živih ljudi. Jedla je travo in suh kruh, katerega ji je včasih prinesel njen 69-letni brat Gaetano. Po prvih vresteh, je Gaetano svojo sestro prisilil na tak način življenja. Gaetano Giordano in njegova 67-letna žena Frančeska sta v priporu.

Zaspani zločinec

V San Francisku se je tedeni dogodil svojevrsten zločin: 28-letni Hoze Trinidad je ubil svojo 24-letno ženo Alfonzo Glorio, dveletnega sina in 57-letno taščo Filomeno Eskobar. Potem ko jih je pobil z nožem, je krvoločni ubijalec zaspal poleg svojih žrtev.

GORENJSKI KRAJ IN LJUDJE

GOSPODARSKE STAVBE BOHINJSKE KMETIJE

148. Transporter se je naenkrat nevarno nagnil. »Padamo!« je kriknil pilot. »Kdor ima padalo, naj se reši!« Učitelj in Peter sta se pomembno spogledala in skočila proti vratom. Janez je pozelenel od strahu in skočil za njima. Učitelj se je že pognal iz letala. V trenutku, ko se je odgnal tudi Peter, se ga je Janez krčevito oklenil. Tesno objeta sta se pogreznila v globino. Peter je zaman poskušal potegniti sprožilec. Janez se ga je oklepal tako silovito, da ni mogel do njega.

KDO GRE NA LIMANICE

Bilo je resno posvetovanje o razvoju gorenjskega turizma. Pa nekdo načelno utemeljuje: »Mi ne bomo prišli nikam, dokler bodo o turizmu govorili samo turistični delavci. Vsi, od trgovine, prometa pa do kmetijstva in celo tistega, ki izdeluje lim, bi se mogli zavedati zavedati, da nam turizem prinaša devize, da nam odpira tržišče, da nam daže perspektive.«

»Toda na limanice dandanes nihče ne gre kar tako,« je dejal drugi in vsi so se pošteno nasmejali.

DRUGA REFORMA

Hčerka je končno nagovorila očka, da sta šla v trgovino kupit drsalk. Toda očka je ogledoval cene, tehtal denarnico in okleval, češ počakaj, bomo pa drugo zimo. Hčerka pa je z vso treznostjo svojih devetih let dejala: »Oh, očka, drugo leto bo spet druga reforma in jaz ne bom imela drsalk.«

Poseben način pašnega gospodarstva s sezonskim vsakoletnim preseljevanjem živine in ljudi je v bohinjskih geografskih razmerah ustvaril tudi posebno obliko kmčkega doma. Stavbe kmetije niso združene le okrog hiše v vasi, ampak so povsod tam, kamor se čreda in družina za nekaj časa poleti preselita, povsod tam torej, kjer so senožeti ali planinski pašniki. Kamor bohinjski kmet poleti z živino pride, ima že vse pripravljeno zase in za živino.

Matično, naselje je kmčki dom v vasi v nižini; tu okrog so v glavnem tudi njive in delno senožeti. Vendar pa senožeti že pomenijo prvo stopnjo preseljevanja, zlasti bolj oddaljene in nekoliko višje ležeče, medtem ko so tretja stopnja planine, in sicer predplanine (nižje planine) in visoke planine, kjer se poleti zadržujejo najdlje.

Za primer navedimo nekaj krajev v posameznih teh stopnjah. Vasi Zgornje bohinjske doline (Stara Fužina, Studor, Srednja vas, Češnjica, Jereka) so matična naselja, osnovno bivališče bohinjskih kmčkih družin, središče kmetije. Rovti (blížnji na Senožetih vzhodno od Rudnice, bolj oddaljeni v Ukancu, v Vojah, na Uskovnici, na Šeh) so že druga stopnja, kamor gredo Bojinjci s čredo spomladni najprej, kjer preko leta ponekod celo obdelujejo njive, kjer kosijo senožeti in kjer pasejo živino nazadnje jeseni, ko je že pokošeno in ko je v planinah že premrzo. Tretja stopnja so planine, kjer samo pasejo in iz mleka izdelejajo sir, in sicer nižje pla-

nine (ali predplanine), npr. Blato, Vodičin vrh, Grintoca, Zajamniki, Uskovnica (delno), Jelje, in visoke planine, npr. Viševnik, Jezero, Dedno polje, Laz, Konjščica itd. Nekatere planine so obenem predplanine in visoke planine (npr. Javornik na Pokljuki), z drugih pa se samo del živine preseli na visoke planine, del pa jo vse leto ostane tam (npr. Praprotnica, Gorenje, kjer se z nekaj živine poleti selijo na Konjščico in na Velo polje).

Stavbe so prilagojene zahtevam proizvodnje (ki je skoraj povsem živinorejska). Prva stopnja kot središče kmetije ima v hiši osrednje bivalne prostore, ki v veliki meri služijo tudi shrambam pridelkov (žito, krma za prasič v kleti, krompir itd.), dalje hlev in skedenj ter v bližini ali nekoliko dlje zunaj vasi stog (vezani kozolec) ali manjšo branu (stegnjeni kozolec). K temu domu sodijo seveda tudi šupe, svinjak, drvarnica itd. Skedenj je vedno nad hlevom; navadno ima kmetija dva skedenja, enega za mlavite in metje prosa, drugega za shrambo krme; večja kmetija ima tri skedenje, v tem primeru pa sta dva za shrambo krme, in sicer eden za slamo, drugi za seno, otavo, deteljo itd. Za shrambo krme so tudi odri nad skedenji, ki jim pravijo »na petru«. Sem nekateri zlagajo »polen sno« (seno s travnikov v nižini), medtem ko »roten sno« (seno iz rovtov) zlagajo na skedenj. Kam kdo kaj dá, je odvisno od njega, mora pa zložiti tako, da je pozimi vse čimbolj pri roki.

Ob cesti v Srednji vasi v

Bohinju je ohranjena tudi še staro kašča, ki je služila za shrambo žita, moke in drugih pridelkov, mesa, tudi orodja itd. Kašče kot posebne stavbe za shrambo pa so na Gorenjskem skoraj povsem izginile, shrambe so našle svoje mesto v stanovanjskih in gospodarskih prostorih.

Na senožetih (v rovtih) so hlevi, ki so spodaj zidani in kjer je prostor za živino, zgoraj (na hlevu) pa so te stavbe lesene in služijo za shrambo sena. Stavbam v bližnjih rovtih, ki so samo lesene in so namenjene samo spravilu krme, pravijo svil. Ob njih ali ob hlevih so pogosto brane (ali branice) za sušenje. V bolj oddaljenih rovtih (Ukanc, Voje) so razen teh stavb še »hišce« za pastirja ali za vso družino; to so bivalni prostori in shrambe. Navadno so to trocelične stavbe: veža z ognjiščem (goniščem) na sredi, hišica s pečjo, mizo in posteljam ob strani in »čevder« za shrambo na drugi strani. »Hišce« so zidane in pogosto kombinirane s hlevi pod eno streho. V nekaterih rovtih (npr. na Uskovnici), kjer so imeli včasih celo njive in kjer so sejali žito, so se te hišice s hlevom, svilom in branom spremenile v večja poslopja, ki skupaj že vročijo skoraj pravo vas. Domnevajo, da so se iz takih občasnih poletnih naselij razvile stalne naseljene vasi Koprivnik, Gorjuše in Podjelje.

V planinah pa so razen skupnih sirarnic stalni objekti pastirskih stanov; za živino so stalni zaprti objekti le telečnjaki in svinjaki, z odraslo živino pa je ograjen prostor pod stanom ali okoli njega (ograd), ki je le na nekaterih planinah stalno pokrit.

A. Triler

MIHA KLINAR: MESTA, CESTE IN RAZCESTJA MIHA KLINAR: MESTA, CESTE IN RAZCESTJI

Zandarmerija? A zakaj? Pa menda niso prišli po Štefi zaradi dogodka pred guvernerjovo palačo ali pa celo zaradi nočojšnjega medvžlikha pred Narodnim domom?

Slutiti je, da se bo zaradi tega vzlikha zapletla v nesrečo. Že preden sta legla, jo je oštel in jo rotil, naj v teh dneh brzda svoj jezik. Že tako ali tako bi lahko postala žandarmeriji sumljiva, ko bi zvedela, da sta se včasih družila s Cabrinovičem. Že vse te tedne od atentata sem se na tihem boji, da bo oblast začela iskati nekdanje Cabrinovičeve znance in prijatelje. In njega so lahko pred leti videli večkrat v družbi s tem nesrečnim človekom. Kaj če ga žandarmerija ne išče prav zaradi Bosancu.

Take misli ga prešinjajo in se bliskovito spreletavajo v njem, ko boječe in z drhtečo ruko odpira vrata.

»Vsač luč prižgite!«

»Ste vi Franc Federle?«

Njegova roka le s težavo najde stikalno.

»Delate v Stöcklovi tiskarni v Miljah?«

Rad bi odgovoril naglas, a lahko samo prikima.

»Nocoj že celi dve uri lovimo tiskarje. Tudi po vas sva prišla.«

»Dajte, pohitite! V spalni srajeti vendor ne boste šli na pot.«

Kakor izgubljen odtava proti sobi. V njem so podobni občutki kakor takrat, ko so ga gnali v zapor v Budimpešti. Kakor v meglji vidi Štefi, ki je naglo oblečena stopila v kuhinjo.

»Kaj je? Kaj bi radi?« vprašuje Štefi in motri orožnika.

Pri sosedih se odpirajo vrata. Najbolj radovedni jih niti ne pripro, marveč radovedno gledajo proti Federlovemu stanovanju in potrežljivo čakajo, kaj se bo zgodilo.

Orožnika, ki bi v drugačnih prilikah ob takih pogledih uživala nad svojo pomembnostjo, se tokrat nočeta postavljal s svojim, v družbi tako pomembnim in strah vzbujajočim položajem. Zato pro-

sita Štefi, če smeta vstopiti, a obenem že stopita v kuhinjo in zapretta vrata pred radovednimi pogledi, ne da bi čakala na prilovitev?«

»Zakaj hočete moža?«

»Uradna tajnost,« ostaneta orožnika skrivnostna.

»Moj mož vendor ni ničesar zagrešil.«

»Saj nihče ne trdi, da je kaj zagrešil.«

»A zakaj ste potem prišli ponj?«

»Ukaz!«

»Kakšen ukaz?«

»Ni sam, ki ga prebjava sredi noči.«

»Za ukaz bi rada vedela.«

»Menda ste slišali, da že dve uri loviva tiskarje.«

»Lovita tiskarje?«

»Da. To se pravi, morava jih prebuditi.«

»A zakaj?«

»Zvedeli bodo v tiskarnah.«

»V tiskarnah? Moj mož vendor ne more peš do Milja.«

»Seveda ne. Peljal se bo.«

»Ob tej uri ne vozi ne vlak ne parnik.«

»Peljal se bo z avtomobilom.«

Štefi še vedno ničesar ne razume. Orožnika ne povesta naravnost. Samo to ponavljata, da mora mož takoj v tiskarno. Vse tiskarne v monarhiji bodo to noč delale. Kaj, je uradna tajnost. Več Štefi ne spravi iz orožnikov. Zato jima skoro ne verjame, da nista prišla mož arretirat, marveč da sta ga prišla samo obvestiti, da mora takoj v tiskarno in da mora z njima na komando, kjer ga čaka avtomobil.

V prejšnji številki smo pomotoroma objavili napačno nadaljevanje romana »ŽENA«. Bralce prosimo, da nam to napako oprostijo!

121

Med njimi so s sumljivimi pogledi da Čehi v očeh avstrijske tazbije po vratih. Tudi ne upa. Toda v svoji oči, ki bi se rad stisnil. Nema je. Noč. Morda ni oglasiti. Trkanje pa ne ukrasti. Je pred njuna je rekel Štefi, naj gre to mora vstati sam. Po ne opogumi in vpraša,

ALI BOMO PRIČAKALE BUDNO PRVI DAN LETA 1966

Ljudje smo različni in tak tudi vsak po svoje čaka Novo leto. Nekateri menijo, da je vsak prvi dan leta naveden dan in so jim vse prizaprne.

Drugi želijo čim bolj slovensko pričakati prvi januar in upajo, da se jim bodo v prihodnjem letu izpolnile vse tiste želje, ki se jim doslej še niso.

Zenske ne bi bile prave ženske, polne vseh muh in domiselnosti, če ne bi pomisile, kaj bomo oblekle. Moramo biti čim prikupnejše.

Polistajmo po modnih revijah. Zelo veliko prikazanih modelov za pričakovanje Novega leta je za naše razmerne preveč luksuznih. Niti nismo možnosti, da bi si kupile srebrno in zlato bleščeča brokate (tkanina, ki je sedaj za večerne obleke najmodnejša), niti ni pravzaprav primernih lokalov, da bi tako slovesno dočakali polnoč.

Mnoge izmed nas se bodo zadovoljile z malo črno obleko. Morda ste si jo nakvačale, tako boste še prav posebno čedne. Prav gotovo, da si lahko privoščimo malce bogatejši make-up. Da še to povem, v svetu so kozmetične tovarne svoje izdelke povsem prikrojile modi večernih oblek. Vse je z lahnih zla-

tim in srebrnim nadihom. Puder se rahlo blešči. Ti bleščiči pudri in krema so primerne le za zelo svetle, nežne kože, brez globokih gub, za obraze z lepimi, pravilnimi potezami. Seveda se pa morajo ta sredstva uporabljati diskretno.

Boste morda silvestrovali v hribih. Verjetno je odveč, če omenimo, da so v gorskih kočah salonarji z visoko peto smesni, prav tako bleščiči nakin in pretiran make-up.

Lepa in praktična so volne oblačila, tudi jersey tkanina ni napak.

Pozabite ne bomo na torbico, ki naj bo majhna, na čedno pričesko in dobro vojlo. Kajne? Pa srečno in veselo!

Slavnostna večerja

Francoska solata, pečena gos, krompirjeve kocke, sveža solata, orehov puding, kompot

FRANCOSKA SOLATA

Poraba: približno 50 dkg kuhanje zelenjave, krompir, korenje, grah, zeleni, cvetki cvetače, nekaj kislih kumaric, trdo kuhanje jajce, jabolko, nekaj žlic vina, limonin sok, sol, poper, gorčica, sardelini fišet, nekaj žlic mazeneze.

Izdelava: zelenjavo skuhamo, jo nekoliko ohladimo in zrežemo na kocke grahove velikosti. Ravno tako zrežemo tudi kumarice, jajček pa na drobno sesekljamo. Vse skupaj premešamo z ostalimi živilimi. Francoska solata je potem, ko nekaj časa stoji, bolj okusna.

PEČENA GOS

Očiščeno gos nasolimo, pustimo da nekaj časa stoji, nato ji v notranjost porinemo neolupljeno jabolko, namazemo z maščobo in v ogreti pečici pečemo. Med peko jo večkrat polivamo in obračamo. Da se omaka ne zažge, polivamo juho ali vodo. Če se gos pri peki ni zmeħħala, jo preložimo v kozico, prilijemo malo soka pečenke in zajemačko juhe in pokrito do mehkega dušimo.

KROMPIRJEVE KOCKE

Krompir olupimo, zrežemo na kocke, splaknemo v vodi, di, odcedimo, na prtičku osu-

šimo; malo ocvremo in poslimo.

OREHOV PUDING

Poraba: 7 dkg masla, 9 dkg sladkorja, 5 jaje, 10 dkg orehov, 6 dkg keksov, cimet, limonina lupina, muškat in šo do preliv.

Izdelava: Maslo s polovico sladkorja penasto umešamo in posamezno dodajamo rumenjake. Iz beljakov stolčemo sneg, in ko je še trd, mu med stepanjem dodajamo sladkor. Rumenjakom primešamo najprej tretjino snega, šele nato dodamo ostali sneg, zmlete orehe, združljene kek-

se, čajno žličko moke, cimet, limonino lupinico in muškat. Ko je masa gladka, jo zvrnemo v namazan in s sladkorjem potresen model. Model napolnimo le do tri četrtnine, ker puding pri kuhi naraste. V dovolj visoko kožico nalijemo za dva prsta vode, postavimo vanjo model in počasi kuhamo. Če voda povre, dolijemo krop. Če je model večji, naj zmes vre malo več kot pol ure. Kuhan puding zvrnemo na krožnik, prelijemo z vinskim šodojem, posebej v skledici lahko ponudimo še tolčeno in osladcano smetano.

NASTAJANJE GUB

Gube dobivamo z leti in predvsem ženske si želimo, da bi imeli vsaj na obrazu in vratu gladko, nenagubano kožo. Res je, da lahko s pravilno nego marsikaj dosežemo, vendar v sami zgradbi kože nastajajo z leti spremembe, ki jih ne moremo zavreti.

Gube na obrazu bi lahko delili v dve vrsti, in sicer: gube, ki nastajajo zaradi mimoike in starostne gube.

Prve gube dobijo predvsem ljudje, ki malo počivajo. Če

nekdo pogosto mrši čelo, bo kaj kmalu dobil globoke črte na koži čela. Ljudje, ki so veliko na prostem, ob močnem soncu imajo precej poddarjene gube na korenju nosu, kjer stiskajo veke in pripirajo oči, da jih varujejo premočne svetlobe.

Ljudje, ki mnogo govorijo, se smejijo ali grimasirajo, imajo poglobljene gube ob ustih in na licih.

Druga vrsta gub pa nastane zaradi sprememb v zgradbi kože, ki se pojavijo z leti.

bencinu. (Ne pozabimo na previdnost pri pranju z bencinom. Nikoli ne perimo z bencinom v zaprtem prostoru, zlasti pa ne, če imamo ogenj v peči ali štedilniku, če gori kak kuhalnik, svetilka, električna luč ali če je blizu kdo, ki bi utegnil prizgati cigareto!)

Kravate iz plastičnih tkanin (terital, nylon), tanke volne ali belo umazané svilené kravate operemo v mlačni raztopini detergenta ali v mlačni milnici z dodatkom salmijakovca. Kravate dobro stiskamo v pralni raztopini, jo splaknemo v čisti mlačni vodi, operemo še enkrat ter večkrat splaknemo v čisti pralni raztopini. Zadnji vodi lahko dodamo malo kisa, ki poživi barve. Kravato posušimo in nato zlikamo. Zlikamo jo najprej na narobni strani na ozkem srednjem delu. Nato zlikamo kravato nezaželenega leska. Da preprečim-

odtis šivanega roba na gladkem in širokem delu kravate, vložimo v kravato, gladek karton, ki smo ga urezali po obliki kravate.

Parketna tla hitreje in laže na tanko namažemo s tekočim parketnim loščilom kot s pasto. Tudi porabimo ga manj. Tekoče parketno loščilo lahko uporabimo tudi za manjanje lesnitih oblog in lesnitih sten oziroma opažev in barvanih tal.

Pleskano pohištvo umijemo s toplo milnico ali z raztopino detergenta, nato ga dobro splaknemo in takoj do suhega zbršemo, sicer postane površina rada lisasta. Umišamo z mehko krpou ali gobo, zbršemo pa s krpou, ki dobro vpija vlago in ne pušča vlakenc. Uporabljati ne smemo nobenih grobih čistilnih praškov in ne terpentina, bencina, petroleja, sode, ker ta sredstva razjedajo barvo in lak.

Koža izgubi svojo elastičnost. Zakaj? Z leti vlakna degenerirajo. Vrhni sloj kože postane tanjši, koža ohlapni. Ohlapna koža je za svojo podleglo prevelika in se zguba.

Ce gube že nastanejo in so globoke jih ne moremo odpraviti. Tu lahko pomaga včasih le-kozmetična operacija.

Najbolje sterimo, da skrbimo, da bomo čim bolj zavlekli nastanek gub. Živeti moramo zdravo, prehrana mora biti dobra, gofriti moramo zmerno šport, imeti moramo dovoj spa-nja in počitka. Vse telo moramo negovati. Redno umivanje in suho krtačenje je potrebno. Za nekaj ur omilimo gube in napremo kožo s krilnimi kremami in maskami. Jajčni beljak stopemo in nanesemo na kožo. Učinkuje naj 10 minut. Nato splaknemo s toplo vodo. Učinek je viden, vendar le za nekaj ur.

in ne odlagajmo kravate.
• Ne govorimo in ne pojmo s polnimi ust.

• Ni prav, če že prvi kozarec vina mešamo z mineralno vodo. S kozarcem, v katerem je več kot pol mineralne vode, tudi ne nazdravljamo. Pijemo v majhnih požirkih.

• Gostitelj po navadi postavi rože ali dario, ki smo ga prinesli na vidno mesto. Ne moremo pa terjati, da takoj ponudi pičačo, ki smo mu jo prinesli v dar.

NOGAVICE IN POKRIVALA V ISTI BARVI

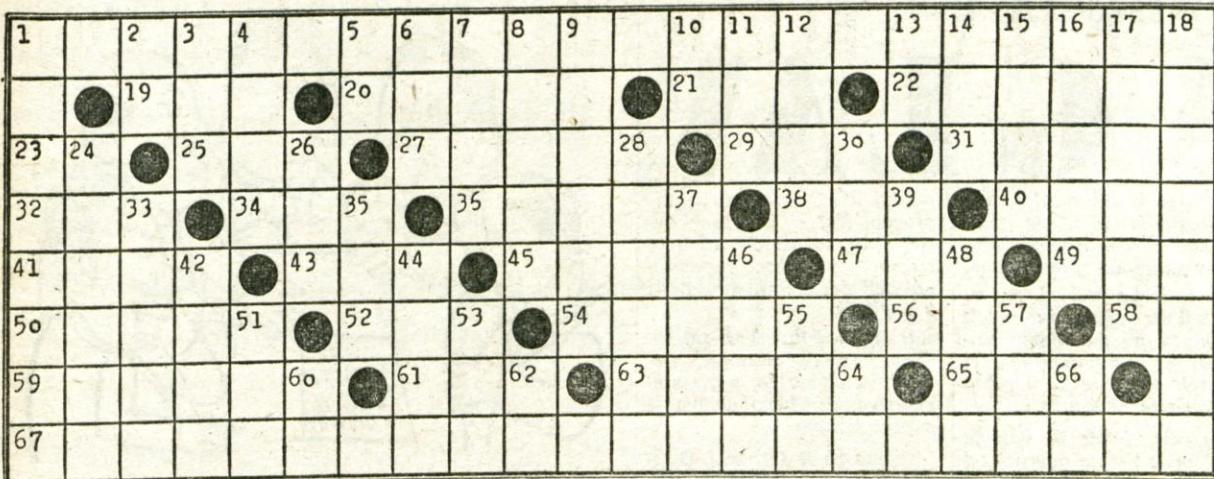
Prave zime pravzaprav letos še nismo občutili, verjetno jo bo prineslo še le Novo leto. Ko bo prisnil pravi mraz, bomo oblekle volnene nogavice v živahn barvi in si pokrile istobarvno rutko ali pokrivalo. Ker je v trgovinah izbira precej revna, vsaj pri barvah, je najbolje, da si napletemo same. Predvsem mladim dekljam bodo lepo pristojale živalne svetle barve, kot rumena, umazano bela, svetlobomodra. Ne pozabite na domiseln čepico ali pleteno rutico. Toplo in moderно bo!

Zanimiv klepet

• Prince Rainer — mož znane Gracie Patricie se komaj še obleče v kopalno obliko. Odkar je Gracia opustila ameriško dietično kuhinjo se je soprog zredil za več kilogramov.

• Alain Delon in njegova soproga Nathalia sta se v ne-

kem lokalu precej sprla. Ljudje so ju opazovali in že je bil tu povod, da se bosta morda ločila. Ce se tudi bosta, Nathalia ne bo imela finančnih težav, saj ji je ex-natakar Delon kupil v Parizu hotel.

Ime in priimek reševalca:

Točen naslov:

Pošta:

(Izpolnite s tiskanimi črkami.)

NAGRADNI RAZPIS

Za reševalce, ki bodo oddali najkasneje do 10. januarja 1966 pravilne rešitve v uredništvu »Glasa« osebno ali po pošti, razpisujemo naslednje nagrade:

1. — 10.000 din
2. — 4.000
3. — 3.000
4. — 10. — 1.000

Pravilno rešene križanke s čitljivo vpisanimi podatki reševalcev pošljajte v pisemskih ovojnicih na naslov: Uredništvo »Glasa«, Kranj, Staneta Žagarja 27. V levi zgornji rob ovojnica vpišite še NOVOLETNA NAGRADNA KRIŽANKA. V vsaki ovojnici naj bo samo po ena rešitev!

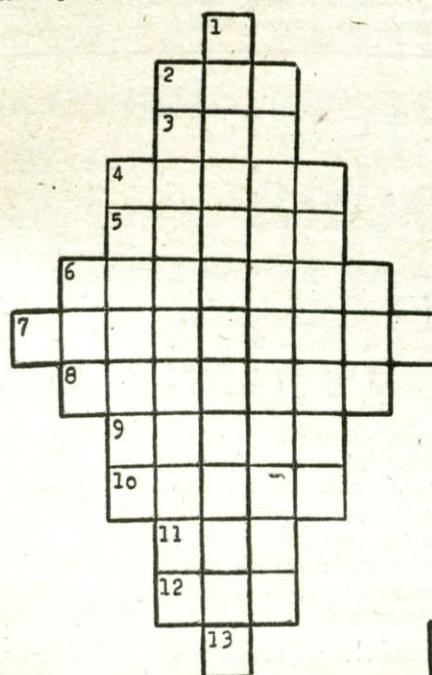
UREDNIŠTVO

Vretno rešujete tako kot križanko. Če boste vpisali pravilne odgovore, boste razbrali pod 1. navpično vprašanje, ki uredništvo našega lista močno zanima.

VODORAVNO:

1. samoglasnik,
2. pod, tlo, 3. mlečni izdelek,
4. jugoslovanski svetovni potnik Sekelj, znan po zapiskih o potovanju po Afriki,
5. grški otok,
6. severnoameriška stepa, 7. želeti si nekaj in venomer misliti na to, 8. bebcii,
9. fortuna, 10. gozdni čuvaj, 11. kurirji, 12. nočno zabavišče, 13. kemični simbol za žveplo.

Vretno

VODORAVNO: 1. in 67. noveletno vočilo uredništva našega lista svojim bralecem — 9 besed, 19. ital. števnik, 20. pesniki, 21. tla, 22. telovadni element, 23. kemični znak za ručenj, 25. del obraza, 27. moštvo, posadka, 29. jaz (lat.), 31. hipnozi podobno stanje, 32. elektrokardiometer (krat.), 34. afriški veleštek, 36. tuje žensko ime, 38. nadav, naplaci, 40. vozel, morska milja (angl.), 41. LROP, 43. kraljivec, 45. japonski slikar, 47. angleški (krat.), 49. Sovjetska socialistična republika, 50. plastična masa, podobna celuloidu, 52. predlog, 54. najmanji deleci snovi, 56. ženski glas, 58. Andrič Ivo, 59. odpadni kovinski deleci pri struženju, piljenju itd., 61. govedo, 63. izobrazba, 65. olje (angl.).

NAVPIČNO: 1. sovjetski nogometni reprezentant, 2. Edison Thomas, 3. določene barve, 4. plemeniti plin, 5. Istrati Panait, 6. svetopisemske osebe, 7. del očesa, 8. enovalentni alkilni radikali, 9. z mivko prekrita tla, 10. ljudska tehnika, 11. nordijsko moško ime, 12. del telesa, 13. v pokoju, 14. ortodoksen (krat.), 15. romunsko moško ime, 16. svetovno znani angleški arheolog, ki je raziskoval tudi jugoslovanska področja, 17. slovenska tovarna nogavic, 18. vrh v Savinjskih Alpah, 24. odrejati, določati, 26. prenajeden, 28. organsko topilo, 30. ura (lat.), 33. prosim k bo-

gu, 35. industrijska rastlina, 37. deleci materije, 39. žensko ime, 42. gozdna žival, 44. nedotakljiv, prepovedan, 46. letoviški kraj v Dalmaciji, 48. beli trn, 51. nogometni klub

»Elan«, 53. dirjanje, 55. industrijski kombinat Tetovo, 57. ikanina, 60. romanski spolnik, 62. Kristan Etbin, 64. Aleksander Volta, 66. znak iz solminacije.

Dva magična lika

Vprašanja so pri magičnih likih ista za odgovore v vodoravnih in navpičnih smerih!

VELIKI MAGIČNI LIK: 1. Koroška, 2. zofa brez naslanjala, 3. raglja, 4. navlažiti, 5. kraj na Hrvatskem, 6. raztelesčevalca, 7. narezan, sekajan;

MALÍ MAGIČNI LIK: 1. ožji sorodnik, 2. kraj v Istri, 3. angel pokončevalec; tudi Mencingerjev Roman, 4. tuje žensk

1	2	3	4	5	6	7
2						
3						
4						
5						
6						
7						

ime, 5. v eni plast; ni podvoden, 6. italijanski kipar.

1	2	3	4	5	6
2					
3					
4					
5					
6					

— Zdaj vem kakšnega potrebuješ — odvrne druga. — Kupi televizor!

— Nocoj sem imel strašne sanje.

— Kaj pa si sanjal?

— Sanjalo se mi je, da sem Japonec.

— To pa ni tako strašno — Kako da ni, ko pa nti znam niti besede japonško.

Brez besed

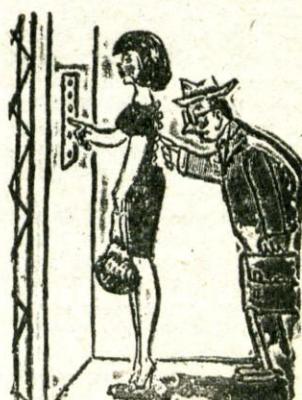
Za razvedrilo

Dekle reče svoji prijateljici:

— Dobro sem premislila in sedaj vem kakšen mora biti fant, s katerim bi se poročila.

— Daj, povej mi.

— Torej: biti mora glasbeno izobražen, dober pevec, zabaven in prav tako tudi za resen pogovor. Moral pa bo tudi molčati, kadar bom to jaz želeta.

DOMAČE SPECIALITETE

PET GLAV

Janez je iz prenapolnjenega peplnika vzel že komaj tleči ogorek, globoko potegnil zadnjim dim in se zmagovalno obrnil proti ženi, z eno samo, toda globoko izraženo besedo — Končal!

No, končno boš s tem zapisnikom nehal. Že mesec dni slišim po hiši samo o poročilu, članarinu, o dvoranu, vabilih in... »Bo vsaj enkrat mir,« je zaključila in znova pristavila že hladno možovo večerjo na štedilnik, da jo pogreje.

Nepričakovano je zazvonilo na vrati.

»Kdo je že spet tu?« je osupil žena.

»Kdo vendar? Oni no! Saj smo se zmenili, da pridejo zaradi zapisnika,« je prizadet dojal Janez.

»Torej še ni končano! Vedno to lužo v hišo, se je jazila ona in hitela odpirat.

Za razvedrilo

— Če je ta vdova res tako dobra priložnost, zakaj se potem sami ne poročite z njo?

— vpraša ženitveni kandidat svojega posrednika.

— Ja, kdo mi bo pa potem plačal provizijo? — odgovori oni.

— Čudoviti piškot! Kje pa ste dobili recept?

— V gledališču. Veste, neka gospa za meno ga je razlagala svoji prijateljici, pa sem se še jaz nekaj zapomnila.

— Pred osmimi dnevi ste izostali z dela zato, ker je žena imela porod. Sedaj svoj izostanek zopet opravičujete z istim razlogom. Ali mislite, da sem neumen?

— Ne niste, moja žena je babica.

Večerja je šla nazaj k zidu na štedilniku in okrog mize, nad katero je krožil gost dim, se je sklanjalo petero glav.

Ko je Janez prebral, je resno odložil očala in dejal: »Vem, tu bo še mnogo priponb. Jaz sem naredil te prvi osnutek predloga za končno oblikovanje zapisnika.«

»Ja, res. Janez že ve,« je dejal prvi. Vse je odvisno od zapisnika. Ta lahko prikaže našo organizacijo tako ali tako. Zato moramo tu zelo paziti.«

Pet glav je prikimalo.

»Koliko si že napisal udeležbe!« je vprašal prvi in sestanek je zadobil konkretno — konstruktivno obliko.

»Ja 13,« se je Janez v zategri opravičil. Steli so. Res!

»Toda zunaj jih je bilo prej veliko,« je dejal drugi. »Kaj zato, če so morda le vedrili, čakali za karte za kino ali karkoli. Res je, da smo že tam govorili o stvareh kot potem v dvoranu.«

»Res je,« so pripomnili drugi in ugibali kolikšno število naj vpisajo.

Ko so se zmenili za število udeležencev, so se upravičeno oddahnili. Toda brž se je znova zataknilo na prireditvah v zadnjem letu. »Če je ta zapisnik letni obračun, potem je prava blamaža za vso vas in njihovo organizacijo, da zapišejo samo tisto ob krajevnem prazniku. Besede so utihnilo, glave so podpirali z dlanmi in zaskrbljeni pogledi so se zapičili v zapisnik. Ni bilo zaman. Kar šest so jih našteli, povsem upravičeno. Kaj zato, če je tisto vrtno veselico organiziral gostilničar, če je bil piknik pod hribom na račun podjetja, če so bili ob Smarnu glavni gasilci z njihovimi vajami. Dejstvo je, da so bili povsod zrazeni tudi njihovi člani, celo

prodajali so, sodelovali v pripravah. Naj si kdo brusi jek ob to, dokažejo mu lahko, da so te prireditve upravičeno šteli za svoje in jih vnesli v zapisnik.«

In tako dalje. Vse so poštano zapisali, sestanke, predavanja, članarino, povečanje članstva, družbeno dejavnost s prireditvami...

Ostalo pa je še nekaj. O reformi je treba nekaj zapisati. Na letnem zboru bi bili morali spregovoriti tudi o tem. Navdila so bila taka. Če tam ni nihče zinil besede, še niti rečeno, da pošljemo zapisnik brez te glavne točke.

Dolgo so razmišljali. V glavnem je šlo za formulacijo, saj drugo ni takoj važno. Sebe in s tem vso vso vendar ne

smejo prikazati kot neke nerogate čez standard, čez cene, čez... To lahko govorijo ljudje po vasi, pred uradom, toda v uradnem sporočilu je treba postaviti stvari politično pravilno.

Dolgo so popravljali besedilo. Janez je črtal, dopolnjeval, znova pisal, korigiral... In končno je bilo formirano pravilno.

Zunaj je že bilo vse tiho, nikjer več luči, celo psi so bili povsod utihnili. Vsa vas je spala, spala brezbrinjno in nihče ni niti slutil, da je pet glav delalo in naredilo za njih nekaj velikega.

MAREL

France Trefalt - Lipe

100 x manj – 100 x več

Ne gre za nobeno matematično nalogo. Le za novoletno voščilo. Za voščilo v duhu naše gospodarske in denarne reforme.

Za velike, kaj velike, ogromne spremembe gre. Le pomislite, da bo po novem letu naš dinar za stokrat pomlajen, in da bo ameriški dolar kar za stokrat cenejši. Dinarjev sinček bo torej nasprotno stokrat več vreden kot njegov oče. Ker smo se lotili naše gospodarske reforme z vso skrbjo in resnostjo, ki jo še premorimo, mislim, da je prav, če tudi jaz sporocim vsem bralcem »Glasu« novoletna voščila pod gornjim gesлом. Zato želim:

— da bi v novem letu bilo stokrat manj obljub in stokrat več dejanj,

— stokrat manj nesreč na naših cestah in stokrat več treznih voznikov,

— stokrat manj gospodarskega kriminala in stokrat več poštenosti,

— stokrat manj pritožb na sodišču in stokrat več iskrenega prijateljstva,

— stokrat manj sej in sestankov in stokrat več izvršenih sklepov,

— stokrat manj »evekov« in stokrat več »odličnih« pri naših šolarjih,

— stokrat manj prekinitev na proggi Avala-Sljeme in stokrat več televizijskih naročnikov,

— stokrat manjše poomanjanje reprodukcij-

skega materiala in stokrat več deviz,

— stokrat manj nerodnosti in stokrat več okrenosti in vlijadnosti našim gospodarskim delavcem v turističnih krajih,

— stokrat manj nesolidne propagande in stokrat več zadovoljnih turistov,

— stokrat manj tujk in stokrat čistejši jezik v našem tisku in uradovanju in končno vsem, ki berejo »Glas«, stokrat manj nevšečnosti, skrbi in tegob, in stokrat več zadovoljstva, sreče in zdravja,

stokrat več novih dinarjev, vsega stokrat manj slabega in stokrat več dobrega. Če se vse to uresniči, potem bo res SREČNO 1966 LETO.

Novoletna zgodba

mojstrsko, to se mora priznati! Naj vam samo povem, da je bila žena ob devetih že v postelji, kjer se ji je sanjalo o vsem drugem, le o moji najnovejši simpatiji ne, jaz pa — verjemite ali ne! — s svojo lepotičko v sosednji sobi. Bila je velika dnevna soba s kavčem in televizorjem; turistično podjetna družina namo jo je bila z ženo prepustila za vse dni in noči najnih novoletnih počitnic.

In jaz sem bil tu čisto sam s tem božanskim bitjem v srčani obleki z velikim dekolte-

jem in velikimi gumbi tik pod njim, da so me srbeli prsti, ko da bi jih pravkar iz krov potegnili.

Skrbno sem zaprl vrata v spalnico in z moškim nasmeškom sedel čisto blizu nje na kavč. Tudi ona se je ves čas smehljala in zraven ljubko čebljala, da mi je bilo, ko da me mažejo z medom in posipavajo s sladkorno sipo. Podjetno sem odčepil steklenico nedolžnega, a zahrbtnega likerja in po dveh, treh kozarčkih že zavzel dokaj hrabremski položaj na mehkem,

premekhem kavču. Ona se je kar naprej smehljala in gostela s svojim zvonkim glasom in koliko zanimivih reči je vedela povedati! Malec me je skrbelo, da ne bi prebudila žene, toda posrečilo se mi je, da sem njenog zgovornosti diskretno utišal do pritajenega šepeta. Istočasno sem takoj neopazno ugasnil žaranci na stropu in lahko si mislite, da je bila v svetlobi zasenčene kotne svetilke videni še lepša...

Potem... no, potem sem si počasi sezul copate, se pri-

maknil bliže in ravno ko sem se hotel dotakniti najbližjega gumba, se je zgodilo nekaj tako grozotnega, da bi se človek zgrizel od jeze in se živ požrl...

»Kaj?« so šepnili prijatelji.

»Se je zbudila žena?«

»Ah, kje neki, ta je spala ko stoljetni hrast! Toda zmanjkal je toka in zabave je bilo konec...«

»Kako? Toliko bolje, če sta se znašla v trdi temi!«

»V kaki temi neki, saj ni zmanjkal toka v dnevni sobi, temveč v televizijskem studiju in ravno ko sem hotel spet malo pojačiti zvok, je na ekranu mojo simpatijo zamenjal napis: KRATEK ODMOR ZARADI PREKINITVE TOKA

PRED LETOM DNI SMO SE VPRASALI: KAJ NAM BO PRINESLO NOVO LETO? PRAV TAKO SE VPRASUJEMO TUDI DANES. VZELI BOMO BELEZNICO IN SVINČNIK IN SE NAPOTILI PO GORENJSKI Z ENIM SAMIM VPRAŠANJEM:

Kaj želite v novem letu?

Kaj si želimo in kaj pričakujemo! To sta dva različna pojmoma in vendar lahko pričakujemo skoraj vsi predvsem delo in zopet delo. So pa tudi izjeme.

TEREŽIJA MIZIĆ (78 let) iz Sela pri Žirovnici: Vse življenje sem trdo delala. Sedaj sem stara in bolna. Verjetno zaradi tega pogremam predvsem dela. V novem letu ne pričakujem ničesar več.

Njena sovaščanka **MINKA BEMBER** (56) pravi: »Sedaj so težki časi. Želim in pričakujem, da se bodo izboljšali. V novem letu pričakujem odločbo o pokojnini, ker dobivam sedaj le akontacijo. Želim čim boljšo odločitev.«

Želje so različne. **MILICA BREŠAR** (21) iz Šrednje Bele: »Rada bi se izredno vpisala višjo pedagoško šolo. Slišala sem, da bo v naslednjem letu odprta v Kranju. Pričakujem in želim, da bi bila res odprta, ker se drugače ne bom mogla šolati.«

Se mlajša od nje je **ANICA BRANKOVIĆ** (14) iz Cerkelj. Hodi v zadnjem razred osmiletke. Kaže, da ima šole že čez glavo: »Za leto 1966 mi je edina želja, da bi se lahko čimprej zaposlila.«

CHALLAL AMRANE, študent iz Alžira pravi: »Želim, da bi prišlo do miru v Vietnamu, Indoneziji, v Rodeziji in da bi bili narodi povsod svobodni tako kot vidim, da so v Jugoslaviji. Želim, da se povsod rešijo izkorisčanja in da bi bili vsi ljudje srečni.«

ANTONIJA SMOLEJ, gospodinja iz Žirovnice je bila kar malo pikra: »Želim, da cene ne bi prišle v stik s kakšnimi raketami in se v novem letu še bolj divje povzapele navzgor.«

Še ostrejša je bila **MALČI CENCELJ** (30) iz Tržiča: »Ali sploh premore Jugoslavijo to kar želim? Želela bi tako dolgo palico, da bi kletala tiste zvezde, za katere pravijo, da izpolnijo vse želje. Zdi se mi, da so do takšne palice nekateri le prišli. Morda pa se jo bo dobiti pri nas?«

RADO KOKALJ (39) iz Kranja je bil kratek: »V letu 1966 pričakujem najsrcenejši dogodek v življenu. V družini bomu dobili prirastek.«

V novem letu si želimo, da bi postali toliko vešči v alpinizmu, da bi premagali gore predpisa, ki se vsak dan kopijo pred nami. Še bolje bi bilo, seveda, če bi se gore zmanjšale!

Tudi **STANE BOBNAR** (37) iz Cerkelj je bil precej optimistično razpoložen: »Pričarem, da bo v Cerkljah v naslednjem letu še vse bolje kot je to bilo do sedaj — že sedaj pa je bilo vse dobro.«

JANKO PONČNIK, natakar iz Blejske je precej potoval in marsikaj videl v tujini, kateri prispisujemo vse najlepše: »Želim, da bi čimveč naše mladine tako spoznalo svet kot sem ga jaz. Štiri leta sem hodil po Italiji, Franciji in Nemčiji ter sem videl tamkajšnje blesteče življenjene nekaterih in revščino večne. Če bi mladina videla vse to, bi znala bolj ceniti svojo domovino in to kar imamo pri nas.«

Štirinajstletni **JOZE KNAFELJ** iz Lahovč pa ni prepri-

čan, da je pri nas vse dobro: »Upam, da bom v naslednjem letu končal osemletko. Rad bi se šel učit za pleskarja, kar pa sedaj ni tako lahko, ker je le težko dobiti prosto mesto.«

KEO KAMIN, študent iz Kambodže je navdušen nad našimi kraji, rad bi videl in se naučil kar se da veliko: »V času, ko bomo živel še v Kranju bi rad spoznal čimveč krajev v Sloveniji in Jugoslaviji. Rad bi uspešno doštudiral in se vrnil z najlepšimi vtisi k svoji družini, v mojo domovino.«

Nekateri anketiranci so bili v svojih odgovorih skoraj odrezvi. Na kratko nas je »odpravile« tudi **IVAN MOHAR** (37) iz Šenčurja: »Želim, da bi še naprej tako delal kot sem do sedaj.«

Ob Moharju je stal **MIHA TROJAR** (50), ki je takoj dodal: »Želim, da bi dobili v Šenčurju končno le prostore, v katerih bi se lahko zbirala mladina. Odkar se je pred dvema letoma podrla dvorana, počiva družbeno življenje pod ruševinami.«

Najrazličnejše želje. Posebno mladi so v svojih člilih včasih kar težko razumljivi. Svojo željo nam je pol zašlo in pol zares zaupala tudi **IRENA LAH** (18) iz Tržiča: »Že 18 let iščem sliko Alena Delona. Do slike bi že še prišla, samo jaz bi imela rada živega.«

Studentka **MAJDA MEHLE** (23) že občuti sedanjem dra-

dentje zelo težko shajamo iz meseca v mesec.«

Želimo, da bi se uresničile Majdine želje. Ko smo za mnenje in želje vprašali tržiškega potšarja **TONETA PLEMŠKARJA** (47) je odgovoril: »Želim stalnejše cene, želim... Kaj bi govoril! Sem glad vpijočega v puščavi! Nihče prijazno se mu ne odzove.«

FRANC MURNIK, upokojenec iz Preddvora je tako, kot tudi ostali, prišel navzkriž z mesarji, oziroma cennimi mesa: »Želim, da se v novem letu še bolj razvije sodelovanje med kmetovalci in mesarji. Sodelovanje je že sedaj doseglo takšno stopnjo, da oni dobitjo pri živini prav toliko kot mi. V mesincih je meso še enkrat dražje kot je živa teža živine.«

Tudi stražiško pokopališče ne morejo nekateri pozabiti v novoletnih željah. To je dogodek, ki je razburil prebivalce desnega brega Save pri Kranju. Na to nas je opomnil **TINE HRIBAR** (29) iz Orehka: »Želim, da bi ostalo pokopališče v Stražišču še toliko let, kot je že bilo.« (opomba: pokopališče je po nepotrijenih podatkih staro okoli 250 let).

FRANC MEGLIČ (38) iz vasi Dolina pri Tržiču: »Želim predvsem boljše gospodarstvo, da bi napeljali v Dolino električno in kočno uredili cesto.«

Prebivalce Brnikov še vedno muči poplava njihovega potoka. **IVANKA BOHINC**

Student **JOZE OKOREN** iz Kamnika pa je bil malo daljši: »Najprej vse najboljše in najlepše v letu 1966. Želim to, kar želimo vsi, ki smo vpisani v matične knjige kot ljudje. Konkretno ni dobro govoriti, to so me učili starejši, pa vseeno, želje so tako pogoste ob Novem letu, da se bo moja utopila v morju drugih, ne bo je opaziti. Kamniškemu turizmu želim, da bi mu dedek Mraz prinesel budilko (lahko je tudi uvožena), ki bi zbudila zaspance in jim pregnala meglo izpred oči, da bi jasneje videni Veliko planino in druge lepote, ki nas obdajajo. Uživamo jih sami, pa ne zato, ker bi bili lokalpatrioti marveč zato, ker je marsikomu beseda turizem tuja, beseda le, na katero se da gledati skozi dinar (pa naj bo starl ali novi). Torej — močno budilko kamniškemu turizmu za novo leto!«

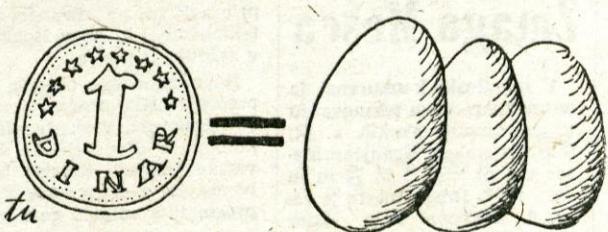
Doktor, dobro poglejte, če je moje srce res sposobno za novoletno zabavo

Morda ima še najbolj nenačadno željo **ZOFKA URŠIČ** (31) iz Šenčurja. Po poklicu je natakarica in ima prav radi svojstveno željo: »Ker smo v gostinstvu plačani po učinku, moram želeti, da bi ljudje čimveč pili, saj to za nas pomeni višje osebne dohodke. Drugače želim zdravja vsem in še prav posebno svoji družini in seveda tudi sebi.«

- Različne želje imajo različni ljudje. Vsi pa v svojih željah, naj bodo povedane ostro, šegavo ali preprosto, želijo, da bi nam bilo vsem skupaj vedno bolje in bolje. Pridružuje mo se vsem tem željam z našo željo, da bi bilo vsa ko novo leto boljše o prejšnjega.

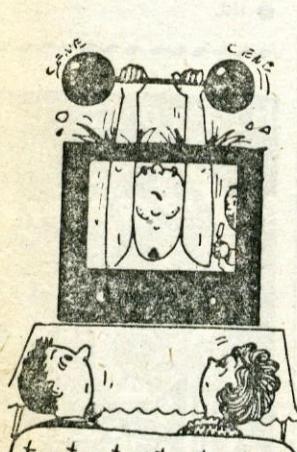
P. Colnar

Naš karikaturist, akademski slikar Vinko Tušek, želi, da bi v letu 1966 dosegli takšno razmerje:

ginjo in si želi v novem letu da bi cene ostale vsaj na do sedanjem nivoju: »Želim, da ne bi podražili vozovnic na avtobusu, da se ne bi podražila hrana v menzah. Stu-

(39) iz Zgornjega Brnika si je zaželela: »Želim, da bi končno že poglobili celo strugo Reke in bi tako enkrat le imeli mir pred vodo, ki ve nomer poplavila.«

Ne, ne! Pravil, da je dosegel nov svetovni rekord. V novem letu si niti najmanj ne želimo novega svetovnega rekorda v dviganju cen!«

OBČINSKO PIONIRSKO PRVENSTVO KRANJA V ORODNI TELOVADBI

Orodna vadba postaja popularnejša

Na občinskem pionirskem prvenstvu, ki je bilo v nedeljo v organizaciji TVD Kranj v telovadnici v Stražišču je nastopilo 50 pionirjev. Čeprav sta nastopili le 2 ekipe, je bilo tekmovalno vzdusje na zavidljivi višini.

Na tekmovalju so imeli pionirji TVD Partizana iz Kranja več uspeha kot njihovi vrstniki iz TVD Kranj. Kranjčani so osvojili tri prva

mesta v ekipni in dve v posamezni konkurenči, Stražani pa so bili enkrat zmagovalci v ekipnem in dva krat v posameznem tekmovalju.

LIDIJA DOLGAN, članica TVD Partizan (Kranj) se je na tekmovalju uvrstila na 2.-3. mesto

KEGLJANJE NA LEDU

Določena reprezentanca

Jemc na evropskem prvenstvu

Po nedeljskem mednarodnem turnirju v kegljanju na ledu, ki je bil na Jesenicah, so določili državno reprezentanco, ki se bo udeležila evropskega prvenstva v Davosu (15. in 16. januarja).

Za našo reprezentanco bodo nastopili Drinovec, Božič, Koblar, Klinar I, Klinar II, Hafner I in Hafner II z Jesenic; Markelj, Smolej, Robič, Vandot iz Kranjske gore ter Blejčani Potocnik, Vovk, Jemc in Piber. Zanimivo je, da bo v reprezentanci nasto-

pal tudi znani smučarski skakalec Božo Jemc.

Na tekmovalju so dosegli naslednjo uvrstitev: 1. Jesenice — Drinovec 24, 2. PSV Oberkärnten 20, 3. Jesenice — Langus 18, 4. Kranjska gora — Kerštajn 18, 5. Bled — Potočnik 18 točk.

Zmaga Mesca

V mladinski konkurenči je na mednarodnem tekmovalju v smučarskih skokih v St. Moritzu zmagal Kranjčan Mešec s skokoma 73 in 74 m in 183,7 točk. Drugo mesto je zasedel Francoz Sain Lager 180,8 (73, 75), tretje pa Švicar Schemi 178,4 (72, 74 m).

V članski konkurenči je zmaga Italijan Aimoni, ki je postavil novi rekord skakalnic z 239,7 točk (85,5 84).

Naša skakalca Oman (76, 75 m) in Giacomelli (72,5, 74 m) sta zasedla enajsto in osemnajsto mesto.

Po tradiciji Kovinar

Na odbojkarskem turnirju na Jesenicah je zopet zmagaala ekipa šolskega športnega društva Kovinar z Jesenic.

REZULTATI: — Kovinar, Žirovica 3:1, Bled : Žirovica 3:1, Kovinar : Bled 3:0.

REZULTATI — Ekipno
Starejši pionirji: 1. TVD Partizan I 225, 2. TVD Kranj 232,9 in 3. TVD Partizan II 208,3 točke; starejše pionirke: 1. TVD Kranj II 172,6 in 2. TVD Kranj I 169,9 točk; mlajše pionirke: 1. TVD Partizan I 221,7, 2. TVD Partizan 206,1 točk.

Posamezniki — Starejši pionirji: 1. Davorin Jug (P) 45,5, 2.-3. Franc Šparovec in Tone Vidmar (oba P) 44,7; **mlajši pionirji:** 1. Branko Bregar (K) 46,5, 2. Rado Jenko (P) 46,3, 3. Tone Šemerelj (K) 45,6; **starejše pionirke:** 1. Tončka Papež (K) 37,0, 2. Simona Penko (K) 36,9, 3. Helena Sajevic (K) 36,0; **mlajše pionirke:** 1. Nada Zicherl (P) 46,1, 2.-3. Tanja Golob in Lidiya Dolgan (obe P) 45,5.

Po tekmovalju smo zaprosili načelnika TVD Partizana Kranj za nekaj besed: »Po uspehih Mira Cerarja kažejo najmlajši precej več zanimanja za orodno vadbo. To je težak šport, ki zahteva polno psihično in fizično koncentracijo. V društvu imamo sedaj okoli 150 članov, od njih pa jih je kar polovico pionirjev.«

Drugouvrščeni Tone Vidmar iz Stražišča pa je dejal: »S telovadbo se bavim že štiri leta. Največji uspeh sem dosegel z 12. mestom na slovenskem prvenstvu. Za gimnastiko me je navdušil Cerar, a da sem se vključil v Partizan oče.«

VELESLALOM NA ČRNEM VRHU

Mladi se približujejo vrhu

Detiček, Soklič in Jakopič gredo po stopnjah zmagovalca Petra Lakote

Dočakali smo tudi prvo veče tekmovalje v veleslalomu. V nedeljo se je pomerilo na Črnom vrhu kar 176 tekmovalcev. V izredno izenačeni konkurenči sta sicer premočno zmagaala Jeseničan Lakota in član Branika M. Klinar, vendar je razveseljivo, da je za njima cela vrsta izenačenih tekmovalcev.

V ženski konkurenči je zmagaala Krista Fanedl, ki bi s svojim rezultatom zasedla v članski konkurenči 8. mesto. Majda Ankele je bila diskvalificirana in je tako izostal dvoboj med našima najboljšima smučarkama. Pri mladinkah sta poželi prvi mestni Tržičanki Kurnikova in Kramerjeva.

REZULTATI — Člani: 1. Lakota (J) 1:31,0, 2. M. Klinar (B) 1:32,4, 3. Detiček (JLA) 1:35,4, 4. Soklič (T) 1:36,1, 5. Vogrinec (B) 1:36,5, 6. Cop (J) 1:36,7, 7. Lajbeher (T) 1:36,9, 8. Zajc (E) 1:37,6.

Mladinci: 1. Juvančič (E) 1:41,0, 2. Gašperšič (J) 1:41,5, 3. Kavčič (E) 1:42,5, 5. Židan (Kr. g.), 8. Stare (J) 1:45,1, 9. Stojan (J) 1:46,6, 10. — 11. Pesjak (J) in Gantner (Selca) 1:47,0.

Članice: 1. Panedl (E) 1:37,4, 2. Klofutar (Kr. g.) 1:49,5, 3. Tevž (B) 1:50,4, 5. R. Kleindienst (J) 1:55,3.

Mladinke: 1. Kurnik (T) 1:19,0, 2. Kramer (T) 1:20,0, 3. Žuraj (B) 1:21,7, 5. D. Kleindienst (J) 1:30,4.

Po tekmovalju so odšli najboljši na krajši trening v Kranjsko goro. V Kranjski gori se bodo pripravljali za mednarodna tekmovalja pri

moških Lakota, M. Klinar, Detiček, Jakopič, Soklič in Vogrinec ter mladinci Gazoda, Židan, Hamold, Fortin, Kavčič, Gašperšič in Juvančič. Od članic so odšle na trening Fanedl, Ankele in Tevž ter mladinke Žuraj, Pavšič, Kurnik in M. Luzar.

Jeseničanke prvakinje

V nedeljo so na ekipnem slovenskem prvenstvu v namiznem tenisu v Mariboru igralke Jesenic osvojile prvo mesto. Odlično so se odrezale tudi mladi igralci Kranja, saj so v mladinski konkurenči osvojili drugo mesto.

REZULTATI — Mladinci: 1. Olimpija, 2. Kranj (Kerštajn, Pangrič, Babina), 3. Maribor, 4. Triglav.

Mladinke: 1. Jesenice (Krajzelj, Pavlič), 2. Olimpija, 3. Triglav.

ZA GODČEV POKAL V BOHINJSKI BISTRICI

Zmagoslavje »starih«

Janko Kobentar zmagovalec med posamezniki

Letošnje tekmovalje za pokal Tomaža Godca je potekalo v znamenju dvoboga med starejšimi in mlajšimi tekmovalci. Na težki progi so se znašli bolje starejši in s tem dokazali, da je rutina lahko odločilnega pomena to predvsem takrat, če se nastopa v težjih tekmovalnih pogojih.

Na tekmovalju so se odlično izkazali organizatorji. Z organizacijo tega tekmovalja so dokazali, da so dobro pripravljeni na mednarodno tekmovalje, ki bo v Bohinju v začetku januarja.

Nepričakovana odjuga je precej otežila progo, vendar so tekmovalci vseh dvajsetih klubov iz Slovenije in Hrvatske pokazali izredno borbene in, z ozirom na slabo progo, tudi solidne rezultate.

Zmagovalec pri članih je Janko Kobentar z Jesenic. Zmagovalec zadnjega tekmovalja Kerštajn se je uvrstil sicer šele na peto mesto, vendar so ga prehiteli le tekmovalci, ki so trenirali v Poljski.

Za presenečenje v ekipni uvrstitev, je poskrbela ekipa

(Mlinar, Kerštajn, Rožič) 1:38,13, 3. Triglav (Seljak, Komac, Krišelj) 1:39,21 itd.

RADIO

CETRTEK — 30. decembra

8.05 Glasbena matineja
8.55 Radijska šola za višo stopnjo — 9.25 Meseci — skladbe — 9.40 Stari in novi znanci — 10.15 Naši kolektivi čestitajo — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Nimaš prednosti — 12.05 Francoske skladbe v instrumentalnih izvedbah — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Čez hrib in dol — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Srečno 1966! — 14.35 Enajsta šola — 15.15 Prenos smučarskih skokov iz Oberstdorfa — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Turistična oddaja — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.20 Odskočna deska — 18.45 Jezikovni pogovori — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer — 21.40 Glasbeni nokturno — 22.10 Misli in čustva ob Chopinu — 23.05 Plesna glasba

PETEK — 31. decembra

8.05 Operna matineja — 8.55 Pionirski tehnik — 9.25 Domače viže — domači ansamblji — 9.35 Pet minut za novo pesmico — 10.15 Bagatele iz domače glasbene literature — 10.35 Novosti na knjižni polici — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Nimaš prednosti — 12.05 Iz oper Verdija — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Dvajset minut slovenskih narodnih — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 »Vlak želja« — 15.25 Zabavni intermezzo — 15.30 »Veseli tobogan« — 17.05 17.35 Vrščila za Novo leto — 18.05 Juri Muri v Afriki — 18.05

Novoletni razgovor — 18.25 »Ob kamnu« — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Kromika 1965 — govorna glasbena oddaja — 23.50 Minuto pred pôlnočjo 24.00 Srečno 1966! — 00.05 V veselih ritmih v Novo leto — 01.00 Kar po domače — 02.00 Spomini in ženenci — 03.00 Novoletni cocktail!

SOBOTA — 1. januarja
6.00 Veseli zvoki v Novoletnem jutru — 8.05 Prva radijska matineja tega leta — 9.05 Mladinska radijska igra — 10.00 Da bi bilo... — 11.00 Novo leto med gorami — 11.25 »Pevčeva pratika« — 12.05 Novbletni potpuri — 13.15 Satira s potnim listom — 14.00 Praznično športno popoldne — 16.00 Melodije s festivalov 1965 — 17.05 Od republike do republike — 17.35 Uspehi slovenskih reproduktivnih umetnikov v svetu — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Zvenečka kaskade — 20.15 Deseti brat — 21.15 V preteklem letu ste jih radi poslušali — 22.10 Oddaja za naše izseljence — 23.05 Ples v Novem letu

NEDELJA — 2. januarja
6.00 Dobro jutro — 8.05 Mladinska radijska igra — 9.05 Voščila in želje za Novo leto — 10.00 Mladi Celjani — 10.45 Za prijatelje lahke glasbe — 11.30... le so sed bo mejak — reportaža — 12.05 Želje in voščila za Novo leto — 13.15 Pevske veličine našega časa — 14.00 Športna nedelja — 16.00 Za vsakogar nekaj — 17.05 Operetne uverture — 17.30 Radijska igra — 18.45 Melodije o ljubezni — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Naš novoletni sestanek — 21.00 Večer s »Petruško« Igorja Stravinskoga — 21.40 Stiri skladbe za violinino in klavir — 22.10 Nočni zabavni

zvoki — 23.05 Melodije za lahko noč

PONEDELJEK — 3. januar.
6.00 Dobro jutro — 8.05 Deklica z vžigalicami — glasbena pravljica — 8.20 Vesele zimske pesmi poje otroški zbor RTV — 8.35 Glasba za zimsko jutro — 9.05 Zabavne melodije na koncertnem odru — 10.00 Šport v letu 1966 — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Med novimi posnetki domače orkestralne glasbe — 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 13.15 »Pokaži kaj znaš« — 14.00 »Ljudje, ki ne poznajo praznika« — 14.30 Pol ure z godali — 15.20 Madame Butterfly — opera — 17.40 Nekaj za ples — 18.00 Trije muzikanti — 18.50 Kitara v ritmu — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Skupni program JRT — 22.10 Mozaik zabavnih melodij — 22.50 Literarni nokturno — 23.05 Po svetu jazza

TOREK — 4. januarja
8.05 Glasbena matineja — 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo — 9.25 Sprehod z velikimi zabavnimi orkestri — 10.15 Odlomki iz opere Ekvinočij — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Nimaš prednosti — 12.05 Slavni virtuozi vam igrajo — 12.30 Kmetijski nasveti — Veseli hriboviči in ansambel Boruta Lesjaka — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Radijska šola za višo stopnjo — 14.35 Pet minut za novo pesmico — 15.20 Zabavni intermezzo — 15.30 V terek nasvidenje — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Koncert po željah poslušalcev — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.20 Iz studia 14 — 18.45 Na mednarodnih križpotnih — 19.05 Glasbene razglednice —

20.00 Poje zbor JNA iz Beograda — 21.20 Radijska igra — 21.33 Plesni orkestri v besedi in glasbi — 22.10 Nočni koncert — 23.05 Popevke za lahko noč

SREDA — 5. januarja
8.05 Glasbena matineja — 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.10 Kako pojmo mladi pevci po svetu — 9.30 V svetu lahke glasbe — 10.15 Violončelist Cyril Skorjanec s starimi in novimi posnetki — 10.45 Clovek in združje — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Nimaš prednosti — 12.05 Prizor iz 2. dejanja opere »Pikova dama« — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Ljubljanski oktet poje pesmi — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.20 Zabavni intermezzo — 15.30 Koncert pihalne godbe holandske kraljevske mornarice — 16.00 Vtak dan za vas — 17.05 Skladbe slovenskih skladateljev komorne glasbe — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Iz fonoteke radia Kopar — 18.40 Naš razgovor — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Slovenske zabavne melodije — 20.25 Car in tesar — opera — 2.50 Literarni nokturno — 23.05 Igra Plesni orkester RTV Ljubljana

CETRTEK — 6. januarja
8.05 Glasbena matineja — 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo — 9.25 Sprehod z velikimi zabavnimi orkestri — 10.15 Odlomki iz opere Ekvinočij — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Nimaš prednosti — 12.05 Slavni virtuozi vam igrajo — 12.30 Kmetijski nasveti — Veseli hriboviči in ansambel Boruta Lesjaka — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Radijska šola za višo stopnjo — 14.35 Pet minut za novo pesmico — 15.20 Zabavni intermezzo — 15.30 V terek nasvidenje — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Koncert po željah poslušalcev — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.20 Igra Plesni orkester RTV Ljubljana — 18.45 Kulturni globus — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Iz arhiva operetnih melodij — 20.20 Tedenski zunanjopolitični pregled — 20.30 Portreti naših pevcev — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.10 Za ljubitelje jazza

PETEK — 7. januarja
8.05 Glasbena matineja — 8.55 Radijska šola za višo stopnjo — 9.25 V gozdu — glasbena pravljica — 9.40 Starci in novi znanci — 10.15 Z našimi solisti v popularnih operah — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Nimaš prednosti — 12.05 Kitartisti sami in z drugimi instrumenti — 12.30 Kmetijski

TELEVISIJA

Cetrtek — 30. decembra

RTV Zagreb
10.00 Televizija na šoli
RTV Beograd
11.00 Tečaj angleškega jezika
17.00 Tisočkrat »zakaj«
RTV Ljubljana
18.25 TV obzornik
RTV Beograd
18.45 Po Jugoslaviji
RTV Ljubljana
19.10 Plesni orkester RTV
Ljubljana
19.40 Brez parole
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 Na konici prstov
20.45 Hči polka — tv drama
RTV Skopje
21.30 Lirika

Petak — 31. decembra

RTV Ljubljana
16.00 Novoletne čestitke
16.20 Dedeck Mraz na ledu
17.20 Novoletne čestitke
mladinskega uredništva
RTV Zagreb
18.00 Mali svet
RTV Ljubljana
18.25 TV obzornik
18.45 Zimski vzpon na
Tričko...

19.15 Pečena ura
19.40 Črna tabla
RTV Ljubljana
20.00 TV dnevnik s preklopom
21.00 Novoletni spored
0.30 Pozdravi prijateljskih dežel
Sobota — 1. januarja
RTV Ljubljana
9.00 Gregec gré v partizane
RTV Zagreb
9.25 Oddaja za otroke
Intervizija
10.00 Otroška prireditev na ledu
RTV Beograd
11.00 Novoletna Moskva
Ervovizija
12.15 Novoletni koncert
13.30 Smučarski skoki
RTV Beograd
15.30 Ponovitev novoletne oddaje
RTV Ljubljana
19.00 Sportni dogodki v letu 1965
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 Novoletni spored studia Sarajevo
RTV Skopje
21.30 Novoletni spored
Torek — 4. januarja
RTV Ljubljana
18.20 Risanke
18.45 Torkov večer
19.00 Svet na zaslonu
19.50 TV obzornik
20.00 Potovanje z balonom
21.30 Kriminalistični laboratori

Nedelja — 2. januarja
RTV Ljubljana
9.30 Veseli smo planšarji —
RTV Zagreb
10.00 Kmetijska oddaja

RTV Beograd
10.45 Tisočkrat zakaj?
Sporano popoldne
RTV Zagreb
15.10 Ponovitev novoletne oddaje
RTV Beograd
18.40 Crnogorska pocija
19.00 Svet v letu 1965
RTV Ljubljana
19.45 Novoletne čestitke
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 Horuk v Novo leto

Ponedeljek — 3. januarja
RTV Ljubljana
15.30 Tik-tak
16.00 Horuk v Novo leto
19.30 VOS — domači film
19.45 Intermezzo
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 Novoletni spored studia Sarajevo
RTV Skopje
21.30 Novoletni spored
Torek — 4. januarja
RTV Ljubljana
18.20 Risanke
18.45 Torkov večer
19.00 Svet na zaslonu
19.50 TV obzornik
20.00 Potovanje z balonom
21.30 Kriminalistični labo-

22.00 Za lahko noč
Sreda — 5. januarja
RTV Zagreb
10.00 Televizija v šoli
16.35 Poročila
RTV Zagreb
16.40 Tečaj ruskega jezika
RTV Ljubljana
17.00 Učimo se angleščine
17.40 Pesmi iz ilovice
RTV Beograd
17.55 Slike sveta
RTV Ljubljana
18.25 TV obzornik
RTV Zagreb
18.45 Sarajevska opera scena
RTV Ljubljana
19.40 Cik cak
19.54 Intermezzo
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 Pri zadnji instanci
TV drama
22.00 Kulturna panorama

Cetrtek — 6. januarja
RTV Zagreb
10.00 Televizija v šoli
16.35 Poročila
16.40 Tečaj ruskega jezika
17.00 Učimo se angleščino
RTV Ljubljana
17.30 Pogovori o slovenščini
RTV Zagreb
18.00 Vzdolž in počez
18.25 TV obzornik
RTV Ljubljana
18.45 Rezerviran čas
RTV Zagreb
22.05 Koncert resne glasbe

Petak — 7. januarja
RTV Zagreb
10.00 Televizija v šoli
16.35 Poročila
16.40 Tečaj angleškega jezika
RTV Ljubljana
17.00 Učimo se angleščino
RTV Ljubljana
17.30 Pogovori o slovenščini
RTV Zagreb
18.00 Vzdolž in počez
18.25 TV obzornik
RTV Ljubljana
18.45 Rezerviran čas
RTV Zagreb
22.05 Koncert resne glasbe

nasveti — 12.40 Čez hrib in dol — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Iz pravljičnega sveta Blaža Arniča — 14.35 Otroci so pripravili koncert — 15.20 Zabavni intermezzo — 15.40 Literarni sprehod — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Turistična oddaja — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.20 Odskočna deska — 18.45 Jezikovni pogovori — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer — 21.40 Glasbeni nokturno — 22.10 Večer Mozartove komorne glasbe — 23.05 Plesna glasba

PETEK — 7. januarja
8.05 Operna matineja — 8.55 Pionirski tehnik — 9.25 Domače viže — domači ansamblji — 9.35 Pet minut za novo pesmico — 10.15 Dva hrvatska pianista — 10.35 Novost na knjižni polici — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Nimaš prednosti — 12.05 Iz oper Borisa Papanopola — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Iz narodne skrije — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 14.35 Madžarske narodne pesmi — 15.20 Napotki za turiste — 15.25 Zabavni intermezzo — 15.30 Od vasi do vasi — 15.45 V svetu znanosti — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Petkov simfonični koncert — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.20 Igra Plesni orkester RTV Ljubljana — 18.45 Kulturni globus — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Iz arhiva operetnih melodij — 20.20 Tedenski zunanjopolitični pregled — 20.30 Portreti naših pevcev — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.10 Za ljubitelje jazza

PETEK — 7. januarja
RTV Zagreb
10.00 Televizija v šoli
16.35 Poročila
16.40 Tečaj ruskega jezika
17.00 Učimo se angleščino
RTV Ljubljana
17.30 Pogovori o slovenščini
RTV Zagreb
18.00 Vzdolž in počez
18.25 TV obzornik
RTV Ljubljana
18.45 Rezerviran čas
RTV Zagreb
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 Celovčerni film

NOVOLETNE ČESTITKE GORENJSKIH KOLEKTIVOV • NOVOLETNE ČESTITKE GORENJSKIH KOLEKTIVOV • NOVOLETNE ČESTITKE GORENJSKIH KOLEKTIVOV

Delovni kolektiv Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Kranj

Delovni kolektiv komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Kranj s svojimi podružnicami v Škofji Loki in Tržiču želi vsem zavarovancem in kolektivom zdravstvenih zavodov srečno in veselo ter uspehov polno novo leto 1966.

Občinski sindikalni svet Radovljica

Skupščina občine Radovljica
Občinski komite ZKS Radovljica
Občinski odbor SZDL Radovljica
Občinski komite ZMS Radovljica
Združenje borcev NOV
Radovljica
Združenje vojaških vojnih invalidov občine Radovljica
Združenje rezervnih oficirjev in podoficirjev občine Radovljica
Občinski odbor RK Slovenije
Radovljica
Želi vsem ljudem Gorenjske srečno in uspešno novo leto 1966

KMETOVALCI
IN REJCI PRAŠIČEV!

Koteks Tobus

IMPORT - EXPORT, LJUBLJANA

Vam sporoča, da je v letošnji sezoni odkupna cena za svinjske kože posebno ugodna, zato skrbno oderite vsakega prasiča in kožo oddajte najbližji zbiralnici KOTEKS-TOBUS ali Kmetijski zadruži.

Poleg povišane odkupne cene, smo Vam pripravili nagradna žrebanja s preko 4000 lepimi nagradami in glavnimi dobitki: televizor, tranzistorji, kolesa itd. Skrbno hranite potrdila za oddane svinjske kože, ki Vam dajejo pravico do udeležbe pri nagradnem žrebanju.

Žrebanja bodo 20. januarja in 20. aprila 1966.

REJCI PRAŠIČEV, ODERITE VSE PRAŠICE IN KOŽE
ODDAJTE NAJBLIŽJI ZBIRALNICI KOTEKS-TOBUS.

Kolektiv podjetja KOTEKS-TOBUS import eksport Ljubljana čestita ob priliki 20-letnice obstoja svojega podjetja vsem poslovnim priateljem v mestih in na podeželju

SREČNO IN USPEHA POLNO NOVO LETO 1966

Ne praskajo

Ne mažejo

Ne puščajo sledov

- v poklicu
- v uradu
- v šoli

Zahtevajte le kvalitetne
radirke

Delovni kolektiv
podjetja

AVTOPROMET »GORENJSKA«

Želi vsem ljudem Gorenjske srečno in uspešno novo leto 1966

SGP
S
A
V
A

JESENICE

ob 15-letnici obstoja
srečno

Novo leto 1966

Tekstilna tovarna »SUKNO« Zapuže

nudi cenjenim odjemalcem prvo vrstne volnene tkanine za moške obleke in damske plašče ter volnene odeje priznane kvalitete in čestita za Novo leto 1966

NOVOLETNE ČESTITKE GORENJSKIH KOLEKTIVOV • NOVOLETNE ČESTITKE GORENJSKIH KOLEKTIVOV

NOVOLETNE ČESTITKE GORENJSKIH KOLEKTIVOV • NOVOLETNE ČESTITKE GORENJSKIH KOLEKTIVOV • NOVOLETNE

Vsem trgovskim podjetjem,
ustanovam in poslovnim prijateljem
želimo srečno in uspeha polno
Novo leto 1966

ALMIRA Radovljica

MEDVODE

pošilja
vsem svojim
odjemalcem
lepe pozdrave
za Novo leto 1966

Zavarovalnica Kranj

pošilja
vsem svojim
odjemalcem
lepe pozdrave
za Novo leto 1966

SORA Medvode

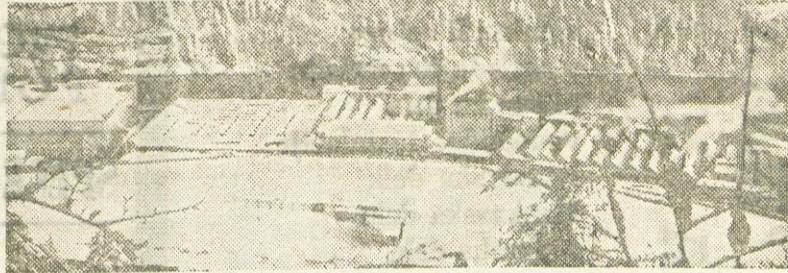
Želi vsem
srečno in uspešno
novo leto 1966

„DINOS“ Kranj

„Šešir“ Škofja Loka

pošilja svojim odjemalcem
lepe pozdrave
za Novo leto 1966

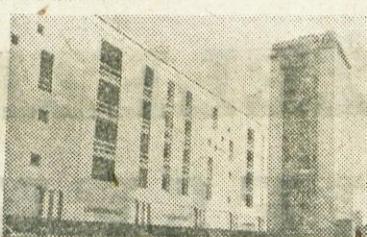

TEKSTILINDUS KRANJ

S SVOJIMI PROIZVODNIMI OBRATI:
predilnice, tkalnice, barvarne, tiskarna, apreture
in šivalnica
IZDELUJE KOMPLETNI ASORTIMENT
IZVAŽA
svoje izdelke priznane kvalitete v razne države
Evrope, Azije, Afrike in Amerike.
UVAŽA
surovine, barve, kemikalije in utenzilije. Nastopa
kot samostojni uvoznik oziroma izvoznik v
vse države.

**Postrežba točna in solidna!
Prepričajte se o naši kvaliteti!**

Veletrgovina

Kranj

pošilja
vsem svojim
odjemalcem
lepe pozdrave
za Novo leto 1966

Kranj

z delovnimi enotami:
Oljarica Klavnica
Mlekarna in Kmetijstvo

**Želi vsem ljudem Gorenjske
srečno in uspešno
novo leto 1966**

LESNA INDUSTRIJA KRANJ se priporoča

se priporoča
s svojimi
izdelki in želi
srečno Novo leto

Kranj

NOVOLETNE ČESTITKE GORENJSKIH KOLEKTIVOV • NOVOLETNE ČESTITKE GORENJSKIH KOLEKTIVOV • NOVOLETNE

NOVOLETNE ČESTITKE GORENJSKIH KOLEKTIVOV • NOVOLETNE ČESTITKE GORENJSKIH KOLEKTIVOV • NOVOLETNE ČESTITKE GORENJSKIH KOLEKTIVOV

NOVOLETNE ČESTITKE GORENJSKIH KOLEKTIVOV • NOVOLETNE ČESTITKE GORENJSKIH KOLEKTIVOV

SERVISNO PODJETJE K R A N J

vam nudi usluge
v naslednjih servisih:
Mizarska dela
vodovodne instalacije
Kleparska dela
Pleskarska dela
Zidarska dela
Krovska dela
Pečarska dela
Ključavničarska dela
Električarska dela
Prevoze
in želi srečno Novo leto

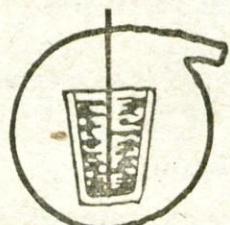
V prodajalni na Titovem trgu 5
nudimo bogato izbiro pohištva
za opremo stanovanj in pisarniških
prostorov. Solidna kvaliteta —
zmerne cene.

Ob vstopu v Novo leto želimo
vsem potrošnikom, obiskovalcem
in poslovnim prijateljem srečno
Novo leto 1966.

LESNINA

Ljubljana
poslovalnica
K R A N J

**KEMIČNA TOVARNA
EXOTERM**

KRANJ

želi vsem ljudem
srečno Novo leto 1966

NOVOLETNE ČESTITKE GORENJSKIH KOLEKTIVOV • NOVOLETNE ČESTITKE GORENJSKIH KOLEKTIVOV

TRGOVSKO PODJETJE

ŠPECERIJA BLED

čestita
za Novo leto 1966

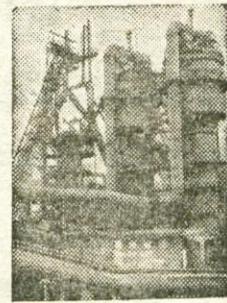

I B I K R A N J

želi vsem ljudem Gorenjske
srečno in uspešno
novo leto 1966

ŽELEZARNA J E S E N I C E

želi vsem svojim dobaviteljem
in odjemalcem širom Jugoslavije
srečno in uspeha polno Novo leto 1966

NOVOLETNE ČESTITKE GORENJSKIH KOLEKTIVOV • NOVOLETNE ČESTITKE GORENJSKIH KOLEKTIVOV • NOVOLETNE

TOVARNA VERIG LESCE

čestita
za Novo leto 1966

K R A N J

Agraria

s svojimi poslovalnici v Kranju,
Tržiču, Radovljici, Kranjski gori,
Škofji Loki, Žireh in na Bledu ter
Jesenicah želi vsem svojim strankam
in potrošnikom srečno Novo leto 1966

NOVOLETNE ČESTITKE GORENJSKIH KOLEKTIVOV • NOVOLETNE ČESTITKE GORENJSKIH KOLEKTIVOV • NOVOLETNE

TOVARNA ELEKTROMEHANIKE ISKRA KRAJN

Želi vsem ljudem Gorenjske
srečno in uspešno
novo leto 1966

Za območje: Gorenjske, Goriške,
Koprsko in Dolenjsko
sprejmemo

poverjenike

za prodajo: knjig, obrazcev, grafične
storitve, oglase in naročnike.

V poštov prihajajo interenti za redno delovno razmerje, prav tako pa tudi upokojenci.

Prednost imajo oni, ki imajo lastna motorna vozila.

Ponudbe pod »Gospodarski vestnik«.
Ljubljana, Miklošičeva cesta 38.

SILVESTROVANJE

NA ŠMARJETNI GORI
tudi v prostorih kavrn

Rezervacije sprejema PGP Krvavec Kranj —
Koroška 21

K I N O

Kranj »CENTER«

30. decembra amer. barv. film BAMBY ob 15.30, amer. film AMERIKA—AMERIKA ob 17. in 20. uri

31. decembra amer. barv. film BAMBY ob 9.30, 15., 16.30, premiera amer. barv. filma GERONIMO in špan. barv. CS film SAMBA ob 21. uri (DVOJNI PROGRAM)

1. januarja amer. barv. CS film GERONIMO ob 14. uri, špan. barv. CS film SAMBA ob 16., 18. in 20. uri

2. januarja amer. barv. CS film GERONIMO ob 14. uri, špan. barv. CS film SAMBA ob 16., 18. in 20. uri, premiera franc. barv. filma OROŽ-

NIK IZ SANT TROPEA ob 22. uri

3. januarja franc. barv. film OROŽNIK IZ SANT TROPEA ob 14. uri, amer. barv. CS film OROŽNIK IZ SANT TROPEA ob 14. uri, amer. barv. CS film GERONIMO ob 16., 18. in 20. uri

4. januarja amer. barv. CS film GERONIMO ob 16., 18. in 20. uri

5. januarja amer. barv. CS film GERONIMO ob 16., 18. in 20. uri

30. decembra ital. barv. CS film Z-OGNJEM IN MEČEM ob 16., 18. in 20. uri

31. decembra AMERIŠKE BARVNE RISanke ob 9.30 in 15. uri, franc. barv. CS film MISTERIJE PARIZA ob 17. uri, premiera špan. barv.

CS filma SAMBA in amer. barv. CS film GERONIMO ob 21. uri (DVOJNI PROGRAM)

1. januarja špan. barv. CS film SAMBA ob 13.30 uri, prem. ital. filma OSEM IN POL ob 15.30 in 21. uri, ameriški film AMERIKA—AMERIKA ob 18. uri

2. januarja amer. barv. CS film GOSPODAR HAVAJEV ob 13.30, ital. filma OSEM IN POL ob 15.30 in 21. uri, ameriški film AMERIKA—AMERIKA ob 18. uri

3. januarja franc. barv. CS film OROŽNIK IZ SANT TROPEA ob 15., 17., 19. in 21. uri

4. januarja amer. barv. CS film GOSPODAR HAVAJEV ob 16., 18. in 20. uri

5. januarja amer. barv. CS film GOSPODAR HAVAJEV ob 16., 18. in 20. uri

Stražišče »SVOBODA«

2. januarja amer. film AMERIKA — AMERIKA ob 16. in 19. uri

3. januarja amer. barv. CS film GOSPODAR HAVAJEV ob 15., 17. in 19. uri

Cerkle »KRVAVEC«

1. januarja franc. barv. CS film AUSTERLITZ ob 16. in 19. uri

2. januarja franc. barv. CS film MISTERIJE PARIZA ob 16. in 19. uri

3. januarja ital. barv. CS film LJUBIM, LJUBIŠ ob 16. in 19. uri

Kropa

1. januarja ital. barv. CS film URAKUT MASČEVAI EC ob 16. in 19.30 tri

ZAHVALA

Ob težki izgubi naše dobre mame, stare mame, sestre in svakinje

PAVLE PORENTA

mlinařeve mame iz Globokega

se toplo zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so ob tej bolestni izgubi sočustvovali z nami, nam kakorkoli pomagali. Dr. Černetu za skrb in pozornost, g. župniku za pogrebne obrede, vsem darovalcem vencev in svetja ter vsem, ki so drago pokojnico spremili na zadnji poti.

Globoko, 27. decembra 1965

Žalujoči: mož Matevž, hčerka Slavka z družino, Pavla z družino, sestra Ana in brat Ciril, Minka z družino ter ostalo sorodstvo

Zahvala

Ob smrti moje drage žene; mame, stare mame, sestre in tete

Johane Kokalj,
upokojenke

se toplo zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in vsem prijateljem, ki so nam stali ob strani in sočustvovali z nami ter nam izrekli sožalje osebno ali pismeno ter spremili pokojnico v tako velikem sprevodu na njeni zadnji poti in ji poklonili toliko, cvetja in vencev. Hvaležni smo še posebno upokojenskemu pevskemu zboru za tako čuteče žalostinke. Posebno zahvalo smo dolžni duhovniku g. Blaju kakor tudi strežnemu osebju internega oddelka na Golniku, šefu dr. Dolencu in včiji zdrav. sestri Mariji kakor tudi sestri Dušanki in Jožkotu Jerebu za ves trud. Vsem še enkrat topla zahvala.

Žalujoči: mož Nace in hčerka Marinka z družino

Kranj, Beograd

2. januarja amer. barv. CS film KONJENIKI ob 16. in 19.30 uri

3. januarja amer. film NORCIJE V OPERI ob 16. uri

Naklo

3. januarja ital. film OSEM IN POL ob 16. in 19. uri

Jesenice »RADIO«

30. decembra amer. barv. VV film TARZANOVA NAJVEČJA PUSTOLOVŠČINA

Jesenice »PLAVŽ«

30. decembra ital. film LJUBEZEN V STOCKHOLMU

Kamnik »DUPLICAT«

1. januarja amer. CS film SVETIŠČE GREHA ob 19. uri

2. januarja amer. CS film SVETIŠČE GREHA ob 15., 17. in 19. uri

PRODAJNA

Prodam žrebeta. Zgornje Duplje 35 6639
Dvošedežni moped in avto fiat 600 prodam. Naslov v oglasnem oddelku 6585
Prodam prašiča, 170 kg težkega. Prebačovo 30, Kranj 6586

Prodam 7 tednov stare prasičke. Praprotna polica 4, Cerkle 6587

Prodam punte in opažne deske. Gorenjesavska št. 48, Kranj 6588

Prodam nov pralni stroj Castor 5 kg, tip 509. Naslov v oglasnem oddelku 6589

Prodam prašiča za zakol in vprežni sejalni stroj. Praprotna polica 8 Cerkle 6590

Prodam motorno slamecnicu, 3 metri trdih drv, lepe sani in labek voziček. Pšenična polica 6, Cerkle 6591

Prodam več sto smrekovih količev, dbelih 5 do 10 cm, dolgih do 4 metre. Trboje 65, Smlednik 6592

Prodam 2 prašiča po 200 kg težka. Sp. Brnik 46, Cerkle 6593

Prodam 2 prašiča po 100 kg težka. C. na Klanc 9, Kranj 6594

Prodamo radio Kraš po ugodni ceni. Zgornje Bitnje št. 61, Žabnica 9595

Prodam prašiča 150 kg težkega. Luže 13, Šenčur 6596

Prodam prašiča 180 kg težkega. Prebačovo 43, Šenčur 9597

Prodan belega plemenskega merjascu s kratkim rilcem, težkega 150 kg ali zamenjam. Zorman, Praprotna polica 18, Cerkle 8598

Prodam prašiča za zakol, 180 kg težkega. Rupa 5, Kranj 6599

Prodam paršiča 160 kg težkega. Zg. Bitnje 30, Žabnica 6600

Prodam kompletno krožno žago skočaj novo. Franja Ovsenek, Lipica 7, Škofja Loka 6601

Prodam kravo, po izbiri, ki bo v kratkem teletila. Žeje 6. Duplje 6602

Prodam prašiča za zakol. Vopovje 15, Cerkle 6603

Prodam moped za 70.000 din in prikolico za moped. Tenebitje 12, Golnik 6604

Prodam 2 leti staro telico. Brejo. Babni vrt 7, Golnik 6605

Prodam brejo kobilo ali dve leti staro kobilico. Voglje 76, Šenčur 6606

Prodam opeko monta 20. Cerkle 33 6607

Prodam stroj od motorja DKW 200 ccm in kuhalnik na 2 plošči. Naslov v oglasnem oddelku 6608

Prodam kravo s teletom ali ali brez. Tatinec 6, Preddvor 6609

Prodam prašiča 150 kg težkega. Luže 12, Šenčur 6610

Prodam prašička 35 do 40 kg težkega. Cerkle 79 6611

Prodam 1 leto starega bikca in telico. C. na Klanc 5, Kranj 6612

Prodam tovarniško nov super avtomatični stroj REX. Jezerska c. 47, Kranj 6613

Prodam 700 kg krompirja »Igorja« in 700 kg zimskih jabolk. Naslov v oglasnem oddelku 6614

Prodam prašiča 170 kg težkega. Voglje 28, Šenčur 6615

Prodam zelje v glavah. Bašelj 32, Preddvor 6616

Prodam prašiča za zakol in kravo s teletom. Suha 19, Kranj 6617

Prodam pujske. Glinje 5, Cerkle 6618

Prodam 6 tednov stare prasičke. Grad 50, Cerkle 6619

Prodam kravo. Polica 2, Nanklo 6620

Prodam 2 prašiča za zakol. Cerkle 116 6621

Nujno prodam televizor, nov motor NSU in NSU nemški, 350 ccm. Kranj, Jelenčeva 23 6622

Kupim malo rabljeno kreenco. Osterman, C. na Klanc 19, Kranj 6638

Kupim salonit plošče, nove ali rabljene.. Naslov v oglasnem oddelku 6555

Kupim elektromotor 4 KM z 2000 obrati. Kovor 4, Križe 6623

Kupim generator 10 do 20 KW na izmenični ali istosmerni tok. Škofjeloška 28, Kranj 6624

Šolska 4, Kranj, Stražišče 6635

Iščem dobrega avtolijarja. Nudim samsko stanovanje. Ponudbe poslati pod »Nujno« 6637

Trgovsko podjetje**KURIVO
LJUBLJANA**

želi
vsem svojim
odjemalcem
srečno
in uspešno
novo leto 1966

**DEŽURNA SLUŽBA
VETERINARJEV**

Od 31. 12. 1965 do 8. 1. 1966 Vehovec, tel. 210-70, Stošičeva 3; od 8. 1. do 15. 1. 1966 Rus, tel. 731-15, Cerkle; od 15. 1. do 22. 1. 1966 Bedina, tel. 216-31, Ješetova 29 in od 22. 1. do 29. 1. 1966 dr. Rutar, tel. 216-05, Planina 4, Kranj

**Kadrovska komisija
trgovskega podjetja****»KURIVO« Kranj**

razpisuje
prosto delovno mesto

Kurirke - snažilke

OD po pravilniku. Delovni čas deljen. Nastop

dela najpozneje do 15. 1. 1966. Kandidatke naj pošljejo ali osebno predložijo vloge pri upravi podjetja, Gorenjesavska c. 4.

**NOVE MESEČNE
PREDPLAČILNE KARTE
NA ŽELEZNICI**

S 1. januarjem leta 1966 začnejo veljati na železnici nove tarife za potniški in blagovni promet, ki so že objavljene in so na razpolago pri železniških postajah.

V zvezi s tem obvešča železniško transportno podjetje Ljubljana, da

s 1. januarjem 1966 uvaja za prevoze potnikov na svojem tarifnem področju 10 % komercialni popust

za tiste potnike, ki bodo kupovali vozne karte za mesec dni vnaprej. Za takšne prevoze izkaze bo železniča računala tarifo za 50 voženj za zahtevano relacijo z navedenim popustom, potniki pa bodo imeli pravico do neomejenega števila potovanj v tistem mesecu.

Ker se s 1. januarjem 1966 ukinejo dosedanja tarifni popusti za prevoz delavcev na delo, bodo le-ti lahko uporabljali navedeni kamercialni popust.

Manipulacija pri izdajanju predplačilnih kart bo ponostavljenja. Potniki bodo potovali na podlagi posebne vozovnice, na katero se bodo lepile vsak mesec posebne markice.

Interesenti si bodo lahko preskrbeli nove predplačilne karte na železniških postajah in pri potovalnih agencijah za mesec januar 1966 od četrtek, 30. decembra 1965 dalje.

**Železniško transportno podjetje
Ljubljana**

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi naše najdražje žene, mame, sestre in tačče

MARIJE BENEDIK

Pševska c. 14, Kranj

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so nam ob tej težki izgubi kakorkoli pomagali in z nami sočustvovali. Posebno se zahvaljujemo dr. Bajžlu Janezu za ves trud, župniku za pogrebne obrede, kolektivu Avtopromet Gorenjska Kranj, vsem darovalcem vencev in cvetja, ter vsem, ki ste jo v tako velikem številu spremili na njeni poslednji poti.

Kranj, 27. decembra 1965

Žalujoči: mož Martin, si-nova Lojze z družino in Pavle, hčerka Regina, Cilka in Mara z družinami ter ostalo sorodstvo.

PONOVNI VLOMI NA JESENICAH

Iz malega raste veliko

Te dni bosta sedla na zatožno klop dva mlada fanta, in sicer 27-letna Blaž Marič in Milivoj Tošić. Obtožnica ju bremenii kaznivega dejanja velike tativne, ki sta jo v noči od 3. na 4. januar letos napravila na Jesenicah v prodajalni trgovskega podjetja Kokra iz Kranja — poslovalnica Jesenice.

Vlom sta izvršila na ta način, da sta razbila steklo izložbenega okna z nekim izvijačem, nato pa se skozi nastalo odprtino splazila v poslovalnico, kjer sta pričela izvrševati »inventurjo« in »viške« spravljati v svoj žep.

Če bi našteli vse predmete, ki sta jih vzela bi bil spisec dokaj dolg. Omenimo samo nekaj važnejših stvari. V predalu sta vzela gotovine v znesku 68.065 dinarjev nadalje 19 moških in 10 ženskih ročnih ur različnih znakov, ne-

ugotovljeno število ženskih oblek, krznen ženski plašč, več moških poloverjev, nekaj moških hlač, naylon plašče in srajce, usnjene kovček in še veliko drugih stvari. Vse skupaj v vrednosti nad 800 tisoč dinarjev.

Obtoženi Blažič sam pa je v noči od 12. na 13. junij lani na Javorniku vlomil v prodajalno tobaka na Javorniku.

-jj

VEDNO POGOSTEJŠE SO NESREČE

Zaradi spolzke ceste

Vedno pogosteje prejemamo poročila o nesrečah, ki se pripetijo zaradi zledenele, spolzke in neposute ceste

OSEBNA AVTOMOBILA

Zvonko Pezdirc je vozil v nedeljo osebni avtomobil iz Rečice proti Bledu. Na nepréglednem ovinku je srečal osebni avtomobil, ki ga je vozil Jakob Tonejc. Zaradi poledenene ceste se voznika nista mogla izogniti trčenju. Škoda znaša okoli 500.000 dinarjev.

NEPREGLEDNI OVÍNEK

V soboto je peljal Franc Hrastar osebni avtomobil iz Mojstrane proti železniški postaji. Nasproti se je pripeljal v osebnem avtomobilu Kristijan Langus. Zaradi poledenene ceste sta se vozili na nepréglednem ovinku na mostu oplazili. Škoda znaša 70.000 din.

AVTOBUS IN OSEBNI AVTOMOBIL

Na Kokrici je prišlo v nedeljo do trčenja med osebnim avtomobilom, ki ga je vozil Bogdan Marčeta in avtobusom, ki ga je vozil Rudi Naglič. Voznika sta na ovinku prepozno opazila bližajoči vozili in zaradi spolzke ceste ni-

sta mogla preprečiti trčenja. Škoda na obeh vozilih znaša okoli 370.000 din, a na ograji hiše št. 128, v katero se je zatekel avtobus okoli 50.000 din.

85.000 DINARJEV.

Ivan Plevanc se je peljal v soboto z osebnim avtomobilom iz Škofje Loke na Bukovico. Na nepréglednem ovinku ga je pričelo zaradi spolzke ceste zanašati in se je zatekel v avtobus, ki ga je pripeljal iz Železnikov Milan Bernik. Škoda na vozilih znaša okoli 85.000 din.

PROMETNI ZNAK NA ZLATEM POLJU

Jože Prhavec je vozil v soboto z neprimerno hitrostjo osebni avtomobil znamke »Renault« iz Nakla proti Kranju.

NEPOSUTA CESTA

Na zasneženi in spolzki cesti ga je na Zlatem polju vrglo v prometni znak. Škode je za okoli 80.000 din.

SRNA NA CESTI

V nedeljo je v bližini Nakla skočila Marjanu Kraigherju pred avtomobil znamke DKW srna. Škoda je za okoli 20.000 din.

V KRAJNU

Trgovine za praznike

Vse prodajalne bodo popolnoma zaprte samo v soboto, 1. januarja. To velja tudi za Delikateso - Central, ki bo vse druge dni normalno poslovala.

MESNICE bodo poslovale normalno v petek in v nedeljo ter v ponedeljek po nedeljskem turniku (od 7. do 11. ure).

KRUH bo na razpolago v rednem delovnem času v petek in zatem v ponedeljek od 6. do 12. ure, v soboto in v nedeljo pa bo zaprto.

MLEKARNE bodo zaprte v soboto in v ponedeljek. Odprte pa bodo v petek tudi popoldne od 14. do 17. ure in v nedeljo od 6. do 9. ure.

Vse prodajalne ŽIVILA in PREHRANA pa bodo zaradi inventure zaprte tri dni, poslovale bodo samo še v petek po normalnem delovnem času. Izjema je za samopoštovanje pri Vodovodnem stolpu, ki bo zaprta samo v soboto.

AGRARIJA bo poslovala normalno v petek, v soboto pa bodo vse prodajalne zaprte. V nedeljo in v ponedeljek bosta odprti obe prodajalni v Prešernovi ulici in na Zlatem polju od 8. do 12. ure.

Parketar na delu

Zaradi goljufije bo moral sestri na zatožno klop 29-letni Marjan Rakovec. Obtoženec je z namenom, da bi pridobil protipravno lastnino, obljubil Martinu Vučku parket, ki ga bo nabavil pri Komunalnem servisu in ga mu položil v stanovanju. Vendar pa je istočasno zahteval denar, s katerim bo parket plačal.

Izročil mu je 39 tisoč dinarjev. Vendar pa Vučku dolgo časa ni videl ne parketa, ne Rakovca in še manj denarja.

Rakovec je bil zaradi podobnih kaznivih dejanj že večkrat obsojen, vendar ga dosedanja kazen še ni izučila, mogoče ga bo slednja le spameovala.

Vlom v stanovanje

V teh dneh se bo zagovarjal pred sodniki okrožnega sodišča v Kranju zaradi vlovnih tativ na 19-letni Rudi Brglez.

Obtoženec je 29. novembra letos v družbi z Antonom Kumrom vlomil v zaklenjeno stanovanje Frančiske Stularjeve v Britofu pri Kranju. Pred vhodnimi vrati omenjenega stanovanja sta pod predpränikom vzele ključ in odklenila stanovanje. V stanovanju sta dalj časa iskala denar, vendar ga nista našla. Zaradi tega, ker de-

narja ni bilo, sta vzele moške usnjene rokavice, žensko verižico z okraskom, moško ročno uro, klešče kombinirke, s katerimi sta odprla omaro in še nekatere manjše stvari.

S tem sta napravila kaznivo dejanje velike tativne, ki so zadnji čas na Gorenjskem vse pogostejše. — jj

Izgubil kontrolo nad vozilom

Vladimir Dolinšek se je v petek vrnil z dvema sopotnikoma iz Zahodne Nemčije v domovino. Ko je pripeljal z osebnim avtomobilom znamke »Ford Taunus« do 28. kilometrskega kamna na Zgornjem Jezerskem, je hotel zmanjšati hitrost.

Zaradi spolzke ceste je pri zaviranju vozilo odpovedalo poslušnost. Zdrsnilo je s cestišča in se ustavilo na koliesih približno 50 metrov pod cesto.

Voznik in oba sopotnika so bili k sreči le lažje po-

škodovani. Škoda na avtomobilu znaša od 500.000 do 600.000 din.

TOVORNJAK V KOKRI

Cez milijon škode — brez telesnih poškodb

V soboto je vozil voznik C kategorije Janez Rozman tovorni avtomobil znamke TAM — Pionir reg. št. KR-11-71, last »VINO-PIVO« iz Kranja, z Jezerskega proti Kranju.

Zaradi neprimerne hitrosti ga je v vasi Zgornja Kokra na poledeneli cesti zanesel v levo. Avtomobil se je prevrnil na streho in obstal v drugi Kokre.

Pri nesreči ni bil nihče telesno poškodovan. Po nestrokovni oceni je materialne škode na tovornjaku za 1 milijon dinarjev,

Svet osnovne šole

Lucijan Seljak
Kranj

razpisuje delovno mesto

računovodje

Nastop službe 1. februarja 1966.

Razpisni pogoji:

- Dovršena srednja ekonomika ali njej ustrezena šola;
 - najmanj 10 let prakse v finančni stroki;
 - sposobnost, da samostojno opravlja računovodske posle;
 - dobro zdravje;
 - stanovanje v Kranju ali v Šolskem okolišu
- Šola sprejema prijave do 10. januarja 1966.
- Prejemki po pravilniku o razdeljevanju osebnega dohodka.

Zivilski kombinat
»ŽITO« LJUBLJANA,

Šmartinska 154

obvešča

vse poslovne stranke na Gorenjskem, da so se po sklepih delavskih svetov

priporočile h Kombinatu »ŽITO«

s 1. januarjem 1966 naslednje gospodarske organizacije:

1. PEKARNA IN SLAŠČIČARNA JESENICE

2. PEKARNA IN SLAŠČIČARNA BLED

3. PEKARNA IN SLAŠČIČARNA RADOVLJICA

Vse stranke, ki so imele poslovne stike s priporočenimi pekarnami, naprošamo, da od 1. januarja 1966 dalje nakazujejo svoje obveznosti do pripojenih pekarn na žiro račun Kombinata »ŽITO« pri NB Ljubljana štev. 503-1-1700.

Cenjene stranke naprošamo za nadaljnje sodelovanje in zaupanje.

»ŽITO« LJUBLJANA

GLAS

IZ NOVOLETNIH POSLANIC GORENJSKIH HUMORISTOV

KONEC LETA

Razni grafikoni, diagra-mi, koledarčki, letna zaključna poročila, medse-bojne novoletne obdaritve vodilnih uslužbencev raznih podjetij, bilance, občni zbori, ter obdaritvene dejavnosti sv. Miklavža, Božička pa do dedka Mraza, vse to priča, da se bližamo koncu leta.

31. december je bil za nas vedno svečan dan, predvsem zato, ker prejmemo zadnjo t. j. 12. plačo z globokim upanjem, da ji bo sledila še trinajsta.

Ce se ozremo nazaj, in napravimo celoletno inventuro našega plodnega dela, si lahko mirno pogledamo v oči. Bili smo vsestransko disciplinirani, »plavih« izostankov je bilo zelo malo, »marodiranja« je bilo več kot preveč, diskusije so bile plodne, konstruktivne, pustili smo bogat material in zapisnike, ki jih bodo lahko s pridom odgovorni tovarishi še v naprej koristno uporabljali, saj pravijo, da se zgodovina ponavlja in da čez sedem let vse prav pride.

Kramljali smo o vseh panogah našega življenja: o filmu, popevkah, športu, trgovini, tehniki, gospodarstvu in celo o kulturi. Kljub temu pa smo še mnogokaj izpustili, saj vse ni mogoče obdelati v enem koledarskem letu.

Kakšno bo in kaj bo prineslo novo leto ne vemo. Lahko samo predvidevamo in ono, ugibamo, preročujemo i. t. d. Eno pač drži, da ponavadi z raznovrstnimi obljudbami, odločbami ne pridemo da-leč, ker zaradi subjektivnih težav ostanejo stvari le na jeziku, oziroma na papirju. No, kljub temu pa v novo leto ni treba gledati skozi temna očala, kajti obetajo se lepsi in vrednejši časi.

Reforma je tu. Z njo prihaja marsikaj lepega in revolucionarno novega. Marsikateremu z dovršeno plesno šolo bo aprilska reelekacija izpodnesla nje-gov stalno montirani stolček izpod zadnje plati. Moral se bo posloviti in prepustiti drugemu, boljšemu nasledniku. Reform-ska transfuzija bo vbrizgnila v našo stvarnost nov val frišne krvi, ter potisnila našo ustvarjalno produktivnost na najvišji nivo. Reforma nam bo še bolj učvrstila zavest o skupnem ustvarjanju s skupno odgovornostjo za doseg skupnih ciljev.

Če se nam bodo vsa ta hotenja, želje in upi izpolnili, potem si lahko z lahkim srcem zaželimo:

SREČNO
NOVO LETO
1966.

Svrljig

Spoštovani bralci in naročniki!

Te dni bo naša uprava razposlala poštami položnice za poravnavo naročnine za prvo polletje 1966. Pismonosi se bodo torej oglasili pri vas prihodnj teden ali pa po Novem letu.

V novem letu naročnine ne bomo povišali. Za 2.000 dinarjev ali 20 novih dinarjev boste lahko brali GLAS vse leto. Polletna naročnina pa je 1.000 dinarjev ali 10 novih dinarjev.

Glas je tako najcenejši časopis, saj ga lahko v predplačilu dobite po 20 dinarjev ali 20 para vsako številko! Razen tega bo Glas v marcu 1966. leta priredil za vse stare in nove naročnike

veliko nagradno žrebanje

s 100 dobitki v vrednosti poldrug milijon dinarjev. S plačano polletno naročnino boste z enim glasom sodelovali pri žrebanju naslednjih dobitkov: hladilnik, pralni stroj, 5 tranzistor'skih radioaparatorov, 5 gramofonov, več mikserjev, ožemalcev, jogijev, kuhalnikov, ekonom loncev itd.

Za plačano celoletno naročnino dobite dva kupona za nagradno žrebanje! Prav tako dobite še po 1 kupon za vsakega novega naročnika!

LEPI PROIZVODNI USPEHI V KROPI

70-letnica »Plamena«

Novoletne nagrade — Večji izvoz v letu 1966

Delovni kolektiv tovarne vi-vjakov Plamen v Kropi je letos praznoval 70-letnico obstoja podjetja. V tem jubilejnem letu je kolektiv dosegel lepe proizvodne uspehe. Tako so količinsko presegli plan za 12 % in povečali proizvodnjo v primerjavi s preteklim letom za 8 %. Plan celotnega dohodka so presegli za 20 % in iztrzili nad 3 milijarde dinarjev. Plan izvoza so presegli za 250 %. Svoje izdelke izvažajo v Ameriko, Egipt, DDR in na Madžarsko.

Vzporedno z doseženimi proizvodnimi uspehi so ustvarili tudi više osebne dohode. Zato bodo prejeli vsi člani kolektiva, kakor tudi upo-

kojenci in tisti, ki so v JLA, družinski upokojenci, štipendisti, prosvetni in zdravstveni delavci na območju Kropi novoletne nagrade. Osemletki v Lipnici bo dalo podjetje za

novoletno jelko in opremo šolske delavnice 350.000 dinarjev, otroško varstveni ustanovi pa za dedka Mraza 150.000 dinarjev.

R. C.

Zapoznele pokojnine

Poštarji na območju Kra-nja, Škofje Loke in Tržiča že od 24. decembra raznašajo upravičencem na dom pokojnine za mesec januar. Predstavniki pošte in socialnega zavarovanja v republiškem merilu so se namreč domeni, da bodo ukrenili vse potrebno, da bi upokojenci pre-

jeli januarski znesek še pred novoletnimi prazniki.

Kot pa poročajo pošte iz gornjega dela Gorenjske na območju Radovljice in Jesenice, že do 28. decembra niso prejeli teh nakaznic in pravijo, da je zelo težko predvideti izplačilo v teh dneh, ker so obremenjeni s kupi novoletnih čestitk in drugimi pošiljkami. Komunalni zavod Jesenice je menda izročil banki nakaznice 23. decembra. V banki morajo nakaznice skozi sedem rok! Tako se je zataknilo. Edino na jesenisko pošto so 28. decembra prejeli nakaznice in upajo, da jih bodo uspeli pravočasno izplačati upokojencem. Kdo bo kriv za razočaranje tolikih upokojencev? Ko zaključujemo redakcijo nam to še ni znano.

K. M.

Sodelovanje prek Dolomitov

Minuli četrtek, 23. decem-bra, so sredi znanih trnov-skih gozdov, na Lokvah nad Novo Gorico počastili spomin na 22. obletnico ustanovitve IX. korpusa. Ponovnega srečanja na tem mestu so se udeležili Franc Leskošek-Luka, Albert Jakopič-Kajtimir, Jože Borštnar in drugi ta-krajni organizatorji in vodi-telji enot imenovanega kor-pusa ter predsedniki združenj borcev NOV vseh gorenjskih in primorskih občin.

Udeleženci posvečanja so poudarjali sodelovanje Gorenjske in Primorske preko Dolomitov in Julijcev v času

-zeraov naših vojnih zvezdnikov, ter se dogovorili za sodelovanje tudi sedaj za ohra-nitev takratnih spominov. Gre konkretno za načrtno zbiranje zgodovinskoga gradiva in opisovanje posameznih parti-zanskih enot. Po Gorenjskem je to delo že zaoralo v ledino.

K. M.

Dom na Uskovnici prenovljen

V soboto popoldne je Planinsko društvo Bohinjska Srednja vas svečano otvorilo prenovljen planinski dom na Uskovnici.

Adaptacija doma je bila nujna, saj se je nanjo pripravljalo društvo že več let.

BOJ POD SAVSKIM MOSTOM

V pondeljek po 14. urji, ko je bil savski most v Kranju najbolj poln pešev, so mimoidoči opazovali nevsakdanji boj po-beglega bika z mesarji. Lov je trajal dobro uro. Vmes so morali poseči ce-lo miličniki zaradi reda na-mostu, ki so ga gledalci-napolnili in ogrožali pro-met, kakor tudi pri sa-mem lovuh, kjer bi utegnili priti do nesreče.

Prvi gledalci vedo povedati, da jo je »obsojenec« za novoletne zrezke pribri-sal pod klavnico k Savi in jo v vsej razjarjenosti kar hitro prebrodil in pre-plaval ter jo ucvrl proti Iskri. K sreči ni bežal na cesto in je svoje moči po-časi ukrotil z begom po kamnitimi produ daleč proti Planiki in nazaj. Ko se je prvim možakom po srečilo priti do bika, se je na njega vrglo kakih 8 pa-rov močnih rok in šele potem je bilo konec »pred-stave«.

Potreba po novih, moderni-ših prostorih in boljši notra-nji ureditvi, je bila vsako leto večja. Smučišča na Uskovnici so odlična, v poletnih mesecih pa je tudi lep razgled na Ju-liske Alpe.

S prereditvijo in moderni-zacijo (dom ima električno razsvetljavo, yodovod itd.) bo ta del Bohinja prav gotovo mnogo pridobil na rekreativ-nem, predvsem pa turistič-nem pomenu, kajti že sedaj je bilo med obiskovalci veliko tudi tujcev. -č

GLAS

In Urad, vestnik Gorenjske Izdaja in tiska CP »Gore-njski tisk« Kranj, Koroška cesta 8. Naslov uredništva: Kranj, Cesta Staneta Žagarja 27 in uprave: Kranj, Koroška cesta 8. Tekoči račun pri NB v Kranju 515-1-1135. Telefoni redakcije: 21-835, 22-152 uprava in tiskarna 21-190, 21-475, 21-897. Naročnina letna 2000, mesečno 170 dinarjev. Cena posameznih številk 40 din. Mali oglasi za naročnike 40, za nena-ročnike 50 din beseda. Ne-plačanih oglasov ne ob-javljamo.